

ریاست جمهوری
سازمان برنامه و بودجه کشور

سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان خراسان رضوی

برش استانی برنامه هفتم پیشرفت کشور (۱۴۰۳-۱۴۰۷)

فصل دهم برنامه: صنعت، معدن و رشد تولید

تهیه و تدوین:

گروه پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری

گروه برنامه ریزی، آمایش و بهره‌وری

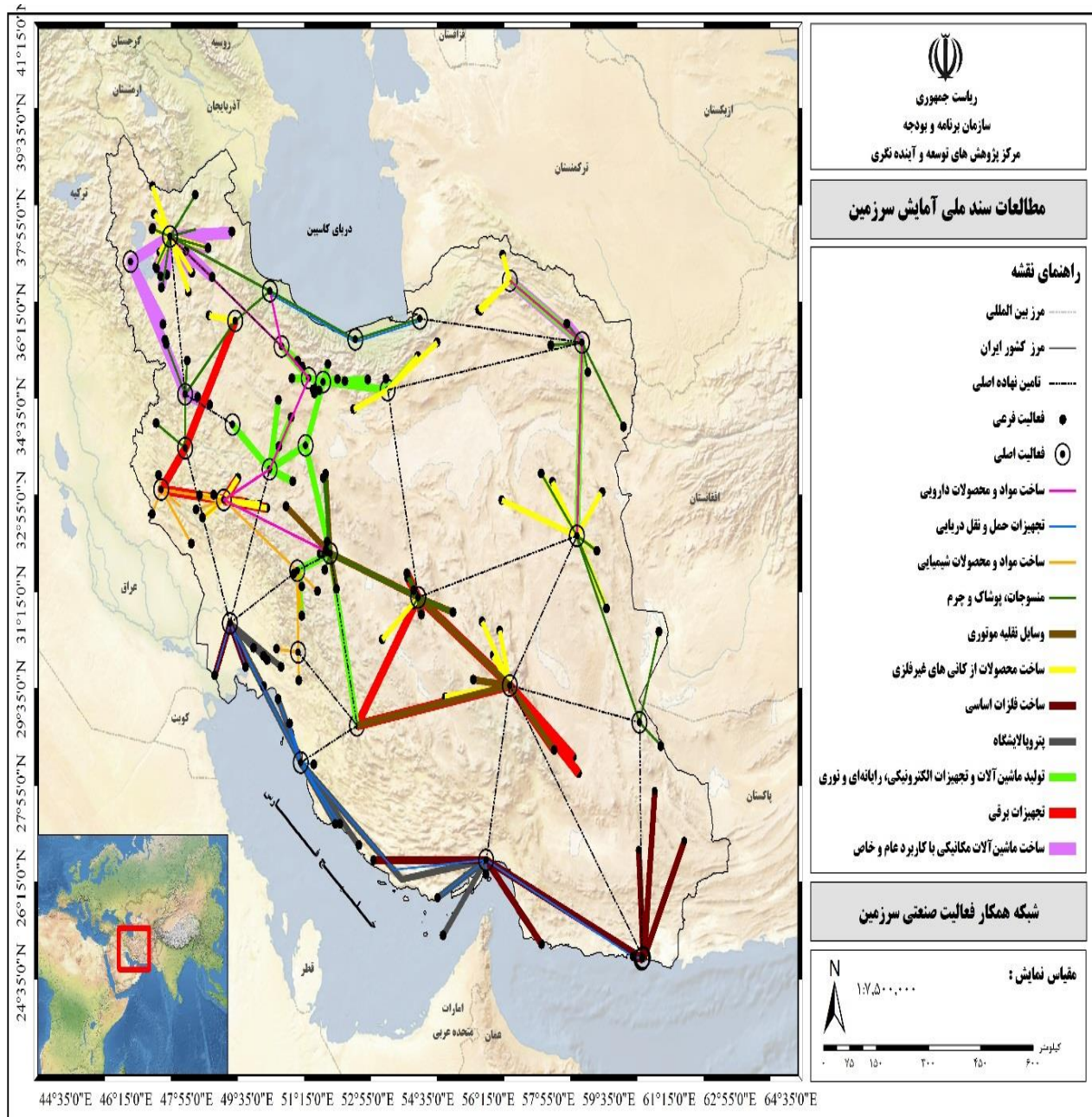
مردادماه ۱۴۰۴

1- بخش صنعت و معدن و رشد تولید

۱-۱- جایگاه صنعت در سند ملی آمایش سرزمین

ساماندهی استقرار صنایع کشور و شکل‌دهی به زنجیره فعالیت‌های صنعتی

۱. کاربست رویکرد توسعه خوشه‌ای در شهرک‌ها، نواحی صنعتی و معدنی
 ۲. شبکه‌سازی و ایجاد زنجیره فعالیت‌های تولیدی در پیوند با شبکه‌های منطقه‌ای و بین‌المللی تولید
 ۳. استفاده حداکثری از ظرفیت موجود شهرک‌ها و نواحی صنعتی در گسترش فعالیت‌های صنعتی
 ۴. تقویت زنجیره‌های فعالیتی مبتنی بر صنایع دریامحور در محور ساحلی شمال و جنوب (لجستیک و بازرگانی)
 ۵. توسعه صنایع بازیافتی به منظور استفاده مجدد از پسماندهای صنعتی و شهری
 ۶. توسعه صنایع کوچک و متوسط با تأکید بر استقرار در مناطق مرزی
 ۷. استقرار فعالیت‌های صنعتی و معدنی اولویت‌دار ملی مبتنی بر تخصص‌ها و مزیت‌های منطقه‌ای
- ✓ ساخت محصولات در صنایع پایین‌دستی از نفت و گاز مبتنی بر دانش پایه و فناوری‌های جدید با اولویت ساخت محصولات شیمیایی و پتروپالایشگاه‌ها، به‌ویژه در شبکه همکار جنوب غربی و پس‌کرانه‌های جنوب
- ✓ ساخت محصولات دانش‌بنیان و با ارزش افزوده بالا با اولویت ساخت مواد و محصولات دارویی، به‌ویژه در شبکه همکار شمال غربی، مرکزی، شمالی (نواحی غربی) و میانی (نواحی غربی) و شرقی
- ✓ ساخت محصولات مبتنی بر دانش و روش‌های نوین تولید و تکمیل‌کننده زنجیره ارزش با اولویت ساخت محصولات از مواد کانی غیرفلزی؛ به‌ویژه در شبکه همکار شرق و شمال شرقی، غرب و شمال غربی، میانی (نواحی شرقی)، مرکزی (نواحی شرقی)
- ✓ ساخت محصولات در صنایع بالادستی، مبتنی بر دانش پایه و فناوری‌های جدید با اولویت ساخت فلزات اساسی و استخراج نفت و گاز به‌ویژه در شبکه همکار پس‌کرانه‌های جنوب
- ✓ توسعه صنایع سبک مبتنی بر روش‌های نوین تولید با اولویت منسوجات، پوشاک و محصولات چرمی، به‌ویژه در شبکه همکار شمال، غرب و شمال غربی، شرق و شمال شرقی و میانی
- ✓ ساخت ماشین‌آلات، تجهیزات با تکنولوژی متوسط و پیشرفته
- با اولویت ساخت تجهیزات برقی به‌ویژه در شبکه همکار مرکزی، میانی و غربی
- با اولویت ماشین‌آلات الکترونیکی، رایانه‌ای و نوری به‌ویژه در شبکه همکار مرکزی، میانی و شرقی
- با اولویت ماشین‌آلات مکانیکی با کاربرد عام و خاص به‌ویژه در شبکه همکار شرق و شمال شرقی، غرب و شمال غربی
- ✓ ساخت وسایل نقلیه با روش‌های تولید مبتنی بر آینده پژوهشی صنعت، با اولویت وسایل نقلیه موتوری، تریلر و نیمه-تریلر، به‌ویژه در شبکه همکار میانی و تجهیزات حمل و نقل دریایی به‌خصوص در شبکه همکار شمالی و جنوبی
- ✓ ساخت محصولات تبدیلی و تکمیلی کشاورزی در قلمروهای تولید محصولات کشاورزی.

شبکه همکار فعالیت‌های صنعتی در پهنه سرزمین

۱-۲- جایگاه صنعت و معدن در سند استانی آمایش سرزمین

۱-۲-۱- نقش استان خراسان رضوی در تقسیم کار ملی و منطقه‌ای

الف- نقش استان در تقسیم کار ملی

- تولید محصولات غذایی، صنایع معدنی به ویژه فلزات اساسی (آهن، مس و طلا) و کانی‌های غیرفلزی (سنگ‌های قیمتی و گوهرسنگ‌ها، شیشه، کاشی و سرامیک)، صنایع خودرو، منسوجات (فرش)، محصولات چرمی، صنایع مبلمان، صنایع الکترونیک و الکتروتکنیک، پتروشیمی و استخراج مواد معدنی (از جمله فلورین، منگنز، خاک نسوز، باریت، کرومیت و آنتیموان) در نواحی برنامه‌ریزی مشهد، نیشابور، سبزوار و مرکزی- جنوب

ب- نقش استان در تقسیم کار منطقه‌ای

- صنایع معدنی به ویژه فلزات اساسی (آهن، مس و طلا) در شهرستان‌های ناحیه مرکزی و جنوب؛
- کانی‌های غیرفلزی نظیر فیروزه در شهرستان فیروزه؛
- صنایع خودرو و قطعه‌سازی، منسوجات (فرش) در شهرستان مشهد؛
- نساجی، پوشاک و چرم، صنایع مبلمان در ناحیه مشهد؛
- محصولات شیمیایی و پتروشیمی (ناحیه سرخس)؛
- محصولات معدنی، کرومیت و آنتیموان در ناحیه سبزوار؛
- تولید سنگ‌های تزئینی و نما در شهرستان بجستان؛
- تولید زغال سنگ در شهرستان سرخس؛
- ساخت وسایل نقلیه موتوری؛
- ماشین‌آلات و تجهیزات؛
- ماشین‌آلات و دستگاه‌های برقی، وسایل ارتباطی و تجهیزات پزشکی؛
- غذایی و آشامیدنی؛

ج- قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت‌های صنعتی و معدنی

صنایع معدنی

- شهرستان‌های خواف، کاشمر، سبزوار، نیشابور مستعد استقرار صنایع معدنی؛
- شهرستان‌های مشهد، فریمان و چناران مستعد استقرار فعالیت معدنی و کانی‌های غیر فلزی ساختمانی؛
- شهرستان مشهد و فریمان مستعد استقرار فعالیت‌های مصالح ساختمانی؛

- شهرستان سبزوار مستعد استقرار فعالیت‌های فلزات غیرآهنی نظیر فروکرم و کانی‌های غیرفلزی و ساختمانی؛
- شهرستان‌های گناباد، بجستان، کاشمر و تربت حیدریه در فعالیت کانی‌های غیرفلزی؛
- شهرستان‌های تربت حیدریه، رشتخوار، زاوه، بجستان و بردسکن مستعد استقرار فعالیت معدنی و فلزات آهنی؛
- شهرستان نیشابور و شهرستان فیروزه (به‌ویژه سنگ تزئینی) مستعد استقرار فعالیت معدنی و کانی‌های غیرفلزی ساختمانی؛
- شهرستان تربت جام مستعد استقرار فعالیت کانی‌های غیرفلزی و شهرستان‌های تایباد و باخرز در توسعه معادن؛
- شهرستان‌های مه‌ولات، بینالود و درونه بردسکن برای معادن طلا؛

صنایع انرژی‌بر

- شمال شهرستان سرخس به لحاظ وجود منابع غنی گاز، استقرار صنایع پتروشیمی با رعایت نکات ایمنی زیستی؛

صنایع‌های تک

- شهرستان‌های مشهد (توس) و چناران در تولید شارژرهای مخابراتی و ماشین ابزار؛

صنایع سنگین

- صنایع فلزی در نواحی شمال و جنوبی شهرستان سبزوار؛
- معادن فلزی در شهرستان‌های خواف، نیشابور، جغتای، کاشمر و مشهد؛

صنایع سبک

- شهرستان‌های مشهد، چناران، فریمان و فیروزه مستعد فعالیت صنعتی نظیر نساجی؛
- شهرستان‌های مشهد، نیشابور، چناران، سبزوار، فریمان، تربت حیدریه، کاشمر، گناباد، بجستان و رشتخوار مستعد استقرار فعالیت صنایع کانی غیرفلزی؛
- شهرستان‌های مشهد، نیشابور، فریمان و سرخس، چناران، قوچان، درگز، تایباد، تربت جام، صالح آباد، سبزوار، گناباد، بردسکن و کاشمر مستعد استقرار فعالیت محصولات شیمیایی، دارویی و صنایع وابسته؛
- قسمت‌های مرکزی و شمالی شهرستان تایباد مستعد استقرار فعالیت صنایع نساجی وابسته به کناف و الیاف مصنوعی و قالبیافی؛

- شهرستان تربت حیدریه مستعد استقرار فعالیت تولید کرم ابریشم و صنایع وابسته؛
- شهرستان‌های مه‌ولات و تربت حیدریه مستعد استقرار فعالیت‌های تولید، فرآوری و بسته‌بندی زعفران؛
- صنایع غذایی و صنایع تبدیلی و تکمیلی مرتبط در شهرستان‌های قوچان، درگز، کلات، مشهد و نیشابور

صنایع صادراتی

- شهرستان های مشهد، خواف، تربت حیدریه، جغتای، سبزوار، فیروزه و بردسکن شامل صنایع های تک، فولاد، گوهرسنگ ها و ساختمانی؛

د- قلمروهای دارای محدودیت توسعه فعالیت های صنعتی و معدنی

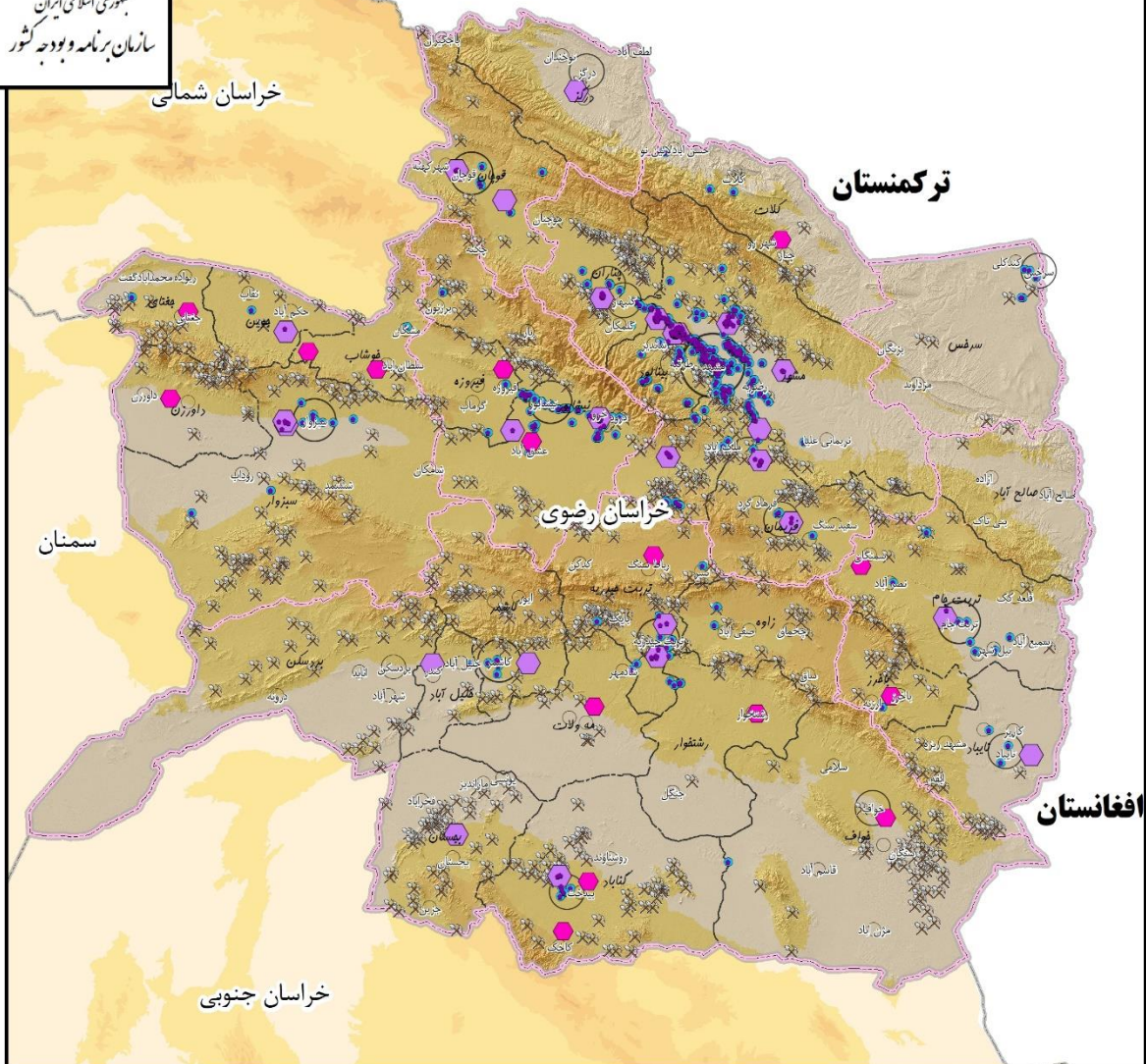
صنایع معدنی، فلزی و انرژی بر

- شهرستان های خواف، تربت حیدریه، کاشمر، بردسکن و رشتخوار در صنایع معدنی؛
- شهرستان های مشهد، بینالود، چناران، قوچان، درگز و سرخس در معادن فلزی؛
- شهرستان های قوچان و درگز در صنایع فلزی؛
- شهرستان های تربت جام و تایباد در صنایع فلزی و پتروشیمی؛
- شهرستان های مشهد و فریمان در صنایع گچ و سیمان با فناوری پایین، صنایع چوب و صنایع فلزی (بجز فلزات فابریکی و پایین دست فلزی)؛
- شهرستان های سبزوار و جوین در صنایع پتروشیمی؛
- شهرستان تربت حیدریه در فعالیت صنایع سلولزی؛
- شهرستان های تربت جام و تایباد در صنایع شیمیایی و صنایع وابسته فلزی؛
- شهرستان های سبزوار و جوین برای تولید محصولات حاصل از چوب و صنایع وابسته فلزی؛
- شهرستان های نیشابور و فیروزه در صنایع پتروشیمی؛
- شهرستان تربت جام در صنایع سلولزی؛
- شهرستان خواف در صنایع سلولزی، صنایع غذایی و صنایع فلزی؛
- شهرستان بجستان در صنایع غذایی و صنایع سلولزی؛
- شهرستان زاوه در صنایع فلزی؛

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

نقشه صنعت و معدن در افق طرح

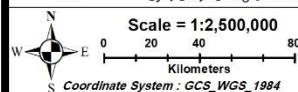

راهنما

● مراکز صنعتی	● مراکز صنعتی
● موجود	● مراکز صنعتی
● معدن	● مراکز صنعتی
○ سطح ۵	● مراکز صنعتی
○ سطح ۴	● مراکز صنعتی
○ سطح ۳	● مراکز صنعتی
○ سطح ۲	● مراکز صنعتی
○ سطح ۱	● مراکز صنعتی
● شهرک صنعتی	● مراکز صنعتی
● نواحی برنامه ریزی	● مراکز صنعتی
● سایر استانها	● مراکز صنعتی
● خراسان رضوی	● مراکز صنعتی
● مرزها	● مراکز صنعتی
● نواحی صنعتی	● مراکز صنعتی

کارتفرصه:
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان خراسان رضوی
موضوع: آمایش استان خراسان رضوی
تاریخ: ۱۳۹۸
مقیاس: ۱:۲,۵۰۰,۰۰۰

۱-۳- تبیین وضعیت موجود بخش صنعت

صنعت استان خراسان رضوی به عنوان یکی از بخش های کلیدی اقتصادی در ایران شناخته می شود و بر اساس شاخص ارزش افزوده، در رتبه هفتم کشور قرار دارد؛ گرچه این استان با سهم ۴,۳ درصدی در مقایسه با استان های تهران و اصفهان که رتبه های اول و دوم را با سهم های ۱۷,۳ درصد و ۱۱,۵ درصد به خود اختصاص داده اند، فاصله قابل توجهی دارد. در حوزه تولید و تجهیزات صنعتی، سهم استان خراسان رضوی کمتر از ۱۰ درصد از کل ارزش افزوده صنعتی کشور است که نشان می دهد این استان نسبت به برخی از دیگر استان ها در زمینه تولید صنعتی با چالش هایی مواجه است.

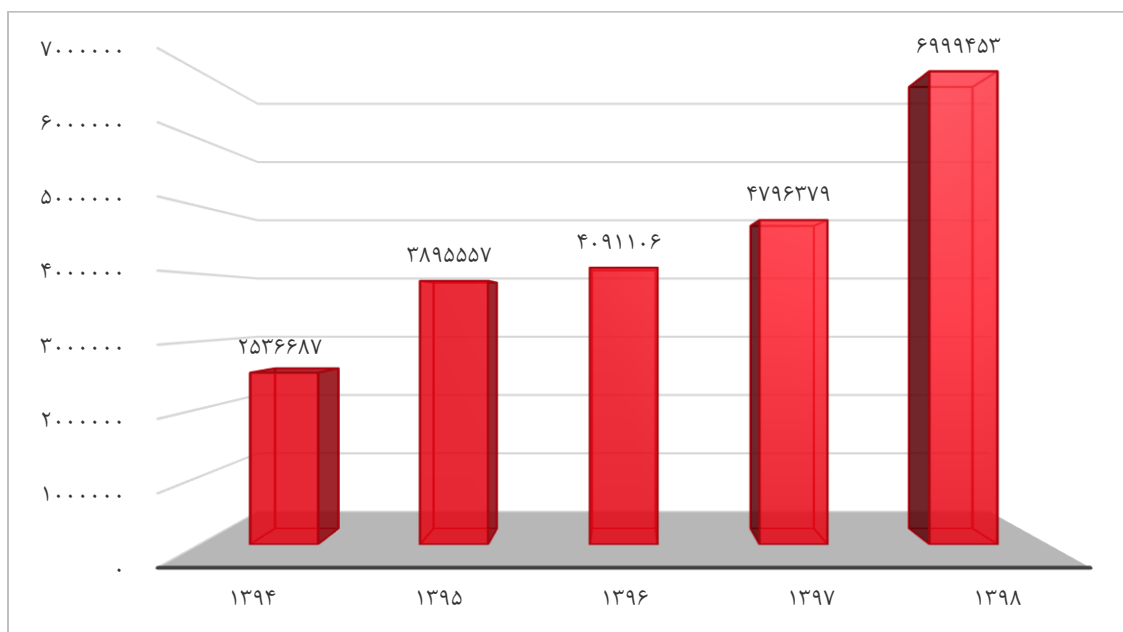
در سال ۱۳۹۹، استان خراسان رضوی دارای ۳۹۴۸ کارگاه صنعتی فعال بود که نسبت به سال ۱۳۹۰، ۴,۷ درصد کاهش یافته است. مشهود با ۶۰ درصد بالاترین سهم از کارگاه های فعال را به خود اختصاص داده و شهرستان های طرقبه و شاندیز، نیشابور، چناران و فریمان در رتبه های بعدی قرار دارند. در میان فعالیت های صنعتی، محصولات غذایی و آشامیدنی در رتبه اول، سایر محصولات کانی غیرفلزی در رتبه دوم و ساخت منسوجات در رتبه سوم قرار دارند.

بر اساس آمار، سهم آب مصرفی صنعتی در استان خراسان رضوی ۳,۹٪ از کل مصرف آب صنعتی کشور است و در این زمینه در رتبه ۷ ملی قرار دارد. تولید فاضلاب صنعتی برابر با ۴٪ از کل تولید فاضلاب صنعتی کشور بوده و استان در این زمینه رتبه ۵ را دارد. در خصوص پسماندهای صنعتی جامد، سهم استان ۱,۴٪ و جایگاه آن در کشور رتبه ۱۸ است. همچنین، تولید پسماند صنعتی مایع در خراسان رضوی برابر با ۲,۸٪ است که جایگاه ۱۲ را برای استان رقم می زند.

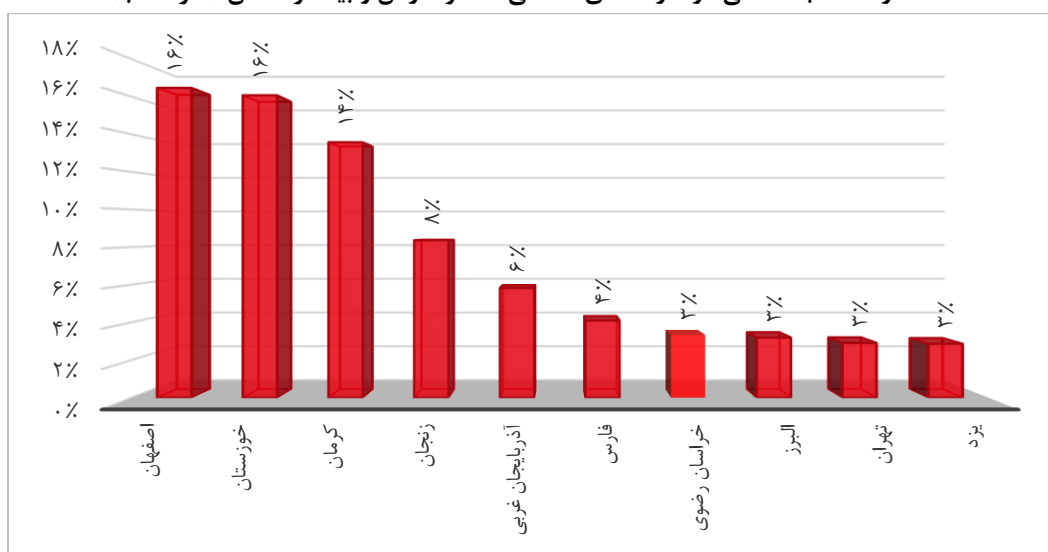
از منظر نیروی کار و تعادل بین انسان و فعالیت در استان حدود ۶۹ درصد از شاغلین صنعت استان در شهرستان مشهد مشغول به فعالیت هستند در حالی که این شهر تنها ۴۸ درصد از ارزش افزوده صنعت را ایجاد می کند. حدود ۱۷ درصد از شاغلین صنعت در شهرستان های نیشابور، سبزوار، فریمان و چناران مشغول به فعالیت هستند، در حالی که حدود ۱۴ درصد از کل ارزش افزوده بخش صنعت استان را خلق نموده اند. در شهرستان های چناران، تربت حیدریه و تایباد تعادل میان ارزش افزوده و اشتغال به چشم می خورد. بر این اساس می توان ادعا کرد که صنایع استان که با تمرکز در اطراف شهرهای بزرگ شکل گرفته است برخلاف سایر نقاط استان بیشتر کاربر بوده و در سایر مناطق صنایع سرمایه بر مستقر شده است این موضوع به تراکم جمعیتی و سکونت در شهر مشهد و شهرهای اطراف منجر خواهد شد.

از منظر محیط زیستی استان با چالش های جدی مواجه است این مهم بیش از آنکه ناشی از استقرار صنایع در استان باشد بیشتر به دلیل ضعف محیط زیست استان است به عنوان مثال از نظر مصرف آب که مهم ترین چالش استان است ما در رتبه هفتم کشوری با ۳,۹ درصد از کل مصرف آب صنعتی کشور هستیم اگر این مهم را در کنار سهم ارزش افزوده بخش صنعت قرار دهیم ما در رتبه هفتم و با سهم ۴,۲ از ارزش افزوده کشور قرار داریم نشان دهنده این است که بین سهم ارزش افزوده و میزان آب مصرفی صنایع در استان خراسان رضوی در مقایسه با کشور تناسب وجود دارد؛ و نمی توان صنایع استان را از منظر آب بر بودن مورد بازخواست قرارداد.

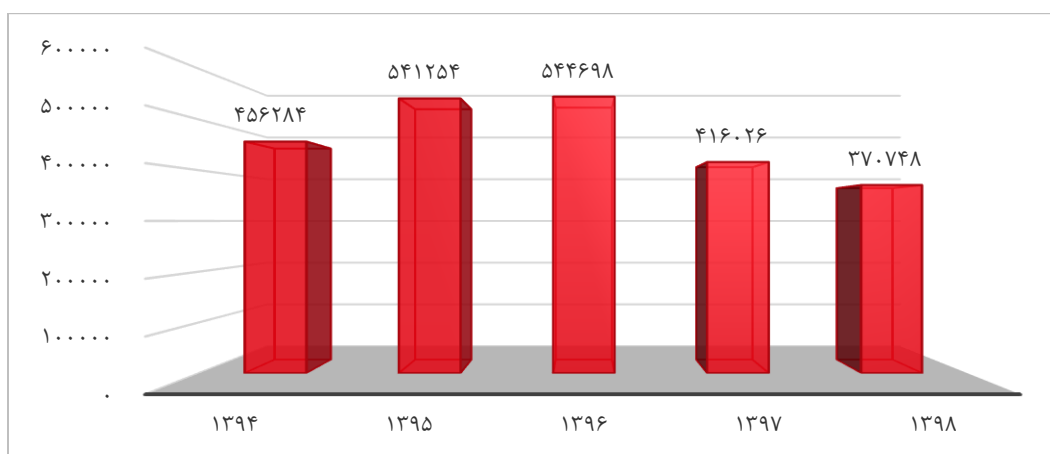
اما در خصوص تولید فاضلاب صنعتی به نظر چندان وضعیت مناسبی در مقایسه با کشور نداشته اگرچه تفاوت فاحشی بین سهم ارزش افزوده و سهم فاضلاب صنعتی وجود ندارد در نهایت در خصوص پسماند جامد و مایع نیز نه تنها نسبت به شرایط کشوری اوضاع استان بد نیست بلکه با توجه به جایگاه صنعتی استان وضعیت ما از میانگین کشوری نیز بهتر است.

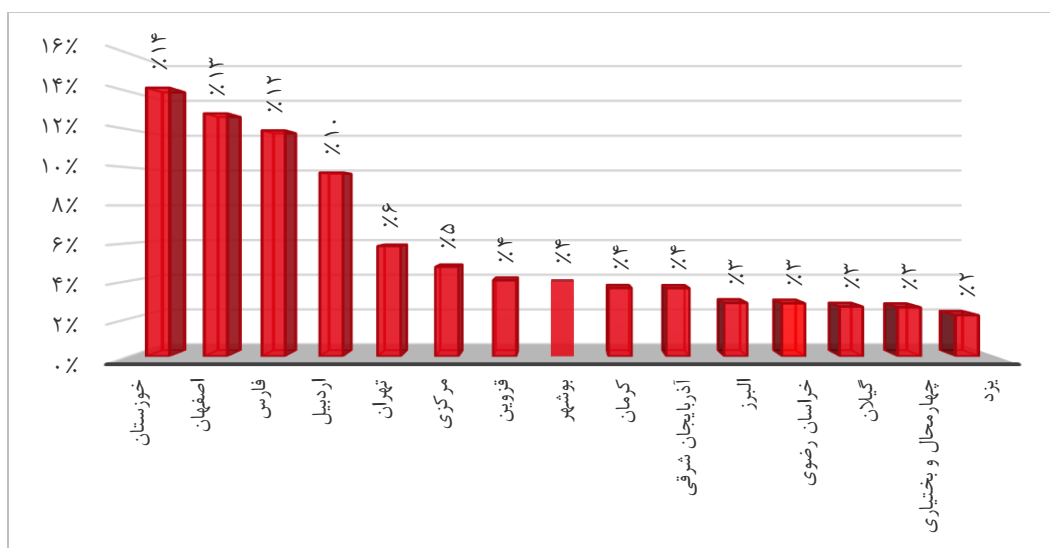
مقدار فاضلاب صنعتی در کارگاه‌های صنعتی ۱۰ نفر کارکن و بیشتر استان (مترمکعب)

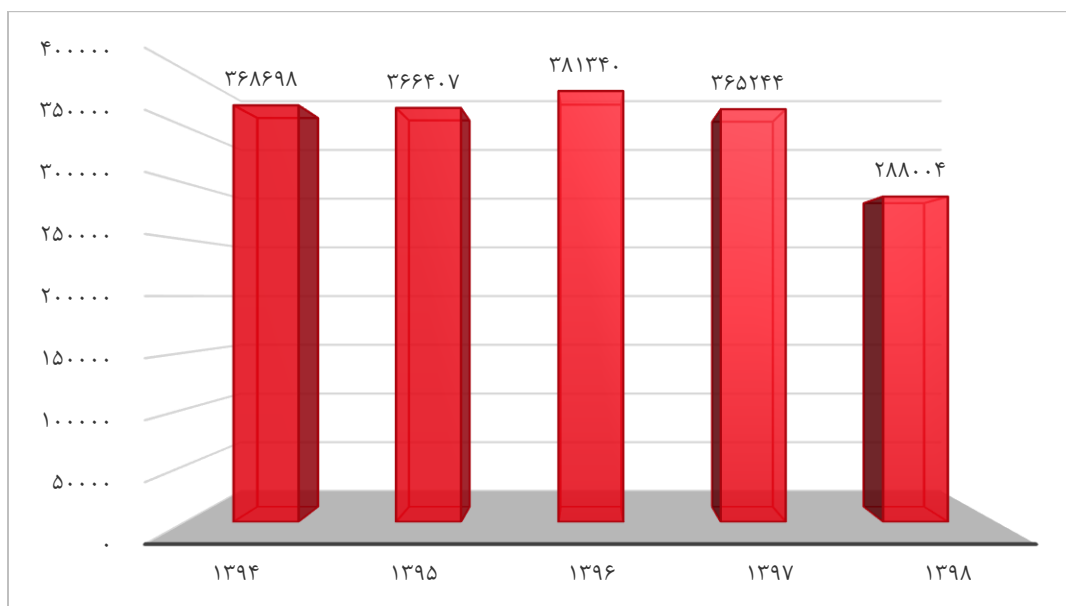
متوسط پسماند صنعتی جامد در کارگاه‌های صنعتی به تفکیک استان: ۱۳۹۴ تا ۱۳۹۸

مقدار پسماند جامد در کارگاه‌های صنعتی استان (تن)

مقدار پسماند صنعتی مایع در کارگاه‌های صنعتی ۱۰ نفر کارکن و بیشتر به تفکیک استان: ۱۳۸۸ تا ۱۳۹۸

مقدار پسماند مایع در کارگاه‌های صنعتی استان (مترمکعب)

نکته قابل تأمل در این زمینه نه در خصوص میزان و سهم از کشوری بلکه در خصوص نحوه پراکندگی صنایع در استان می‌باشد آن‌چنان‌که صنایع آب بر در دشت‌های بحرانی استان قرار گرفته است و توزیع این صنایع در سطح استان می‌تواند به بهبود شرایط کمک نماید.

از منظر انرژی اگرچه ما در رتبه هشتم صنایع کشور در زمینه انرژی قرار داریم و در مقایسه با سهم ارزش‌افزوده چندان اوضاع نامناسبی نداریم اما صنایع استان در سال ۱۳۹۹ از منظر حامل‌های انرژی ۸۴ درصد وابسته به گاز و ۱۲ درصد وابسته به برق هست و در مجموع ۹۶ درصد از انرژی صنایع استان وابسته به دو حامل انرژی اساسی می‌باشد. در طی سال‌های ۹۴ تا ۹۹ این مدت مصرف برق رشد زیادی نداشته است تنها در سال ۹۸ و ۹۹ با جهش مواجه شده است اما مصرف گاز با رشد صعودی در حدود ۷۰ درصد افزایش پیدا کرده است و سه صنعت مهم استان که در حدود ۷۵ درصد گاز صنایع را مصرف می‌کنند تولید مواد و فراورده‌های شیمیایی، تولید فراورده‌های معدنی غیرفلزی و تولید فلزات پایه است که به غیر مورد اول به نظر دو مورد بعدی مربوط به معادن استان است که چاره دیگری به جز تأمین آن وجود ندارد در خصوص برق مصرفی نیز تولید فلزات پایه بیش از ۴۰ درصد از برق مصرفی صنعتی استان را به خود اختصاص می‌دهند.

۱-۳-۱- تعداد و پراکنش فضایی واحدهای صنعتی فعال و تعطیل در استان خراسان رضوی

بررسی پراکنش فضایی واحدهای صنعتی استان، بر اساس آمار و اطلاعات مربوط به مجوزهای صنعتی صادرشده در استان از سوی اداره کل صمت خراسان رضوی در سالهای ابتدایی و انتهایی دهه ۹۰ حاوی نکات حائز اهمیت به شرح زیر می باشد:

- تعداد کل کارگاههای فعال صنعتی ۱۰ نفر کارکن و بیشتر استان در سال ۹۹ با ۷/۴ درصد کاهش نسبت به سال ۹۰ همراه بوده و به تعداد ۳۹۴۸ کارگاه در سال ۹۹ رسیده است که به میزان ۲۳۸۱ کارگاه در شهرستان مشهد استقرار یافته اند. پس از مشهد، شهرستانهای طرقبه-شاندیز، نیشابور، چناران و فریمان رتبه دوم تا پنجم را دارند.
- از تعداد کل واحدهای صنعتی دارای ۱۰ نفر کارکن و بیشتر استان از سال ۹۰ واحدهای کوچک مقیاس با ۸/۲ کاهش به ۳۲۷۱ واحد، واحدهای متوسط مقیاس با ۸/۱۶ کاهش به ۳۶۰ واحد و واحدهای بزرگ مقیاس با ۱/۶۰ درصد افزایش به ۳۱۷ واحد در سال ۹۹ رسیده است.
- از مجموع کارگاههای بزرگ مقیاس گروه فعالیتی محصولات غذایی و آشامیدنیها با ۷۶ واحد رتبه اول و سایر محصولات کانی غیرفلزی با ۳۵ واحد رتبه دوم و ساخت منسوجات با ۳۰ واحد رتبه سوم را دارد.
- از مجموع کارگاههای متوسط مقیاس گروه فعالیتی محصولات غذایی و آشامیدنیها با ۷۰ واحد رتبه اول و سایر محصولات کانی غیرفلزی با ۵۴ واحد رتبه دوم و محصولات فلزی فابریکی با ۳۸ واحد رتبه سوم را دارد.
- از مجموع کارگاههای کوچک مقیاس گروه فعالیتی سایر محصولات کانی غیرفلزی با ۷۱۸ واحد رتبه اول و محصولات غذایی و آشامیدنیها با ۴۶۶ واحد رتبه دوم و محصولات از لاستیک و پلاستیک با ۴۲۵ واحد رتبه سوم را دارد.
- تعداد کل کارگاههای تعطیل صنعتی در سال ۹۹ برابر با ۵۱۰ واحد بوده است و بیشترین سهم از کارگاههای تعطیل صنعتی در شهرستان مشهد استقرار یافته بودند. شهرستانهای سبزوار، طرقبه-شاندیز، تربت حیدریه و نیشابور رتبه دوم تا پنجم را دارند.
- در مجموع واحدهای سنگین و نیمه سنگین ۵۴ درصد و صنایع سبک و IT فعال ۴۶ درصد از سهم کارگاههای صنعتی فعال دارای ۱۰ نفر کارکن و بیشتر استان را در سال ۹۹ به خود اختصاص می دهند؛ که تعداد کل واحدهای صنعتی سنگین و نیمه سنگین فعال در سال ۹۹ نسبت به سال ۹۰ با ۵,۶ درصد کاهش و تعداد کل واحدهای صنعتی سبک و IT فعال نیز با ۱۰,۹ درصد کاهش مواجه بوده است.
- از مجموع کل ۲۱۳۴ واحد صنعتی سنگین و نیمه سنگین فعال در سال ۹۹، ۱۳۶ واحد بزرگ مقیاس، ۱۸۹ واحد متوسط مقیاس و ۱۸۰۹ واحد کوچک مقیاس بوده اند؛ و از مجموع کل ۱۸۱۴ واحد صنعتی سبک و IT فعال در سال ۹۹، ۱۸۱ واحد بزرگ مقیاس، ۱۷۱ واحد متوسط مقیاس و ۱۴۶۲ واحد کوچک مقیاس بوده است.
- بالاترین سهم از صنایع سنگین و نیمه سنگین فعال استان به شهرستان مشهد، طرقبه-شاندیز، نیشابور و چناران اختصاص دارد. مشهد به تنهایی محل استقرار بیش از ۵۸ درصد از این دسته صنایع را دارا است. سه شهرستان طرقبه-شاندیز، نیشابور و چناران ۱۳ درصد از کل این صنایع را دربردارند.
- مشهد به تنهایی با ۱۰۶۷ واحد فعال محل استقرار حدود ۵۸ درصد از کل صنایع سبک و IT استان را دارا می باشد. شهرستانهای طرقبه-شاندیز، چناران و نیشابور در رتبه دوم تا چهارم ۲۰ درصد از کل صنایع سبک و IT استان را دارند.

- گروه فعالیتی سایر محصولات کانی غیرفلزی با ۸۰۷ واحد صنعتی و پس از آن بافاصله زیادی ساخت ماشین آلات و تجهیزات با ۳۹۳ واحد و محصولات فلزی فابریکی با ۳۴۶ واحد بالاترین سهم از صنایع سنگین و نیمه سنگین استان را در سال ۹۹ به خود اختصاص داده‌اند.
- گروه فعالیتی محصولات غذائی و آشامیدنی‌ها با ۶۱۲ واحد صنعتی و پس از آن محصولات پلاستیک و فرآورده‌های لاستیکی با ۴۷۹ واحد، بالاترین سهم از صنایع سبک و IT استان را در سال ۹۹ به خود اختصاص داده‌اند.
- تعداد کل کارگاه‌های سنگین و نیمه سنگین تعطیل صنعتی سال ۹۹ برابر با ۲۹۶ واحد معادل ۵۸ درصد بیشتر در حوزه صنایع سایر محصولات کانی غیرفلزی و تعداد کارگاه‌های سبک و IT تعطیل صنعتی ۲۱۴ واحد معادل ۴۲ درصد و بیشتر در حوزه محصولات غذائی و آشامیدنی از کل صنایع بوده است.
- در سال ۱۳۹۹ بیش از ۴۵ درصد واحدهای صنعتی با فناوری پایین‌تر از متوسط، ۲۷ درصد فناوری پایین ۲۵ درصد فناوری بالاتر از متوسط و ۳ درصد فناوری برتر هستند.
- بیشترین صنایع با فناوری برتر در شهرستان مشهد، سپس در شهرستان‌های طرقبه-شاندیز، چناران، تربت‌حیدریه و سبزوار توزیع شده‌اند و بیشترین واحدهای کارگاهی صنعتی به ابزار پزشکی-اپتیکی-دقیق-ساعت اختصاص یافته است که حدود ۷۶ درصد از واحدهای این دسته فناوری می‌باشد. حدود ۱۰ درصد از این دسته صنایع را کارگاه‌های بزرگ مقیاس تشکیل می‌دهند.
- بیشترین صنایع با فناوری بالاتر از متوسط در شهرستان مشهد، سپس در شهرستان‌های طرقبه-شاندیز، نیشابور، چناران و فریمان توزیع شده‌اند و بیشترین واحدهای کارگاهی صنعتی به فعالیت «ساخت ماشین آلات و تجهیزات» اختصاص یافته است که حدود ۴۱ درصد از واحدهای این دسته فناوری می‌باشد. حدود ۱۰ درصد از این دسته صنایع را کارگاه‌های بزرگ مقیاس تشکیل می‌دهند.
- بیشترین صنایع با فناوری پایین‌تر از متوسط در شهرستان مشهد، سپس در شهرستان‌های طرقبه-شاندیز، نیشابور، چناران، گناباد و فریمان توزیع شده‌اند و بیشترین واحدهای کارگاهی صنعتی به فعالیت «سایر محصولات کانی غیرفلزی» اختصاص یافته است که حدود ۴۵ درصد از واحدهای این دسته فناوری می‌باشد. حدود ۴ درصد از این دسته صنایع را کارگاه‌های بزرگ مقیاس تشکیل می‌دهند.
- بیشترین صنایع با فناوری پایین در شهرستان مشهد، سپس در شهرستان‌های طرقبه-شاندیز، نیشابور، چناران، سبزوار و فریمان توزیع شده‌اند و بیشترین واحدهای کارگاهی صنعتی به فعالیت «محصولات غذائی و آشامیدنی‌ها» اختصاص یافته است که حدود ۵۷ درصد از واحدهای این دسته فناوری می‌باشد. حدود ۱۱ درصد از این دسته صنایع را کارگاه‌های بزرگ مقیاس تشکیل می‌دهند.
- فعالیت‌های صنعتی دارای مزیت نسبی در استان عبارت است از: تولید تجهیزات برقی، تولید فرآورده‌های غذائی، تولید انواع آشامیدنی‌ها، تولید فرآورده‌های توتون و تنباکو، تولید منسوجات، تولید وسایل نقلیه موتوری، تریلر و نیم تریلر، تولید سایر فرآورده‌های معدنی غیرفلزی، تولید فرآورده‌های لاستیکی و پلاستیکی، تولید چرم و فرآورده‌های وابسته، تولید کاغذ و فرآورده‌های کاغذی، تولید داروها فرآورده‌های دارویی شیمیایی و گیاهی، تولید پوشاک، تولید چوب و فرآورده‌های چوبی.
- بیشتر کارگاه‌های بزرگ مقیاس دارای فعالیت‌های صنعتی دارای مزیت نسبی در استان در سال ۹۹ در شهرستان مشهد، طرقبه-شاندیز، چناران و نیشابور قرار دارند.

- صنایع آب‌بر بر اساس سهم ارزش افزوده به میزان آب مصرفی واحدها عبارت‌اند از: محصولات غذایی و آشامیدنی‌ها، کک و فرآورده‌های حاصل از نفت، سایر محصولات کانی غیرفلزی، ساخت مواد و محصولات شیمیایی، ساخت منسوجات، ساخت کاغذ و محصولات کاغذی.
- مشهود به‌تنهایی محل استقرار حدود ۵۴ درصد از کل صنایع آب‌بر استان را دارا است. پس‌از آن شهرستان‌های نیشابور، طرقبه-شاندیز، چناران و گناباد ۲۰ درصد از کل صنایع آب‌بر استان را دارند.
- گروه فعالیتی سایر محصولات کانی غیرفلزی و پس‌از آن تولید محصولات غذایی و آشامیدنی و تولید مواد و محصولات شیمیایی بالاترین سهم از صنایع آب‌بر استان را در سال ۹۹ به خود اختصاص داده‌اند.
- در خصوص صنایع آب‌بر بزرگ‌مقیاس، گروه فعالیتی محصولات غذایی و آشامیدنی‌ها با ۷۶ واحد رتبه اول و سایر محصولات کانی غیرفلزی با ۳۵ واحد رتبه دوم و ساخت منسوجات با ۳۰ واحد رتبه سوم را دارد.

پراکنش فضایی تراکم واحدهای فعال بالای ۱۰۰ نفر کارکن در استان خراسان رضوی

۱-۳-۲- بررسی توزیع فضایی شهرک‌ها و نواحی صنعتی و تأثیر آن روی ساختار نظام سکونتگاهی، نظام فعالیتی و نظام بهره‌برداری از منابع طبیعی

- استقرار شهرک‌های صنعتی اثرات زیست‌محیطی، اقتصادی، اجتماعی، کالبدی بسیاری را بر منطقه به‌ویژه بر روستاها به دنبال داشته است. در این قسمت ضمن بررسی توزیع فضایی شهرک‌ها و نواحی صنعتی، به اثرات استقرار این قلمروهای صنعتی بر پایداری نظام سکونتگاهی، نظام فعالیتی و نظام بهره‌برداری از منابع طبیعی استان خراسان رضوی نیز پرداخته می‌شود.
- همانطور که در جدول زیر مشاهده می‌گردد ۲۵ شهرک صنعتی در ۱۵ شهرستان استقرار یافته‌اند. ۴ شهرک صنعتی دارای مجوز نیز قرار است در سال‌های آتی فعال گردد که عبارت‌اند از: شهرک صنعتی گل‌بهار (ده نو)، شهرک صنعتی سرخس، شهرک صنعتی مشهد ۵، شهرک صنعتی نیشابور ۲. در این میان شهرک صنعتی مشهد ۵ در حال واگذاری زمین جهت شروع فعالیت‌های صنعتی می‌باشد.

عناوین شهرک‌های صنعتی، موقعیت مکانی و تعداد واحدها

شهرستان	نام شهرک صنعتی	تعداد واحد
بجستان	شهرک صنعتی بجستان	۸
بردسکن	شهرک صنعتی کاشمر ۱ (بردسکن)	۲۰
تایباد	شهرک صنعتی تایباد	۶
تربت جام	شهرک صنعتی تربت جام	۲۶
تربت حیدریه	شهرک صنعتی تربت حیدریه ۱	۲۲
	شهرک صنعتی تربت حیدریه ۲	۶
جوین	شهرک صنعتی جوین	۵
چناران	شهرک صنعتی چناران	۳۰۳
درگز	شهرک صنعتی درگز	۷
سبزوار	شهرک صنعتی سبزوار ۱	۶۵
	شهرک صنعتی سبزوار ۲	۲۱
طرقبه شاندیز	شهرک صنعتی ماشین‌سازی و فناوری‌های برتر (مشهد ۴)	۲۸۲
	شهرک صنعتی مشهد (طوس)	۸۵۷
	شهرک فناوری صنایع غذایی	۸
فریمان	شهرک صنعتی سنگ بست مشهد (کاویان)	۱۶۷
	شهرک صنعتی فریمان	۲۶
قوچان	شهرک صنعتی قوچان ۱	۷۰
	شهرک صنعتی قوچان ۲	۵

شهرستان	نام شهرک صنعتی	تعداد واحد
کاشمر	شهرک صنعتی کاشمر ۲	47
گناباد	شهرک صنعتی گناباد	51
مشهد	شهرک صنعتی بینالود	66
	شهرک صنعتی چرمشهر قزقان	69
	شهرک صنعتی مشهد کلات گازرگاه	258
نیشابور	شهرک صنعتی خیام (نیشابور)	242
	شهرک صنعتی عطار	9

(منبع: شرکت شهرک‌های صنعتی خراسان رضوی)

- همانطور که مشاهده می‌شود شهرک صنعتی طوس مشهد با ۸۵۷ واحد فعال بیشترین تعداد واحدهای مستقر در شهرک صنعتی را دارد. پس از آن شهرک صنعتی چناران با ۳۰۳ واحد، شهرک صنعتی ماشین‌سازی و فناوری‌های برتر (مشهد ۴) با ۲۸۲ واحد، شهرک صنعتی مشهد کلات گازرگاه با ۲۵۸ واحد، شهرک صنعتی خیام (نیشابور) با ۲۴۲ واحد و شهرک صنعتی سنگ بست مشهد (کویان) با ۱۶۷ واحد بالاترین رتبه‌ها را از نظر تعداد واحدها به خود اختصاص داده‌اند.
- در خصوص نواحی صنعتی، همانطور که در جدول زیر مشاهده می‌گردد ۱۳ ناحیه صنعتی در ۱۲ شهرستان استقرار یافته‌اند. ۸ ناحیه صنعتی دارای مجوز نیز قرار است در سال‌های آتی فعال گردد که می‌توان به نواحی صنعتی خلیل‌آباد، خوشاب و نوده انقلاب در شهرستان خوشاب، داورزن و بیده در شهرستان داورزن، دولت‌آباد در شهرستان زاوه، نواحی روداب و ششتمد در شهرستان سبزوار و ناحیه صنعتی سر ولایت در شهرستان نیشابور نام برد.

تعداد نواحی صنعتی در شهرستان‌های استان

شهرستان	ناحیه صنعتی	تعداد واحدها
تایباد	ناحیه صنعتی باخرز	3
تربت‌جام	ناحیه صنعتی نصرآباد	3
تربت‌حیدریه	ناحیه صنعتی شهید رضوی (رباط سنگ)	9
جغتای	ناحیه صنعتی جغتای	13
خواف	ناحیه صنعتی خرگرد	27
خوشاب	ناحیه صنعتی خوشاب	2
رشتخوار	ناحیه صنعتی رشتخوار	7
فیروزه	ناحیه صنعتی کمال‌الملک (کمال‌آباد)	15
کلات	ناحیه صنعتی زاوین	6
گناباد	ناحیه صنعتی کاخک	4
	ناحیه صنعتی کوثر (بیم‌رغ)	22
مه‌ولات	ناحیه صنعتی مه‌ولات	3

شهرستان	ناحیه صنعتی	تعداد واحدها
نیشابور	ناحیه صنعتی میان جلگه	7

(منبع: شرکت شهرک‌های صنعتی خراسان رضوی)

- همانطور که مشاهده می‌شود ناحیه صنعتی خرگرد در خواف با ۲۷ واحد فعال بیشترین تعداد واحدهای مستقر در نواحی صنعتی را دارد. پس از آن ناحیه صنعتی کوثر (بیم‌رغ) در گناباد با ۲۲ واحد، ناحیه صنعتی کمال‌الملک (کمال‌آباد) در شهرستان فیروزه با ۱۵ واحد و ناحیه صنعتی جغتای در شهرستان جغتای با ۱۳ واحد بیشترین تعداد واحدهای فعال در نواحی صنعتی را به خود اختصاص داده‌اند.

۱-۳-۳- خوشه‌های صنعتی استان

مفهوم خوشه‌های صنعتی به علت تازه بودن و عدم استحکام کافی در نظریه‌پردازی هنوز دارای ابهاماتی در تعریف و کاربرد است. هرچند ایده خوشه صنعتی توسط مایکل پورتر در سال ۱۹۹۰ شروع شد ولی پس از آن تعاریف متعددی از یک خوشه صنعتی ارائه گردید. خوشه‌های صنعتی عموماً به‌عنوان گروهی از بنگاه‌های تجاری و سازمان‌های غیرتجاری تعریف می‌شوند و عنصر کلیدی برای اعضای گروه، رقابتی عمل کردن آن‌ها است. آنچه این خوشه‌ها را به یکدیگر مرتبط می‌سازد روابط متقابل بنگاه‌های عضو در آن‌ها به‌عنوان خریدار و عرضه‌کننده نیازهای یکدیگر، استفاده از فناوری مشترک، خریداران مشترک، کانال‌های توزیع مشترک، مشاوره و ذخیره‌ی نیروی کار همگانی است. شرکت‌های رقابتی، خوشه‌های رقابتی را ایجاد می‌نمایند و جاذبه‌های اقتصادی درنهایت، خوشه‌ها را به یکدیگر نزدیک خواهند نمود.

جامع‌ترین تعریف از خوشه صنعتی را سازمان یونیدو ارائه کرده است، بدین ترتیب که خوشه مجموعه‌ای است از شرکت‌ها که این شرکت‌ها در یک ناحیه یا حوزه جغرافیایی تمرکز یافته و با فرصت‌ها و چالش‌های مشترکی مواجه هستند. این شرکت‌ها مجموعه‌ای از محصولات مرتبط و مکمل را تولید کرده و می‌فروشند. چنین تمرکزی باعث ایجاد کسب‌وکارهای مرتبط می‌گردد و منجر به پیدایش نهادها و خدمات تخصصی در زمینه‌های فنی، مدیریتی و مالی منجر می‌شود.

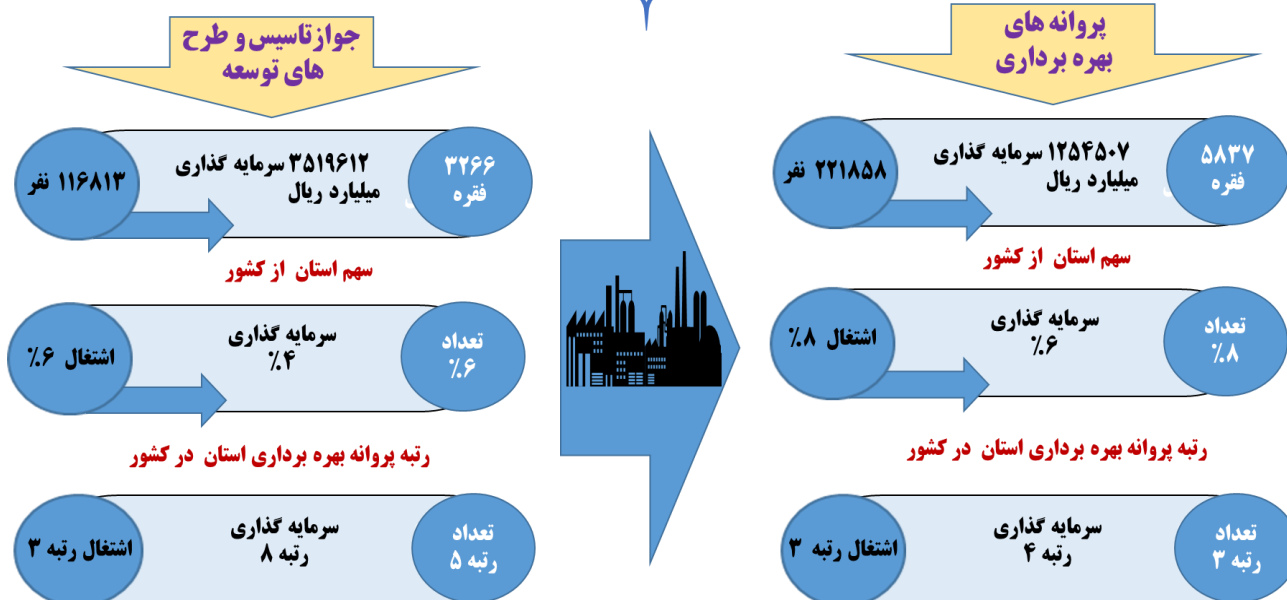
خوشه‌های شناسایی شده برای استان خراسان رضوی در بخش‌های مختلف از جمله صنعت، معدن، صنایع دستی و کشاورزی طبقه‌بندی می‌شوند. از طریق جمع‌بندی و تحلیل اطلاعات حاصله و تلفیق تحلیل‌های انجام‌یافته در شرکت شهرک‌های صنعتی خراسان رضوی ۲۲ خوشه کسب‌وکار فعال در استان خراسان رضوی به شرح ذیل شناسایی گردیده است که تنها ۱۷ خوشه آن در بخش صنعت و معدن جای می‌گیرد.

خوشه‌های صنعتی شناسایی شده در استان خراسان رضوی

ردیف	خوشه	محل تمرکز (منطقه ۱)	محل تمرکز (منطقه ۲، ۳)	تعداد واحد
۱	فراورده‌های لبنی	مشهد	نیشابور، چناران، قوچان	۱۸۶
۲	پلاستیک	مشهد	-	۱۵۰۰
۳	پوشاک	مشهد	-	۲۱۳۰
۴	کیف و کفش	مشهد	-	۲۵۱۰
۵	مبلمان	مشهد	-	۶۴۹
۶	آجر	مشهد	-	۱۶۰
۷	قطعات خودرو	مشهد	سبزوار، نیشابور، چناران، قوچان	۳۲۰
۸	سنگ	مشهد	-	۱۹۰
۹	لوازم خانگی	مشهد	سبزوار، نیشابور، چناران، قوچان	۸۲
۱۰	فلز تراشی	مشهد	-	۱۲۸۱
۱۱	تابلو برق و تجهیزات وابسته	مشهد	-	۱۲۷۰
۱۲	طلا و جواهرات	مشهد	-	۱۵۰۰
۱۳	درجه‌بندی و بسته‌بندی زعفران	مشهد	گناباد، تربت حیدریه	۱۵۲
۱۴	فراوری بسته‌بندی و پوست‌کنی پسته	مه ولات	بردسکن، خوشاب	۷۱
۱۵	فراوری میوه و سبزی	مشهد	قوچان، مه ولات	۸۳
۱۶	گیاهان دارویی		۲۸ هزار تن	
۱۷	آجیل و خشکبار	مشهد	کاشمر، نیشابور	۱۶۷
۱۸	آلو	-	روستای خرو از توابع زبرخان شهرستان نیشابور	۵۸ هزار تن
۱۹	کشمش	-	خلیل آباد، قوچان، کاشمر و بردسکن	۲۴۰۰۰۰۰ تن
۲۰	ابریشم	-	شهرستان تربت حیدریه و شهر ملی بایگ و روستای ملی بسک از توابع این شهرستان	۱۳۰۰
۲۱	گل و گیاه	مشهد	چناران، طرقبه و شاندیز و نیشابور	۸۸۹
۲۲	فرش دستبافت		کل استان	۱۴۵۰

منبع: مطالعه فراگیر شناسایی و اولویت‌بندی خوشه‌های کسب‌وکار خراسان رضوی- شرکت شهرک‌های صنعتی خراسان رضوی

وضعیت موجود مجوزهای صنعتی استان

وضعیت موجود واحد های صنفی استان

تجار و بازرگانان استان (کارت های بازرگانی)

۱-۳-۴- تنگناها و چالش‌های بخش صنعت

ردیف	عنوان چالش و موانع تولید	ارائه راهکار برای رفع آن	نیازمند اقدام در سطح ملی	در سطح استان قابل حل است
۱	نا ترازی تولید و مصرف انرژی کمبود زیرساخت (زمین، آب، برق و گاز)، در شهرک‌های صنعتی استان، قطع اجباری برق و گاز صنایع در فصول مختلف به خصوص تعطیل بیش از ۴ ماه کلیه واحدهای تولید کنسانتره و گندله منطقه خواف به علت کمبود گاز و برق و کمبود آب جهت واحدهای فراوری مواد معدنی	اجرای کامل ماده ۸۱ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مبنی بر الزام وزارتخانه‌های نفت و نیرو. جهت تأمین زیرساخت شهرک‌های صنعتی. تسریع در راه اندازی نیروگاه ۵۴۶ مگاواتی داورزن. -برقراری مشوق‌های واقعی جهت تأمین برق از طریق انرژی‌های نوین (خورشیدی، بادی و...) -تأمین زیرساخت‌های لازم جهت حداقل ۲۰ تا ۳۰٪ برق موردنیاز واحدهای مستقر در شهرک‌های صنعتی با احداث نیروگاه برق جهت تأمین حداقل ۳۰٪ برق مصرفی واحدهای مستقر دارای اولویت ۱ (دارو، برخی صنایع غذایی و ...) و تأمین بخشی از اعتبارات موردنیاز از صنایع مستقر در هزینه‌های آماده‌سازی زمین و ارائه خدمات شهرک‌های صنعتی. -تأمین زیرساخت‌های لازم جهت حداقل ۲۰ تا ۳۰٪ گاز موردنیاز واحدهای مستقر در شهرک‌های صنعتی با احداث مخازن ذخیره گاز جهت تأمین حداقل ۳۰٪ گاز مصرفی واحدهای مستقر دارای اولویت ۱ (دارو، برخی صنایع غذایی و ...) و تأمین بخشی از اعتبارات موردنیاز از صنایع مستقر در هزینه‌های آماده‌سازی زمین و ارائه خدمات شهرک‌های صنعتی تسریع در اجرای طرح انتقال آب دریای عمان و تأمین منابع مالی شرکت ایمواسکو (مجری پروژه انتقال آب از دریای عمان) از طریق واگذاری پهنه‌ی معدنی	✓	
۲	طولانی بودن زمان عودت مالیات بر ارزش افزوده کالاها صادراتی عودت مالیات بر ارزش افزوده کالاهای صادراتی همان گونه مستحضرید صادرات	الزام اداره کل امور مالیاتی جهت عودت حداکثر ظرف مدت یک ماه منطبق با ضوابط موجود.	✓	

			معاف از مالیات بوده اما بازرگانان ناچار به پرداخت مالیات ارزش افزوده و اخذ آن بعد از صادرات می‌باشند	
۳	✓	ایجاد انبار جمع‌آوری اموال تملیکی در سطح شهرستان‌های تایباد - تربت حیدریه - سبزوار	نبود انبار سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی در سایر شهرستان‌های استان موجب گردیده است انگیزه لازم برای کشف و جمع‌آوری کالای قاچاق از سطح شهرستان‌ها به مرکز استان وجود نداشته باشد.	
۴	✓	ایجاد الزام قانونی جهت ایفای تعهدات ارزی توسط صادرکنندگان فوق	تخریب بازار صادراتی صنایع معدنی به دلیل صدور کالا توسط افراد متفرقه غیر از تولیدکننده که به دلیل عدم استفاده از کارت بازرگانی خود و عدم ایفای تعهدات ارزی باقیمت پایین‌تر از کارخانه نسبت به صادرات کالا اقدام می‌نمایند.	
۵	✓	۱- الزام بانک‌ها به پرداخت حداقل ۲۰ درصد اعتبارات جهت تأمین سرمایه ثابت طرح‌ها با اولویت پیشران و تعمیق ساخت داخل ۲- تخصیص اعتبار و ابلاغ آیین‌نامه اجرایی حداکثر در سه‌ماهه اول هر سال ۳- اختصاص سهم مناسب با تعداد واحدهای صنفی استان ۴- اختصاص سهمیه نوسازی و بازسازی با نرخ سود مناسب	کمبود نقدینگی (عدم تأمین تسهیلات سرمایه ثابت موردنیاز طرح‌های صنعتی با پیشرفت بیش از ۶۰ درصد (ایجاد) / توسعه‌ای) / تأخیر در ابلاغ تسهیلات تبصره‌ای / پایین بودن سهم صنوف از تسهیلات کمبود تسهیلات نوسازی و بازسازی با توجه به عمر بالای صنایع استان	
۶	✓	مشابه ورق فولادی آزادسازی و امکان خرید در بورس منطبق با ظرفیت	عدم تأمین مواد اولیه پتروشیمی منطبق با ظرفیت تولید و نیاز واحدهای صنعتی و صنفی	
۷	✓	تخصیص ارز مواد اولیه و واردات ماشین‌آلات خطوط تولید در اولویت قرار گرفته و در حداقل زمان ممکن انجام شود	تأخیر در تخصیص ارز ورود ماشین‌آلات و مواد اولیه	

۸	زمان بر بودن ترخیص مواد اولیه و ماشین آلات در گمرک عدم انتخاب رایزن بازرگانی در کشورهای هدف از استان های هم جوار و دارای اشتراکات زبانی، تاریخ و ...	✓	برای واحدهای تولیدی با اخذ تعهد نسبت به ترخیص مواد اولیه و ماشین آلات توسط گمرک اقدام شود. انتخاب رایزن بازرگانی از استان های هم جوار و یا نزدیک به بازار هدف
۹	هزینه بالای حمل و نقل ریلی کالاهای صادراتی	✓	دریافت هزینه انتقال کالای صادراتی مطابق نرخ حمل داخلی در داخل کشور و تا مرزهای خروجی (عدم اخذ هزینه بر مبنای فرانک سوئیس) حذف حداقل خط سیر ۱۵۰ کیلومتر
۱۰	محدودیت در واردات از محل صادرات خود برای ایفای تعهدات ارزی	✓	حذف محدودیت واردات از محل صادرات خود
۱۱	عدم بازگشت ارز حاصل از صادرات به با توجه به تراز کشورهای همسایه تجاری مثبت با برخی از کشورها و عدم امکان تهاتر کالایی	✓	ایجاد امکان واردات طلای خام از کشورهای مذکور جهت تأمین مواد اولی صنعت طلا و جواهر
۱۲	بلا تکلیفی متعهدین ارزی سال های ۱۳۹۸ تا ۱۴۰۱ که به دلیل عدم ایفای تعهدات ارزی کارت آن ها تعلیق شده است.	✓	تسریع در اعلام دستورالعمل.

۱-۳-۵- نقاط قوت و ضعف، فرصت ها و تهدیدهای بخش صنعت

نقاط قوت:

- وجود زیرساخت و امکانات تولیدی بیشتر از سایر استان های هم جوار
- برخوردار از رتبه سوم اشتغال زایی بخش صنعت نسبت به سایر استان ها
- وجود بازارهای صادراتی کشورهای همجوار
- استفاده از پتانسیل ۳۰ میلیون زائر جهت بازار سوغات

نقاط ضعف:

- بهره‌وری پایین نیروی کار و زمین و فرسودگی تجهیزات و ماشین‌آلات در بخش تولید
- خالی ماندن ظرفیت تولیدی صنایع ناشی از صدور فراوان مجوز در فعالیتهای مشابه
- تاب‌آوری پایین صنایع سنگین استان در برابر ریسک‌های بیرونی در مقایسه با کشور
- نبود زیرساختها (برق، آب و گاز جهت توسعه شهرکها و توسعه واحدهای موجود
- نبود شهرک صنعتی فناور برای شرکتهای دانش بنیان و فناور در اطراف مشهد
- توجه کمتر به صنعت ماشین‌سازی و تولید ماشین‌آلات و تجهیزات موردنیاز صنایع
- تمرکز صنایع در منطقه کلان‌شهری مشهد
- وجود تعداد بالای صنایع کوچک‌مقیاس
- وابستگی شدید صنایع با قدمت بالا در استان به مواد اولیه وارداتی
- عدم وجود شرکت‌های بازرگانی حرفه‌ای در بخش کشاورزی جهت بازار رسانی محصولات کشاورزی
- روند کاهشی بازدهی صنایع بزرگ‌مقیاس

فرصت ها :

- ظرفیت بالای تولید و تکمیل زنجیره ارزش در صنایع استان
- امکان جذب سرمایه‌گذاران خارجی و مکانیزه کردن صنایع
- وجود بازار وسیع داخلی و بین‌المللی (CIS، گردشگران مشهد، کشورهای همسایه)
- وجود فناوری‌های نوین و امکان ورود ماشین‌آلات مدرن به استان
- معافیت‌های مالیاتی و تسهیلات حمایتی در شهرک‌های صنعتی
- دسترسی مناسب به زیرساخت‌های تولیدی شامل زمین ارزان، حمل‌ونقل، انرژی و نیروی انسانی
- رشد صنایع تبدیلی و تکمیلی به دلیل سهم بالای تولید برخی محصولات کشاورزی
- افزایش تولیدات خودرویی کشور و حمایت تعرفه‌ای از تولید داخل
- وجود ذخایر معدنی غنی و توسعه زنجیره فولاد تا ۱۰ میلیون تن در ده سال آینده
- حمایت‌های دولتی از ایجاد و توسعه شهرک‌های صنعتی و زیرساخت‌ها

تهدید ها :

- نوسانات نرخ ارز و افزایش قیمت مواد اولیه، مشکلات صادرات و تعهدات ارزی
- کمبود منابع آب و افزایش مشکلات زیست‌محیطی برای صنایع استان
- کوچک‌مقیاس شدن صنایع و شکل‌گیری کارگاه‌های غیررسمی و زیرزمینی
- روند کاهش بهره‌وری نیروی انسانی و ضعف در مهارت‌های فنی
- تمرکز بالای فعالیت صنعتی در مشهد و کم‌توجهی به سایر مناطق استان

- وابستگی بالای صنعت استان به صنایع بالادستی و مواد اولیه وارداتی
- مشکلات دسترسی به زمین صنعتی و احتمال خروج سرمایه‌گذاران در نبود زیرساخت‌های مناسب
- رقابت منفی و فعالیت دلالتان و قاچاقچیان در بازار مواد اولیه و محصولات تولیدی
- عدم سرمایه‌گذاری کلان دولتی و ناتوانی بخش خصوصی در اجرای پروژه‌های زیربنایی
- افزایش هزینه‌های تولید و ضعف در رقابت‌پذیری صنایع داخلی در برابر واردات

۱-۴- تبیین وضعیت موجود بخش معدن

ذخایر طبیعی و منابع معدنی در یک کشور به شرط بهره‌برداری بهینه (به معنای اعمال روش‌های صحیح استخراج، کنترل ضایعات و میزان استخراج از ذخایر) می‌تواند سال‌ها تأمین‌کننده ارز و پشتیبانی‌کننده صنایع تولیدی آن کشور باشد. ایران زمین با قرار گرفتن در کمربند چین‌خورده آلپ هیمالیا و سرگذشتی سرشار از رویدادهای زمین‌ساختی متعدد همچون مینیاتوری زیبا از رخنمون واحدهای سنگی، گوناگونی پدیده‌ها و ساختارهای زمین‌شناسی شگرفت، پهنه‌های رسوبی و ساختاری مختلف و ظرایف و دقایق زمین‌شناسی جلوه‌گر شده که همواره موردتوجه متخصصین علوم زمین بوده است. این تنوع خود برآمده از وقوع تحولات ماگماتیکی و حرکات ژئودینامیکی در این گستره و در بازه زمانی پرکامبرین تا عهد حاضر بوده و زمینه را برای ایجاد کانسارهای متفاوت فراهم کرده است در نگاهی نزدیک‌تر، استان خراسان رضوی از شمال به جنوب به سبب اقلیم‌های متفاوت زمین‌شناسی تنوعی از ذخایر هیدروکربوری و مواد معدنی را در خود جای داده که در نوع خود کم‌نظیر است. استان خراسان به دلیل موقعیت خاص مکانی خود، که محل وقوع پدیده‌های عمده زمین‌شناسی کاملاً متفاوت می‌باشد، موقعیت مناسبی از نظر ظرفیت و تنوع ذخایر معدنی دارد.

مواد معدنی از ارکان توسعه پایدار در هر کشوری بوده و زیربنای اقتصاد و صنعت جامعه را تشکیل می‌دهند. اهمیت بخش معدن و صنایع معدنی و نقش درآمدهای حاصل از آن به زبان آمارهای موجود و بیان مسئولین بخش معدن گویای پوشش بیش از ۶۰ درصد از درآمدهای غیرنفتی کشور می‌باشد (شکوری، رئیس کمیسیون معادن و صنایع معدنی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران. ۱۳۹۸). مواد معدنی در سال ۱۳۹۷ معادل ۶۳ درصد از صادرات غیرنفتی کشور را تشکیل داده است (سالنامه آماری کشور، سال ۱۳۹۸). لذا توجه به آن در اقتصاد و سرمایه‌گذاری‌های آینده کشور تأثیرگذار خواهد بود. به نظر می‌رسد در شرایط فعلی اقتصاد ایران و تحریم‌های گسترده اقتصادی، شاید یکی از مهم‌ترین مزیت‌های ایران برای گذر از این بحران، تکیه بر منابع معدنی و پتانسیل‌های بالقوه در داخل کشور است که از این طریق و با خلق مزیت رقابتی، تهدیدها به فرصت تبدیل شوند. بخش معدن در دوران بحران اقتصادی جهانی، نشان داده است که کمترین آسیب‌پذیری در سیکل‌های تجاری را داشته و بیشترین کمک را به اقتصاد کرده است.

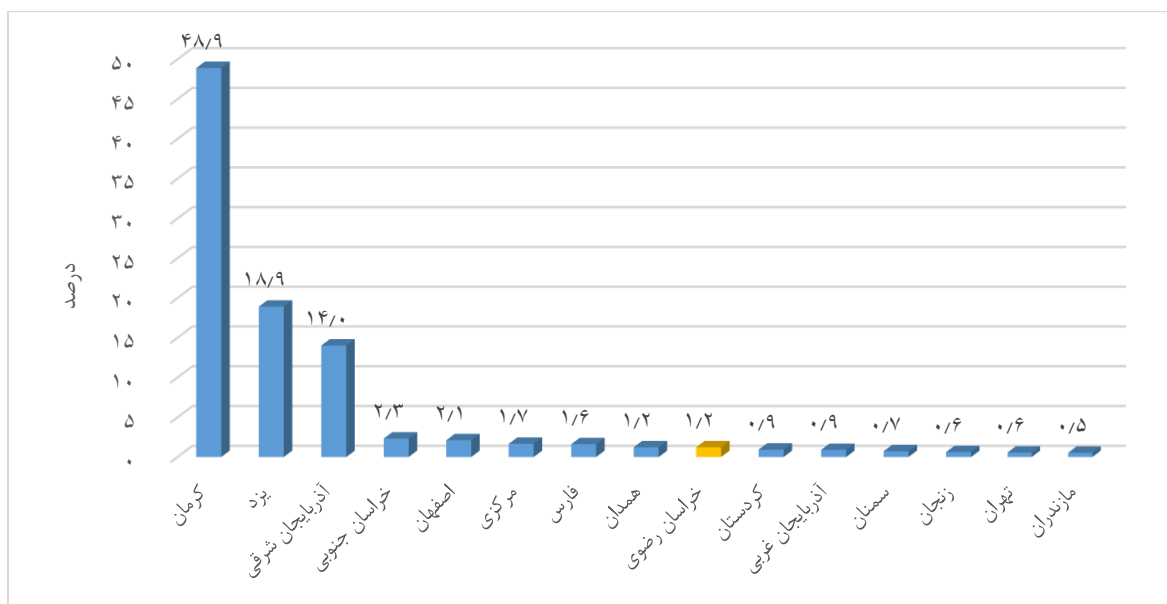
با توجه به آمار به‌دست‌آمده از سازمان نظام‌مهندسی معدن و زمین‌شناسی در سال ۱۳۹۴، حدود ۱۱۱۶۰ معدن دارای پروانه بهره‌برداری دارای اعتبار در کشور وجود داشته است که از این تعداد ۹۱۸ معدن در استان خراسان رضوی قرار

دارد که حدود ۸ درصد از معادن کل کشور را در برمی گیرد. به لحاظ تعداد معادن موجود با توجه به گستردگی، استان خراسان رضوی جز استان های رتبه اول می باشد؛ اما از لحاظ ارزش مواد معدنی موجود، استان خراسان در جایگاه هفتم قرار دارد. این مسئله نشان می دهد استان خراسان باینکه تعداد معادن زیادی را در خود جای داده است اما در مقایسه با استان هایی مثل کرمان، یزد و آذربایجان معادن ارزشمندی نیستند.

در حال حاضر بنا بر اطلاعات به دست آمده از اداره کل صمت در سطح استان تا پایان سال ۱۴۰۲، خراسان رضوی با برخورداری از ۱۰۸۹ معدن دارای پروانه بهره برداری معتبر به میزان ذخیره ۲/۹ میلیارد تن و استخراج اسمی حدود ۶۸/۵ میلیون تن، ۲۳ هزار و ۷۷۴ میلیارد ریال سرمایه گذاری را جذب کرده است.

ارزش کل تولیدات معدنی معادن در حال بهره برداری در سطح کشور طی آخرین آمار موجود (۱۴۰۱)، ۳۹۴۵۲۵ میلیارد ریال می باشد که سه استان کرمان، یزد و آذربایجان شرقی رتبه اول تا سوم رو به خود اختصاص داده اند و استان خراسان رضوی با ارزش ۶۱۴۳ میلیارد ریال در جایگاه هفتم قرار دارد. در این میان بیشترین ارزش تولیدات معدنی در سطح کشور مربوط به سنگ آهن و مس می باشد که در استان خراسان رضوی ذخایر باارزشی از هر دو ماده معدنی وجود دارد. سنگ آهن خواف به عنوان یکی از قطب های اصلی تأمین نیاز صنعت فولاد کشور جایگاه ویژه ای در بخش معدن استان دارد. همچنین با بهره برداری از ذخایر مس در منطقه بردسکن و دیگر شهرهای اطراف، معادن مس در استان جایگاه ویژه از لحاظ به کارگیری نیروی اشتغال و سرمایه گذاری را از آن خود نموده است.

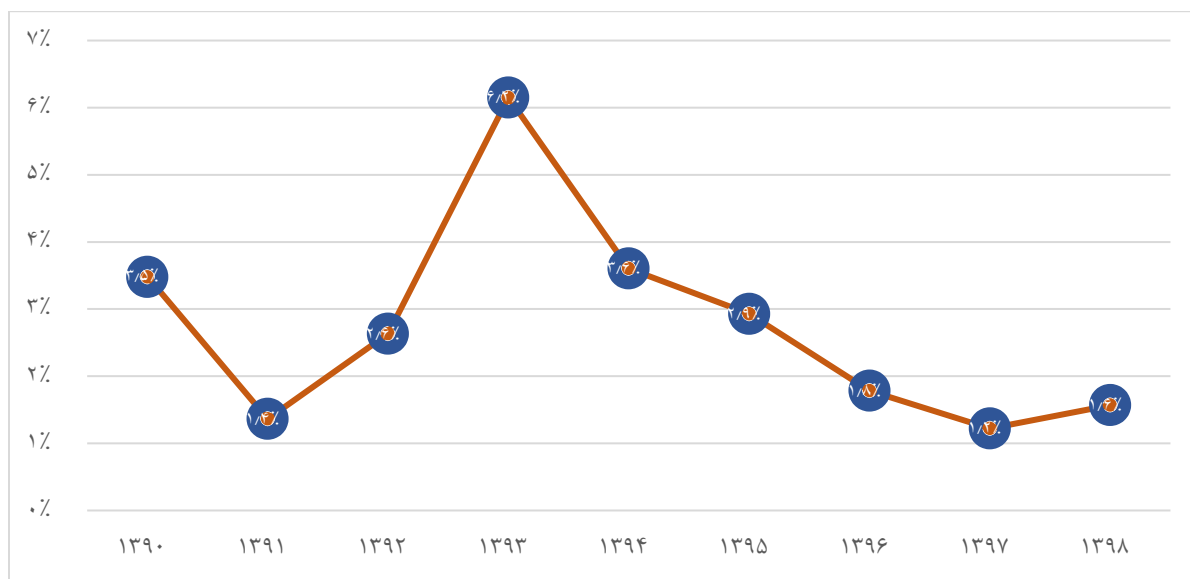
ارزش افزوده حاصل از فعالیت های معدن در حال بهره برداری کشور در سال ۱۳۹۷ بالغ بر ۳۰۷۹۸۷۶۰۱ میلیون ریال می باشد که سهم ارزش افزوده استان خراسان رضوی با رقم ۳۷۶۱۳۱۳ میلیون ریال، ۱/۲ درصد از کل کشور می باشد. همچنین در بین استان های کشور سه استان کرمان، یزد و آذربایجان شرقی به ترتیب با ۱۵۰۶۵۱۴۵۹، ۵۸۲۳۳۷۳۴ و ۴۳۱۷۴۱۶۱ میلیون ریال بالاترین ارزش افزوده معادن در حال بهره برداری را دارا بودند و استان خراسان رضوی در جایگاه نهم کشور قرار دارد.

سهم هر استان از ارزش افزوده کل کشور در بخش معدن (۱۵ استان دارای اولویت) سال ۱۳۹۷

مأخذ: سالنامه آماری استان خراسان رضوی، مرکز آمار ایران

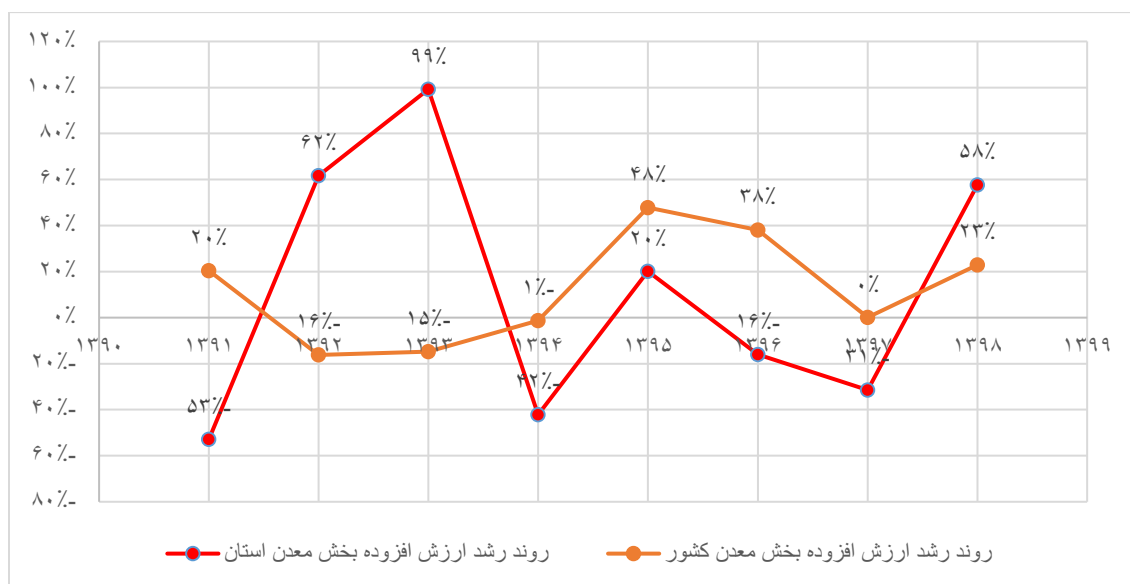
بررسی روند سالانه متوسط سهم معدن استان نشان می دهد که استان خراسان رضوی در سال ۱۳۹۳ به دلیل تغییر سیاست های مالی ناشی از لغو موقت تحریم های ظالمانه و افزایش سرمایه گذاری و صادرات با افزایش سهم روبرو بوده است اما پس از آن با بازگشت مجدد تحریم ها، روند نزولی در پیش گرفته است و امید است در سال های آتی این سهم روند افزایشی داشته باشد.

روند سالانه سهم ارزش افزوده بخش معدن استان از ارزش افزوده بخش معدن کشور

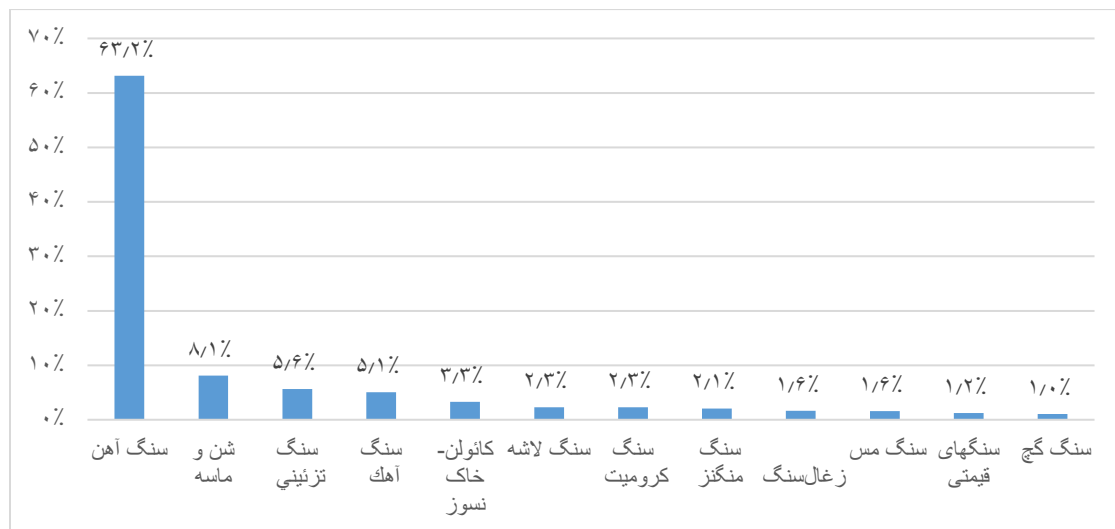
مآخذ: سالنامه آماری استان خراسان رضوی (۱۳۸۹-۱۳۹۷)، مرکز آمار ایران

مقایسه روند رشد ارزش افزوده استان و کشور نشان می‌دهد علیرغم رشد منفی ارزش افزوده معادن کشور در سال‌های ۹۲ و ۹۳، ارزش افزوده معادن در حال بهره‌برداری استان در سال‌های ذکر شده از رشد چشمگیری برخوردار بوده است و بعد از آن روند مشابه کشور و نزولی را تا سال ۱۳۹۷ در پیش گرفته و همانند معادن کشور در سال ۹۸ با رشد مثبت و بالاتر از روند رشد کشور مواجه بوده است.

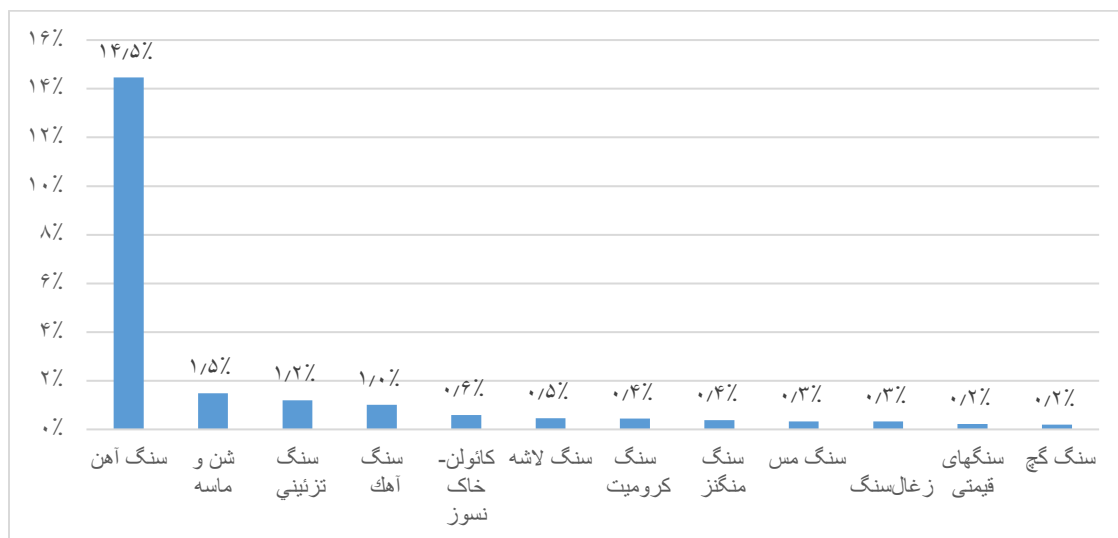
مقایسه روند سالانه رشد ارزش افزوده بخش معدن استان و کشور

در بحث ارزش افزوده معادن استان، در بررسی صورت گرفته داده‌های آماری استان گویای این مطلب است که بیشترین ارزش افزوده در بخش معدن استان با توجه به اهمیت و ارزشمندی آن، مربوط به معادن سنگ آهن می‌باشد. همچنین در بین معادن استان، ارزش افزوده سنگ آهن نیز بیشترین سهم را در تولید ناخالص کشور دارد.

متوسط سهم ارزش افزوده فعالیت‌های معدنی استان خراسان رضوی برحسب نوع ماده معدنی (۱۳۹۰-۱۳۹۸)

مأخذ: سالنامه آماری استان خراسان رضوی (۱۳۸۷-۱۳۹۷)، مرکز آمار ایران

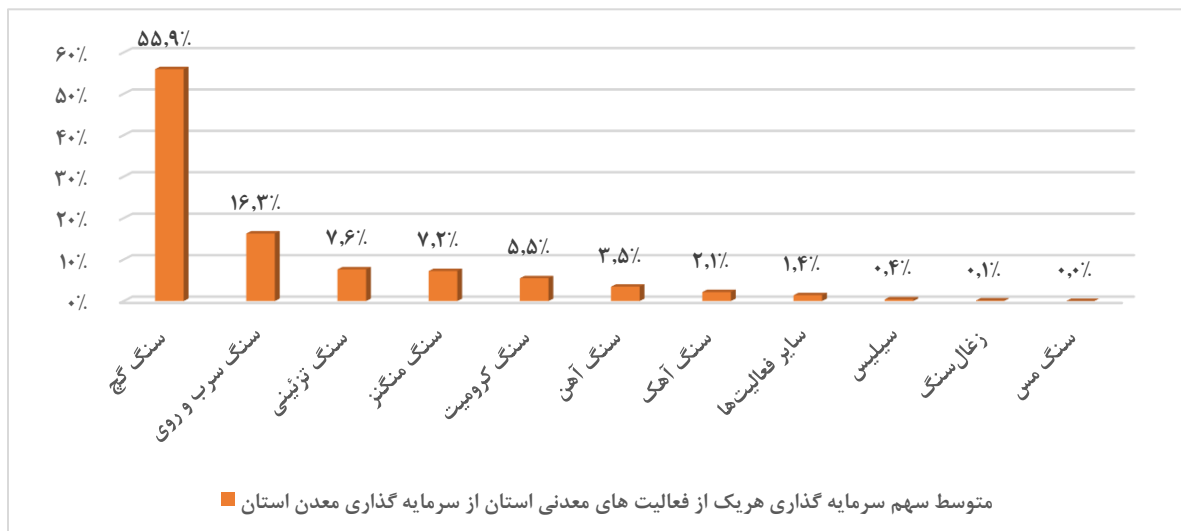

متوسط سهم ارزش افزوده هر یک از فعالیت‌های معدنی استان خراسان رضوی از تولید ناخالص کشور (۱۳۸۸-۱۳۹۷)

مأخذ: سالنامه آماری استان خراسان رضوی (۱۳۸۷-۱۳۹۷)، مرکز آمار ایران

در بحث سرمایه‌گذاری در حوزه صنایع معدنی، استان خراسان رضوی در این مسئله طی سال‌های گذشته رشد فراوان داشته است و در بخش‌های مختلف آهن، طلا و مس به افزایش مطلوبی رسیده است و از ۲۰۰ هزار میلیارد ریال سرمایه‌گذاری حوزه صنعت و معدن خراسان رضوی طی سال‌های ۱۳۹۲-۱۳۹۹، ۱۱۰ هزار میلیارد ریال معادل ۵۷ درصد مربوط به صنایع معدنی است. (اشرفی، معاون هماهنگی امور اقتصادی استانداری خراسان رضوی، فروردین ۱۴۰۰).

بررسی روند سرمایه‌گذاری در استان طی سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۷ نشان می‌دهد، بیشترین سرمایه‌گذاری در استان در معادن آهن و در رتبه سایر فعالیت‌ها که شامل سنگ‌های ساختمانی و سنگ لاشه و ... است قرار می‌گیرد. سنگ‌های تزئینی نیز در جایگاه سوم سرمایه‌گذاری معدنی استان قرار گرفته است.

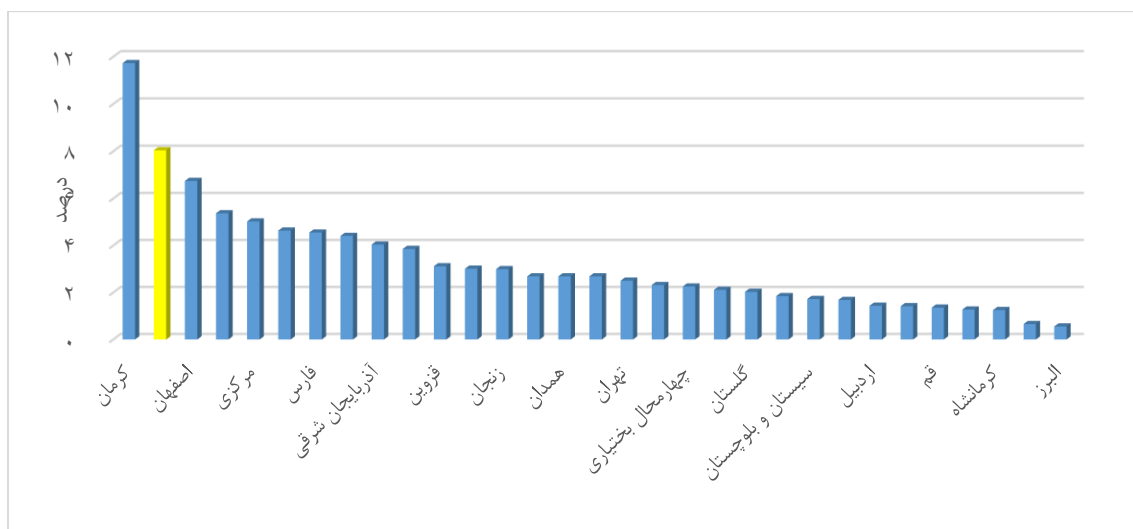

متوسط سرمایه‌گذاری هریک از فعالیت‌های معدنی استان از سرمایه‌گذاری معادن استان

مآخذ: سالنامه آماری استان خراسان رضوی، مرکز آمار ایران

بر اساس آمار دریافتی از اداره کل صنعت، معدن و تجارت در استان خراسان رضوی، بیشترین سرمایه‌گذاری ثبت‌شده برای معادن دارای پروانه بهره‌برداری در شهرستان خواف به دلیل وجود معادن ارزشمند سنگ‌آهن انجام‌گرفته است و بعدازآن مشهود به علت وجود تعداد زیاد واحدهای معدنی که بیشتر در زمینه مصالح ساختمانی و سنگ‌های تزئینی و نما فعال بوده و شهرستان‌های بردسکن و سبزوار به علت اکتشاف و بهره‌برداری از واحدهای معدنی همانند مس و کرومیت و منگنز به ترتیب در رتبه‌های دوم و سوم و چهارم سرمایه‌گذاری استان قرار دارند.

نقش معدن در اقتصاد کشور منحصر به مشارکت در افزایش درآمد ملی و رشد اقتصادی نیست، بلکه این بخش می‌تواند سهم قابل‌توجهی در ایجاد فرصت‌های شغلی و کاهش بیکاری و فقر در کشور داشته باشد. بخش معدن و صنایع معدنی نه‌تنها از طریق ایجاد اشتغال مستقیم در این بخش درآمد خانوارها را افزایش می‌دهد، بلکه به‌طور غیرمستقیم نیز از طریق ارتباطات پسین و پیشین بخش معدن با سایر بخش‌های اقتصادی کشور (از جمله بخش حمل‌ونقل، صنعت، مسکن، صنایع غذایی) و در نتیجه، افزایش تولید و اشتغال این بخش می‌تواند نقش مثبتی در افزایش درآمد خانوارها داشته باشد.

سهم هر استان از معادن فعال کشور

مآخذ: سالنامه آماری کشور. سال ۱۳۹۸، مرکز آمار ایران

مقایسه آمار شاغلین بخش معدن استان خراسان با شاغلین بخش معدن کشور نشان می‌دهد بین ۴/۴ تا ۶ درصد از شاغلین بخش معدن در استان خراسان رضوی قرار دارند. با توجه به داده‌های موجود در مرکز آمار ایران، افراد شاغل در معادن در حال استخراج استان خراسان رضوی از سال ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۷ رشد خوبی داشته است، هرچند در طی سال ۱۳۹۴ در پی رکود اقتصادی و تحولات اقتصادی کشور و کاهش قیمت نفت در بازارهای جهانی بر معادن نیز تأثیر گذاشت و به تبع آن شاغلین این بخش نیز کمتر شدند. در آخرین آمار سالنامه آماری موجود و با توجه به گستردگی و تعدد معادن سنگ آهن و اینکه شهرستان خواف بزرگ‌ترین قطب سنگ آهن شرق کشور می‌باشد، بیشترین آمار افراد شاغل تعداد ۱۹۵۸ نفر در استخراج سنگ آهن استان اشتغال دارند که مشخصاً افراد زیادی هم به‌طور غیرمستقیم در ارتباط هستند که آمار مشخصی در دسترس نیست و بعد از آن معادن شن و ماسه با ایجاد اشتغال برای ۱۲۰۹ نفر در جایگاه بعدی قرار دارد.

۱-۴-۱- توزیع فضایی فعالیت‌های بخش معدن و علل شکل‌گیری این فعالیت‌ها و احصاء فعالیت‌های کلیدی

تأثیر گذار بر توسعه فضایی بخش

استان خراسان رضوی به دلیل جایگاه ویژه زمین‌شناسی و دارا بودن زون‌های ساختاری ماگمایی مهم چون کپه داغ، زون سبزوار، زون تکنار، زون خواف-کاشمر-بردسکن، طرقله-شاندیز و بلوک لوت موقعیت مناسبی از نظر ظرفیت و تنوع ذخایر معدنی دارد. وجود منابع غنی و گاز در شمال و حوضه کپه داغ ذخایر زغال سنگ در بخش‌های مختلف از جمله آق دربند و همچنین وجود ذخایر مهمی مانند آهن، مس، طلا، سرب و روی، منگنز، خاک‌های صنعتی و انواع سنگ‌های تزئینی و ساختمانی همه نشان از اهمیت این استان در عرصه وجود منابع معدنی دارد.

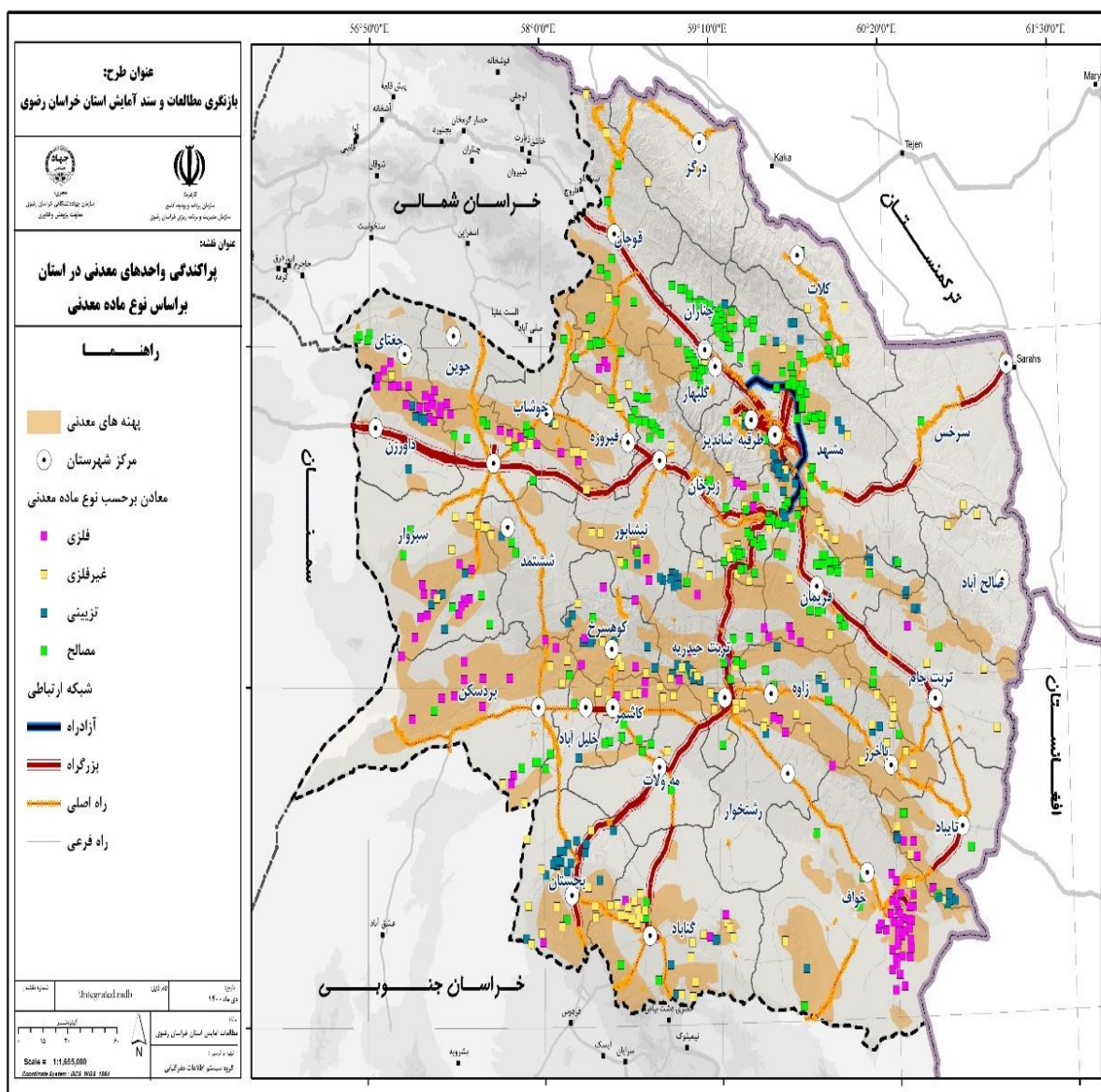
آنچه ما اکنون از آن به‌عنوان پتانسیل مواد معدنی در استان خراسان رضوی یاد می‌کنیم، دستاورد چند دهه فعالیت اکتشافی سازمان یافته و موضوعی است که طیفی از بررسی‌های علمی مشتمل بر تهیه نقشه‌های زمین‌شناسی در مقیاس‌های مختلف، اکتشافات ژئوشیمیایی، گزارش‌های پی‌جویی مواد معدنی، بررسی‌های زمین‌شناسی اقتصادی، فعالیت‌های بخش خصوصی بر روی اکتشاف و بهره‌برداری از مواد معدنی فلزی و غیرفلزی و نظایر آن را در برمی‌گیرد.

عمده‌ترین معادن فلزی استان از نوع آهن، مس، کروم، طلا و منگنز است. سنگ‌آهک، باریت، بنتونیت، سیلیس، فلدسپات، فلورین، فیروزه، کائولن و خاک‌های صنعتی از ذخایر غیرفلزی استان هستند. درزمینه‌ی سنگ‌های تزئینی، نما و مصالح ساختمانی نیز معادن مرمریت، مرمر، گرانیت، تراورتن، گچ‌خاکی، سنگ لاشه، سنگ گچ، سنگ‌آهک و پوزولان استخراج و بهره‌برداری می‌شود.

بخش زیادی از فلز زایی شمال شرقی ایران (کمر بند فلز زایی سبزوار) در این استان واقع شده است. در کمر بند سبزوار در پیکره‌ی افیولیتی، کانی‌سازی گسترده ولی پراکنده‌ای از کرومیت حادث شده است. شواهد کانی‌سازی‌های شناخته شده در پیکره‌های اولترامافیک افیولیت‌های سبزوار، گویای پتانسیل زیاد و کرومیت‌های پر عیار است. علاوه بر این امکان وجود عناصر ارزشمندی چون کبالت (Co)، نیکل (Ni) و پلاتین (Pt) به همراه ذخایر معدنی کرومیت اهمیت اکتشافات معدنی را در گستره فوق‌الذکر جدی‌تر می‌نماید. در سنگ‌های آتش‌فشانی زون سبزوار، کانی‌سازی طلا، مس، سرب، روی و ... بیشتر از نوع رگه‌ای دیده شده، ولی تاکنون شواهدی از کانی‌سازی مس پورفیری یا کانی‌سازی بزرگ در مقیاس جهانی در این کمر بند دیده نشده است. در جنوب این کمر بند در منطقه درونه تا بردسکن ذخایر متعدد مس نوع مانتو شناسایی و در حال اکتشاف و بهره‌برداری است. این ذخایر از نوع عیار پایین و ذخیره کم تا متوسط هستند که با روش‌های روباز و زیرزمینی بهره‌برداری می‌شوند. در حال حاضر بهره‌برداری از این معادن به صورت روباز است ولی با افزایش عمق ماده معدنی بهره‌برداری به صورت زیرزمینی تغییر ماهیت خواهد داد. در همین کمر بند چندین ذخیره طلا شناسایی و در حال بهره‌برداری یا اکتشاف است. به همراه سنگ‌های آتش‌فشانی این نواحی ذخایر متعددی از منگنز نیز شناسایی شده است. یکی دیگر از ظرفیت‌های معدنی این کمر بند وجود توالی نسبتاً ضخیم از ذخایر گچ نوع الباستر است که در مواردی قابلیت کوپ دهی دارد و می‌تواند به عنوان ظرفیت خوب معدنی منطقه مطرح باشد.

ادامه این کمر بند به طرف شرق با ظهور چندین ذخیره کوچک و متوسط مقیاس سنگ‌آهن یا کانی‌سازی‌های محدود مس شناخته می‌شود. انتهای شرقی کمر بند یادشده در کشورمان با نمود ذخایر عظیم سنگ‌آهن منطقه سنگان خواف تجلی یافته و بزرگ‌ترین کانون معدن کاری استان و شرق کشور و یکی از مهم‌ترین منابع تأمین سنگ‌آهن مورد نیاز صنایع فولاد کشور را ایجاد نموده است.

کانی‌سازی‌های مشهود در زون طرqbه-شاندیز و ادامه آن به طرف غرب با ظهور ذخایر سنگ‌آهن در منطقه پیوه ژن و نیزار و چندین معدن کوچک و متوسط مقیاس سنگ‌آهن و مس در حدفاصل نیشابور تا قوچان نمود یافته است. یکی از قدیمی‌ترین معادن این منطقه، معدن فیروزه نیشابور است که قدمت معدن کاری در آن به چند هزار سال قبل بازمی‌گردد و یکی از کانون‌های اشتغال مستقیم و غیرمستقیم در ناحیه نیشابور می‌باشد.

پراکنش فضایی معدن در سطح استان خراسان رضوی

مأخذ: اداره کل صمت خراسان رضوی

۱-۴-۲- تعداد و پراکنش فضایی واحدهای معدنی فعال و نیمه فعال و تعطیل

- معدن فعال و غیرفعال

معادن فعال، معادنی هستند که در حال حاضر، استخراج در آن صورت می‌گیرد. معادن غیرفعال به معادنی گفته می‌شود که در سال موردنظر دارای مجوز بهره‌برداری بوده ولی فعالیت استخراجی برای آن ثبت نگردیده است. عوامل متعددی در تعطیل شدن معادن ایران دخیل هستند که تعدادی از آن‌ها شامل موارد زیر است:

مسائل اقتصادی از عمده دلایل تعطیلی معادن بوده و عدم علاقه سرمایه‌گذاران به سرمایه‌گذاری در بخش معدن و نیز ضعیف بودن توالی مالی معدن کاران موجب آن می‌شود که در صورت به وجود آمدن رکود در بازار معدنی، معادن مربوطه به سرعت تعطیل گردند. در بهترین حالت نیز اگر ذخیره اقتصادی در گذشته مورد بهره‌برداری قرار گرفته باشد، ممکن است با شرایط اقتصادی فعلی بتواند مورد بهره‌برداری مجدد قرار گیرد.

ضعف مدیریت معدن کاری از دیگر عوامل مهمی است که منجر به تعطیلی بسیاری از معادن شده است. ضعف عملیات اکتشافی اصولاً موجب آن گردیده که برنامه‌ریزی صحیحی برای عملیات معدن کاری بسیاری از ذخایر انجام نگردد و درنهایت به تعطیلی معدن منجر شود.

ضعف عملیات استخراجی و کانه‌آرایی نیز از دیگر عوامل تعطیلی پاره‌ای از معادن بوده است. اجرای برخی از قوانین دولتی نیز از دلایل تعطیلی برخی از معادن است. مسائل فرهنگی و اختلافات قومی و همچنین اجرای برخی از قوانین دولتی نیز از دلایل تعطیلی تعدادی از معادن بوده است.

از دیگر ویژگی‌های این معادن می‌توان به تسهیلات معدنی در این گونه معادن اشاره نمود که هر کدام از آن‌ها سرمایه‌هایی بلااستفاده هستند و در صورت راه‌اندازی مجدد، این سرمایه‌های راکد به چرخه مالی کشور برگشته و توسعه اقتصادی را به همراه خواهند داشت.

- علل تعطیلی و غیرفعال بودن معادن استان خراسان رضوی

معادن غیرفعال در سطح استان خراسان رضوی چند گروه هستند:

سنگ‌های تزئینی

این گروه از مواد معدنی به دلیل سلیقه بازار، غیرفعال هستند. در سال‌های ۱۳۸۰، سنگ‌های نمای صورتی بازار خوبی داشتند. در سال‌های بعد بازار به سمت سنگ‌های رنگ کرم متمایل گشت و اکنون نیز سنگ‌های نمای رنگ سفید متقاضی بیشتری در بازار دارند.

یکی از دلایل دیگر تعطیلی و عدم فعالیت معادن سنگ تزئینی، عدم توجیه اقتصادی می‌باشد. به دلیل فناوری ضعیف، اکثر سنگ‌بری‌های از هر تن سنگ حدود ۸ - ۸/۵ مترمربع سنگ نما تولید می‌کنند که عدد خیلی پایینی است. در دنیا با فناوری‌های جدید این عدد به ۲۴-۲۵ مترمربع می‌رسد. در سایر نقاط کشور ایران و حتی در مواردی در استان خراسان رضوی با فناوری جدید این عدد به ۱۶ مترمربع هم رسیده است؛ زیرا بعضی از واحدهای سنگ‌بری خود دارای واحد معدنی هستند و با دستگاه‌های اسلب‌بر توانسته‌اند توان بیشتری ایجاد کنند.

سنگ لاشه و مصالح ساختمانی

یکی از مواردی که معادن سنگ لاشه و مصالح ساختمانی را در وضعیت رکود و تعطیلی قرار داده، فاصله معادن تا بازار مصرف است. خیلی از معادن سنگ لاشه تا بازار مصرف مسیر طولانی را پیش رودارند و با توجه به کرایه حمل و ارزش اقتصادی کم این ماده معدنی، برداشت و فعالیت معدن توجیه اقتصادی ندارد.

بعضی از معادن شن و ماسه نیز در فاصله دوری از شهرها و بازار مصرف قرار دارند و با همین مشکل روبرو هستند. معادن فلزی که عیار پایین و ذخیره پایین دارند، در معادن فلزی معمولاً فرآوری باید در محل معدن باشد که این معادن به دلیل ذخیره پایین و عیار کم برای فرآوری در محل کافی نیست. از طرفی حمل و نقل و رسیدن به واحدهای فرآوری با عیار کمتر از ۱٪ توجیه اقتصادی ندارد؛ بنابراین معادن با عیار پایین معمولاً به صورت متروکه می‌باشد. یکی از راهکارهایی که به نظر می‌رسد بتوان برای این معادن بکار برد، ایجاد واحدهای فرآوری سیار است که در محل مستقر شوند و فرآوری کنند.

یکی از مشکلاتی دیگر پیش روی معادن، معارضین محلی می‌باشند که در بعضی موارد به دلیل مزاحمت‌های معارضین محلی و عدم پشتیبانی کافی قانون از معدن داران، باعث تعطیلی معدن می‌شوند. راهکاری که برای این مورد می‌توان پیشنهاد داد، اجرای صحیح قانون معادن است.

پراکندگی معادن غیرفعال در تمام سطح استان وجود دارد و مربوط به منطقه خاصی نیست اما در بعضی مناطق که به علت پتانسیل بالای منطقه در نوع کانی خاص، تعداد معادن بیشتر باشد و تحت شرایطی مانند موارد زیر دچار تعطیلی موقت شده‌اند.

دلایل اقتصادی یا کاهش بازار مصرف باعث شده معادن منطقه خاصی از رونق افتاده باشند، مثلاً معادن سنگ لاشه استان که بیشترین درصد تعطیلی معادن را به خود اختصاص داده‌اند (۱۵۵ واحد معدنی سنگ لاشه استان غیرفعال هستند که حدود ۲۷ درصد معادن غیرفعال را شامل می‌شود). بیشترین معادن غیرفعال استان در شهرستان مشهد واقع شده‌اند (۱۶,۸٪).

رکود فعلی در صنعت ساختمان باعث تعطیلی بخشی از معادن استان به‌ویژه حوزه معادن شن و ماسه، سنگ لاشه و مصالح ساختمانی شده است.

کاهش تقاضای بازار مصرف: معادن مرمریت و گرانیت استان در مواردی بسته به نوع سنگ دچار تعطیلی موقت شده و در وضعیت غیرفعال قرار دارند که سهمی حدود ۲۲٪ درصد از معادن غیرفعال را شامل می‌شوند و بعد از سنگ لاشه در رتبه دوم قرار می‌گیرند. این معادن در شهرهایی مانند بجستان یا مشهد قرار دارند.

تغییر قوانین معدنی: حدود نیمی از واحدهای معدنی کرومیت استان باوجود داشتن پروانه بهره‌برداری در وضعیت غیرفعال قرار دارند. در سال‌های اخیر تحمیل هزینه‌های سنگین از طرف دولت بابت حقوق دولتی، وضع عوارض ۲۵٪ کرومیت برای صادرات، عدم حمایت وزارت صمت از معدنکاران کرومیت و از همه مهم‌تر افت قیمت‌های جهانی و بالا بودن هزینه تولید کرومیت به واسطه افزایش قیمت دلار در ایران باعث شد که نیمی از واحدهای کرومیت استان در وضعیت راکد و غیرفعال به سر ببرند. (سایت خبری معدن)

معادن متروکه

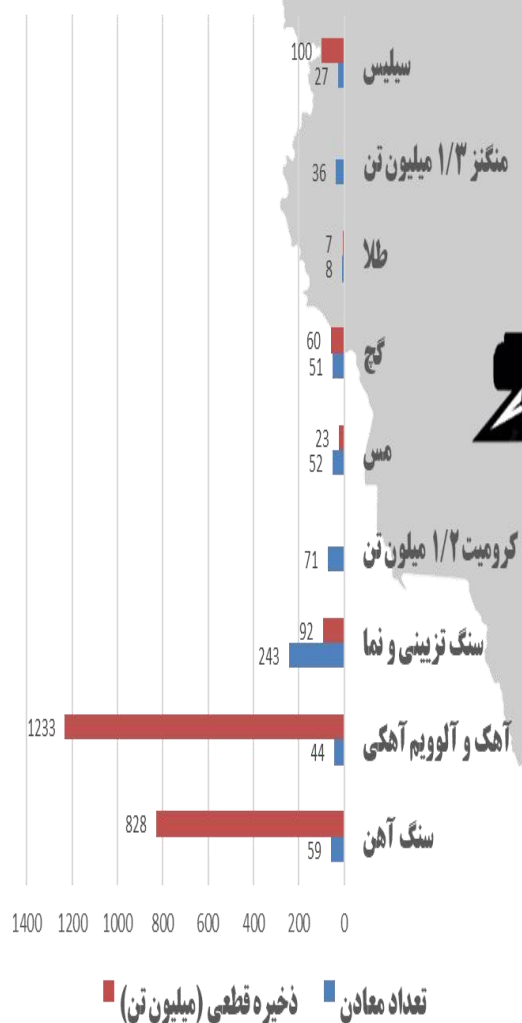
در کشورهای پیشرفته، معادن متروکه به معدنی گفته می‌شود که قسمت اقتصادی ذخایر آن‌ها در گذشته به پایان رسیده است ولی با این حال هنوز اهمیت خود را دارا هستند، چراکه ممکن است در بازنگری این معادن با توجه به شرایط اقتصادی و فنی حاضر، بهره‌برداری از آن‌ها مقرون به صرفه باشد و یا حتی برخی عناصر همراه با ماده معدنی بوده که با توجه به شرایط معدنکاری جدید و فناوری‌های پیشرفته امروزی مورد توجه باشند.

معدنکاری در ایران با کشورهای پیشرفته کاملاً متفاوت است و تحت هیچ ساختار مشخص و استانداردی انجام نمی‌گیرد. در کشور ما تمام معادن متروکه به دلیل اتمام ذخیره تعطیل نشده‌اند، بلکه دلایل مختلفی در تعطیلی آن‌ها دخیل بوده است. همین امر باعث شده تا معادن متروکه ایران علاوه بر لزوم توجه زیست‌محیطی آن‌ها، دارای ویژگی‌های اقتصادی منحصربه‌فردی نیز باشند که به اهمیت این معادن افزوده و لزوم بررسی مجدد این معادن را سبب می‌شود. به دلایل مذکور تعریفی که از معادن متروکه در ایران مطرح است نیز با تعریف دیگر کشورها متفاوت است. طبق آخرین تعریف صورت گرفته توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت، معادن به دو زیرگروه معادن راکد و معادن متروکه تقسیم می‌شوند. معادن متروکه به معدنی اطلاق می‌شود که در سال مورد نظر فاقد بهره‌برداری و یا آماده‌سازی بوده و مجوز اعتبار آن‌ها از ۵ سال گذشته باشد.

لزوم مطالعه و بررسی مجدد معادن متروکه در ویژگی‌های آن‌ها نهفته است. می‌توان نتیجه گرفت که این معادن سرمایه‌های بلااستفاده کشور هستند. با راه‌اندازی این معادن و ایجاد اشتغال در مناطق محروم به همراه آبادانی در این محدوده‌ها، از مهاجرت افراد بومی به شهرها جلوگیری می‌شود. آمار دقیقی از معادن متروکه استان در دسترس نیست. فقط مواردی در بعضی از گزارش‌های سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور ذکر گردیده است. در چند سال اخیر بارونق معدن کاری و ساماندهی اکتشافات معدنی در قالب پهنه‌های اکتشافی، این معادن مورد توجه قرار گرفته و امید است در آینده مجدداً به چرخه تولید بازگردند.

وضعیت موجود مجوزهای معدنی استان

ذخایر مواد معدنی استان

01

پروانه بهره برداری معتبر

با ذخیره ۲/۹ میلیارد تن
اشتغال ۱۴۰۵۵ نفر
استخراج اسمی ۷۰ میلیون تن

۱۱۰۸

02

پروانه اکتشاف معتبر

۸۰ محدوده
۹ پهنه اکتشافی

۳۷۶

03

گواهی کشف معتبر

ذخیره قطعی ۱۳۲ میلیون تن

۶۸

اهم مواد معدنی استان:

سنگ آهن ، مس ، کرومیت ، خاک صنعتی

۱-۴-۳- تنگناها و چالش‌های بخش معدن

ردیف	عنوان چالش و موانع تولید	ارائه راهکار برای رفع آن	نیازمند اقدام در سطح ملی	در سطح استان قابل حل است
۱	عدم تأمین کمی و کیفی سنگ آهن توسط ایמידرو	۱- الزام ایמידرو به تأمین به موقع موارد اولیه باکیفیت مناسب ۲- تجهیز و تأمین زیرساخت‌های لازم جهت افزایش ظرفیت برداشت کانسنگ سنگ آهن توسط معادن دولتی	✓	
۲	تعطیل بیش از ۴ ماه کلیه واحدهای تولید کنسانتره و گندله منطقه به علت کمبود گاز و برق	۱- ایجاد شهرک صنعتی انرژی‌های پاک به خصوص انرژی بادی با توجه به تونل بادی شناسایی شده در شهرستان ۲- احداث واحدهای تولید برق بادی و خورشیدی توسط واحدهای فولادی منطقه		✓
۳	لزوم تخلیه هرچه سریع تر سدهای باطله	تسریع در انجام عملیات تخلیه		✓
۴	کمبود آب جهت واحدهای فراوری	تسریع در اجرای طرح انتقال آب دریای عمان	✓	✓
۵	مشکلات حمل و نقل ماده معدنی و تولیدات واحدهای فراوری	۱- ایجاد و تقویت خطوط انتقال بار ریلی در منطقه ۲- احداث پمپ چندمنظوره (مایع / گاز / گازوئیل) در سنگان		✓
۶	عدم برگشت ۱۵٪ حقوق دولتی دریافتی از معادن استان (در سال گذشته ۷۲ هزار میلیارد ریال حقوق دولتی دریافت شده که فقط ۸۰۰۰ میلیون ریال به استان برگشت داده شده است)	برگشت ۱۵٪ حقوق دولتی دریافتی از معادن استان	✓	
۷	طولانی بودن روند مراحل اخذ مجوز گمرک	۱- استقرار ناظر گمرکات در منطقه ۲- ایجاد منطقه ویژه اقتصادی در شهرستان خواف (به ویژه سنگان)	✓	
۸	مشکلات ورود ماشین آلات معدنی	تسریع و تسهیل ورود (موقت یا دائم) ماشین آلات معدنی	✓	
۹	کمبود نیروی متخصص در حوزه صمت استان، با توجه به بازنشسته شدن تعداد قابل توجهی از نیروهای متخصص ظرف دو، سه سال آینده	جذب نیروی متخصص و متعهد	✓	

۱۰	فقدان عوامل انگیزشی جهت همکاران (کم بودن دریافتی همکاران نسبت به همکاران شاغل هم‌ردیف در سایر ادارات و...)	افزایش حقوق، تأمین اعتبار لازم جهت ترمیم حقوق با پرداخت‌های جانبی (رفاهی، اضافه کار و...)	✓
----	---	--	---

۱-۱-۴- نقاط قوت و ضعف، فرصت‌ها و تهدیدهای بخش معدن

نقاط قوت:

- وجود معادن غنی سنگ آهن خواف
- وجود معادن مس و طلا
- اشتغال و بهره‌مندی اقتصادی ساکنان نقاط سکونتگاهی پیرامون معادن
- مهاجرت معکوس و تثبیت جمعیت نقاط سکونتگاهی هم‌جوار با معادن و فعالیت‌های معدنی
- تصویر ذهنی مطلوب و برند منطقه مجاور با معادن در عرصه‌های استانی، ملی و فراملی

نقاط ضعف:

- کوپ دهی پایین بعضی از معادن، بهره‌برداری غیراصولی و ضعف فناوری دستگاه‌های استخراج
- عدم وجود واحدهای فرآوری کافی و خام فروشی سنگ معدن
- نبود بانک اطلاعاتی جامع، صحیح، بهنگام و در دسترس در خصوص معادن
- ضعف در اجرای قوانین معادن
- نبود برنامه جامع و مشخص بهره‌برداری در خصوص فعالیت‌های معدنی (قبل، حین و بعد از اجرا)
- ضعف در مدیریت فرایندهای عملیاتی و نظارتی مربوط به فعالیت‌های معدنی
- حجم بالای خام فروشی

فرصت‌ها:

- مجاورت و داشتن مرز مشترک با کشور افغانستان برای صادرات و ایجاد گمرک و امکان تأسیس بازارچه مرزی
- ارزش افزوده مناسب در بخش فرآوری و امکان احداث استقرار واحدهای فرآوری و فروش در استان
- اختصاص درصدی از سود معادن به توسعه و رفاه روستاییان
- وجود سرمایه گذار و سرمایه‌های سرگردان در استان
- بحران انرژی در دنیا

تهدیدها:

- سرمایه‌گذاری اندک در اکتشافات زیر سطحی
- کاهش نیروی متخصص در آینده به دلیل استقبال ضعیف دانش آموزان از رشته‌های مرتبط با معدن
- پشتیبانی حقوقی و اجرایی اندک از معدنکاران
- نبود نقشه راه بخش معدن و نبود تصمیم برای آینده معدنکاری استان
- تغییرات قوانین که با توجه به اینرسی زیاد بخش معدن نمی‌توان از فرصت‌های پیش آمده استفاده کرد.

۲- بخش صنعت و معدن در قانون برنامه هفتم پیشرفت کشور

حوزه‌های صنعت، معدن و صنایع وابسته و همچنین رشد تولید در این دو حوزه، فصل ۱۰ قانون برنامه هفتم پیشرفت کشور را به خود اختصاص داده است. فصل ۱۰ در دو ماده قانونی شامل ماده ۴۷ (اهداف کمی و سنجه‌های عملکردی) و ماده ۴۸ (اهداف و راهبردهای کیفی و توصیفی همراه با تبصره) به صورت مکمل، مشتمل بر رویکردهای کلی نظام و سیاست‌های کلی ابلاغی رهبر معظم انقلاب تنظیم شده است. قانون‌گذار در فصل ۱۰ تلاش نموده چالش‌های صنایع و معدن را شناسایی و برای هریک راهکار ارائه دهد، لکن برخی از موارد نیاز به لحاظ شرایط خاص استان خراسان رضوی و تنظیم بر اساس آمایش سرزمینی دارد. استان خراسان رضوی به عنوان معدنی‌ترین استان کشور از حیث تنوع ماده معدنی و از حیث ارزش معدن فعال در استان جزو پنج استان تولیدکننده اصلی مواد معدنی در کشور است. همچنین از نظر صنعت، استان خراسان رضوی یکی از قدیمی‌ترین استان‌های صنعتی کشور با تنوع و تعدد تولیدکنندگان در حوزه‌های مختلف صنعتی و مؤثر با محوریت صادرات و رفع نیاز داخلی است. دو ویژگی ذکر شده در کنار بهره‌مندی از مرز مشترک با کشورهای منطقه‌ای، جمعیت بالا و مرجعیت اقتصادی، فرهنگی و سیاسی در کشور، لزوم تدوین برش استانی برنامه هفتم و به کارگیری این برش به عنوان یک سند بالادستی توسعه‌ای در استان را آشکار می‌سازد.

در این راستا و با توجه به اهمیت تدوین اهداف استانی، اهم موارد قابل طرح ذیل فصل ۱۰ قانون به شرح ذیل می‌باشد:

❖ تعداد معدن دارای پروانه بهره برداری ۱۱۰۶ فقره بوده که تعداد ۵۵۰ فقره فعال و در استان در حال فعالیت می‌باشند. در این میان ۶۵ درصد وصول حقوق دولتی معدن استان از یک معدن دولتی (معدن سنگان خواف با بهره برداری ایמידرو) می‌باشد. در استان ۳۰ معدن مهم و با اهمیت در حال بهره برداری می‌باشد که اکثر این معدن در اختیار شرکت‌های غیر بومی می‌باشد. در سال ۱۴۰۳ مطابق آمار قریب به ۷/۲ همت حقوق دولتی دریافت می‌شود.

❖ در این گزارش، بیشتر تمرکز بر معدن غیردولتی و ظرفیت معدن تعطیل است که در اختیار بخش خصوصی قرار می‌گیرند.

❖ بخش خصوصی فعال در حوزه معدن که شامل: کمسیون معدن اتاق بازرگانی، خانه معدن، سازمان نظام‌مهندسی معدن و انجمن تخصصی معدن و صنایع معدنی خانه صنعت و معدن متأسفانه به صورت یکدست و متحد عمل نمی‌کنند و مطالبه‌گری یکپارچه ندارند. به همین جهت تعامل صرف با هر یک از این نهادهای صنفی-اقتصادی دید درستی از واقعیات حوزه معدن را نمی‌دهد و لازم است شورایی متشکل از هر چهار تشکل استانی به علاوه نهاد علمی-پژوهشی دانشگاه به صورت بی‌طرفانه به بررسی و توضیح مسائل حوزه معدن و صنایع معدنی بپردازد.

❖ در استان خراسان رضوی واحد پتروشیمی نداریم. پس مفادی که درباره پتروشیمی و صنایع وابسته به آن است، محل اعراب نیست.

توجه به موقعیت ترانزیتی ایران و کریدورهای بین‌المللی؛ با سرمایه‌گذاری و ایجاد مسیرهای استاندارد و مناسب حمل‌ونقل مواد معدنی و نیز قرابت جغرافیایی به کشور افغانستان و کریدور اقتصادی راه ابریشم، استان خراسان رضوی می‌تواند به یکی از محورهای اصلی تولید، فروش، فرآوری مواد معدنی و صنایع وابسته تبدیلی، خدمات فنی و مهندسی عرصه معادن باشد.

با این تفصیل به ذکر مواد قانونی ذیل فصل دهم برنامه پیشرفت کشور به تفکیک اهداف کمی و کیفی و همچنین ملاحظات استانی به تفکیک هر کدام از اهداف پرداخته می‌شود:

۲-۱- اهداف کمی بخش صنعت و معدن (بر اساس متن قانون)

ماده ۴۷ -در اجرای بندهای (۸) و (۹) سیاست‌های کلی برنامه پنج‌ساله هفتم و به‌منظور تحقق اهداف کمی زیر مطابق با احکام این قانون اقدام می‌شود:

اهداف کمی سنجه‌های عملکردی صنعت، معدن و رشد تولید

بخش	سنجه‌های عملکردی	واحد متعارف	هدف کمی در پایان برنامه
پتروشیمی	تولید محصولات پتروشیمی	میلیون تن	۱۳۱/۵
	تولید پروپیلن و زنجیره پروپیلن	میلیون تن	۱۱/۶
	تولید پایین‌دستی زنجیره متانول	میلیون تن	۰/۷
	تولید پایین‌دستی زنجیره اتیلن (به‌جز پلی‌اتیلن)	میلیون تن	۳/۳
	تولید پلی‌اتیلن	میلیون تن	۸/۶
فولاد	تولید پایین‌دستی آروماتیک	میلیون تن	۳
	ذخایر قطعی اکتشاف سنگ‌آهن	میلیارد تن	۳/۸
	استخراج سالانه سنگ‌آهن	میلیون تن	۱۳۷/۵
	تولید سالانه شمش فولاد	میلیون تن	متناسب با سنگ‌آهن استخراج‌شده
	تولید سالانه مقاطع طولی	میلیون تن	۴۱
	تولید سالانه مقاطع تخت	میلیون تن	۱۸/۳
	استحصال درصدی از محتوای آهن موجود در باطله معادن و کارخانه‌های فراوری	درصد	۱۰
	کاهش ضایعات تولید فولاد	درصد	۱۰
	فولاد	درصد	۳۰
	اکتشاف (ذخایر قطعی سنگ مس)	میلیارد تن	۲۲
مس	تولید افشده (کنسانتره) مس	هزار تن	۳۳۶۰
	کاتد مس	هزار تن	۸۰۰
	محصولات مسی (مفتول، مقاطع، لوله و محصولات تخت)	هزار تن	۶۰۰
	اکتشاف سالانه ذخایر آلومینیوم (فلز محتوی)	میلیون تن	۴
آلومینیوم	ظرفیت سالانه حداقل تولید آلومینا، با رویکرد و اولویت استفاده حداکثری از کانی نفلین سینیت و سایر منابع معدنی داخل کشور	میلیون تن	۱/۶
	ظرفیت سالانه تولید شمش آلومینیوم	میلیون تن	۱

بخش	سنجه‌های عملکردی	واحد متعارف	هدف کمی در پایان برنامه
زغال سنگ	ظرفیت سالانه تولید محصولات آلومینیومی (مفتول، لوله، مقاطع و محصولات تخت و...)...	میلیون تن	۱/۲
	استخراج زغال سنگ	میلیون تن	۴
	ظرفیت تولید کنسانتره زغال سنگ	میلیون تن	۲
	ظرفیت تولید کک متالورژی	میلیون تن	۱/۲
سرب و روی و طلا	ظرفیت سالانه تولید سرب (شمش)	هزار تن	۴۰۰
	ظرفیت سالانه تولید روی (شمش)	هزار تن	۴۵۰
	ظرفیت سالانه تولید و عرضه طلا (شمش)	تن	۲۵
خودرو	ظرفیت تولید انواع خودرو سواری و تجاری	دستگاه	۳,۰۰۰,۰۰۰
	اسقاط انواع خودروهای فرسوده	دستگاه	۵۰۰۰۰
	ظرفیت عرضه انواع خودروهای برقی و برقی- بنزینی (هیبریدی)	دستگاه	۵۰۰/۰۰۰
	صادرات قطعات و لوازم‌یدکی خودرو	درصد سهم از تولید داخل	۲۰
معادن	اکتشاف ذخایر عمقی و پنهان معدنی کشور به روش ژئوفیزیک هوایی و سایر روش‌های نوین	میلیون کیلومتر خطی	۲
ماشین‌سازی	افزایش ساخت ماشین‌آلات صنعتی و تجهیزات در داخل کشور	سالانه/میلیون دلار	۲۵۰
	افزایش صادرات ماشین‌آلات صنعتی و تجهیزات	درصد	۱۵

ملاحظات استانی:

آلومینیوم: در استان ذخائر آلومینیوم که سرمایه‌گذاری در آن صرفه اقتصادی داشته باشد، وجود ندارد. به همین علت پیشنهاد می‌شود برای اهداف کمی تولید آلومینیوم به عنوان یک مزیت استانی، تمرکزی صورت نگیرد. از طرفی عدم نزدیکی جغرافیایی به معادن آلومینیوم، مزیت تأسیس و فعالیت شرکت‌های فرآوری آلومینیومی در استان را کمرنگ نموده است. سرب و روی: استان در خصوص اکتشاف و استخراج این فلزات، تأثیرگذاری خاصی ندارد. تمرکز بر توسعه اهداف کمی تولید و فرآوری این فلزات زمان‌بر می‌باشد و با توجه به اکتشاف و مطالعات زمین‌شناسی که تاکنون انجام شده است، امکان تحقق به صورت خاص و ویژه‌ای وجود نخواهد داشت.

تبصره ۱-

- ۱ - میزان افزایش سالانه اشتغال در بخش معدن و صنایع معدنی در طول اجرای برنامه بیست درصد (۲۰٪) است.
- ۲ - در اجرای احکام این جدول باید افزایش ارزش افزوده از طریق تکمیل زنجیره ارزش از مواد خام تا محصولات نهائی با حفظ رقابت‌پذیری و پرهیز از خام‌فروشی رعایت شود.
- ۳ - تولید انواع خودرو و نیز اسقاط انواع خودرو فرسوده و همچنین تولید خودروهای برقی و برقی- بنزینی متناسب با احکام سیاست‌های کلی محیط‌زیست صورت می‌پذیرد.

ملاحظات استانی:

۱. مطابق با هدف گذاری ۲۰ درصدی سالانه، در پایان ۵ سال بایستی رشد ۱۰۰ درصدی در اشتغال در بخش معادن استان محقق گردد. لازمه تحقق این بند، تلاش همه‌جانبه مجموعه سازمان‌های مؤثر بر این بخش نظیر اداره کل

صنعت و معدن استان، اتاق بازرگانی، صنایع و معادن مشهد، خانه صنعت و معدن، سازمان نظام مهندسی معدن، نهاد های دانشگاهی و علمی و پارک های علم و فناوری (به منظور فعال کردن ظرفیت شرکت های دانش بنیان معدنی)، ثبات قوانین و عدم حرکت به سمت تصمیم گیری ها و سیاست های بازدارنده می باشد. همچنین بایستی به توسعه کمی معادن نیز توجه شود و سرمایه گذاران برای حضور در این عرصه ترغیب شوند.

۲. اصرار قانونی برای جلوگیری از خام فروشی در عمل به سد محکمی برای کاهش فروش برخی معادن تبدیل شده است. مطابق قانون، تأسیس واحد فرآوری در معادن شامل مشوق قانونی می شود، لیکن محاسبه حقوق دولتی این معادن (که عموماً عیار ماده معدنی آنها پایین است)، بر اساس محصول نهایی انجام می شود که نوعی هزینه مضاعف بر این دسته معادن تحمیل می کند. در این خصوص، پیشنهاد می شود با تعریف مشوق هایی نظیر کاهش حقوق دولتی، مالیات و... نسبت به توسعه ایجاد زنجیره ارزش مواد معدنی اقدام شود.

۳. اجرای بند سوم تبصره در استان نیز مورد تأکید است.

تبصره ۲- وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است گزارش سنجه های عملکردی صنعت، معدن و رشد تولید را سالانه به مجلس ارسال نماید.

بر اساس ملاحظات مذکور، پیش بینی اهداف کمی بخش صنعت و معدن استان در طول سال های برنامه هفتم پیشرفت به شرح جداول پنج گانه زیر می باشد:

جدول (۱) - سنجه های عملکردی در طول سال های برنامه هفتم پیشرفت استان خراسان رضوی

عنوان بخشی	عنوان سنجه عملکردی	واحد سنجشی	مقدار سنجه عملکردی کشور تا پایان سال ۱۴۰۲ (تجمعی)	مقدار سنجه عملکردی استان تا پایان سال ۱۴۰۲ (تجمعی)	هدف گذاری مقدار سنجه عملکردی کشور در پایان برنامه (بر اساس قانون برنامه)	هدف گذاری مقدار سنجه عملکردی استان در پایان برنامه (سهم از ستون ۷)	عملکرد سنجه در استان در سال پایه (۱۴۰۲)	پیش بینی مقدار سنجه عملکردی در سال ۱۴۰۳	پیش بینی مقدار سنجه عملکردی در سال ۱۴۰۴	پیش بینی مقدار سنجه عملکردی در سال ۱۴۰۵	پیش بینی مقدار سنجه عملکردی در سال ۱۴۰۶	پیش بینی مقدار سنجه عملکردی در سال ۱۴۰۷	مجموع
صنعت، معدن و رشد تولید	ذخائر قطعی اکتشاف سنگ آهن	میلیارد تن	۳.۳	۰.۶۷	۳.۸	۱.۱	۰.۶۷	۰.۷	۰.۸	۰.۹	۱	۱.۱	۱.۱
صنعت، معدن و رشد تولید	استخراج سالانه سنگ آهن	میلیون تن	۸۷.۸	۲۸	۱۳۷.۵	۴۲	۲۸	۳۲	۳۴.۵	۳۷	۳۹.۵	۴۲	۴۲
صنعت، معدن و رشد تولید	تولید سالانه مقاطع طویل	میلیون تن	۱۲.۴۹۳	۰.۷	۴۱	۰.۹	۰.۷	۰.۶۸	۰	۰.۷۵	۰.۷۵	۰.۹	۰.۹
صنعت، معدن و رشد تولید	استحصالی در صدی از محتوای آهن موجود در باطله معادن و کارخانه های فراوری	درصد	۰	۰	۱۰	۱۰	۰	۰	۲	۳	۲	۳	۱۰
صنعت، معدن و رشد تولید	کاهش ضایعات تولید فولاد	درصد	۰	۰	۱۰	۶	۰	۰	۱.۵	۱.۵	۱.۵	۱.۵	۶
صنعت، معدن و رشد تولید	اکتشاف (ذخائر قطعی سنگ مس)	میلیارد تن	۱۹	۰.۰۳۵	۲۲	۰.۰۵۴	۰.۰۰۲	۰.۰۳۴	۰.۰۳۷	۰.۰۴۶	۰.۰۴۶	۰.۰۵۴	۰.۰۵۴
صنعت، معدن و رشد تولید	کاتد مس	هزارتن	۲۸۸	۲.۴۲	۸۰۰	۳.۴۲	۲.۴۲	۲.۴۲	۲.۴۲	۲.۴۲	۲.۴۲	۳.۴۲	۳.۴۲
صنعت، معدن و رشد تولید	محصولات مسی (مقتول، مقاطع، لوله و محصولات تخت)	هزارتن	۰	۰	۶۰۰	۱۰۰	۰	۰	۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰
صنعت، معدن و رشد تولید	اسقاط انواع خودروهای فرسوده	دستگاه/سالانه	۳۰۲۵۲۴۷	۱۵۶۲۲۵	۵۰۰۰۰۰	۳۳۸۴۰	۰	۲۳۷۴۷	۲۶۵۰۰	۲۸۷۵۰	۳۱۱۹۰	۳۳۸۴۰	۳۳۸۴۰
صنعت، معدن و رشد تولید	آماده سازی زمین صنعتی جهت واگذاری به متقاضیان سرمایه گذاری در محدوده شهرکها و نواحی صنعتی استان	هکتار	۶۸۹۷۵	۳۸۳۴		۳۱۱	۰	۶۱	۶۰	۶۰	۶۰	۷۰	۳۱۱
صنعت، معدن و رشد تولید	تامین آب مورد نیاز فازهای عملیاتی در شهرکها و نواحی صنعتی استان	لیتر بر ثانیه	۱۸۲۷۴	۹۵۴		۵۷	۱۴	۲۰	۹	۱۰	۹	۹	۵۷
صنعت، معدن و رشد تولید	تامین برق مورد نیاز فازهای عملیاتی در شهرکها و نواحی صنعتی استان	مگاوات	۱۱۸۶۷	۸۱۴		۲۰۳	۴۶	۴۳	۴۰	۴۰	۴۰	۴۰	۲۰۳
صنعت، معدن و رشد تولید	اتصال واحدهای صنعتی به تصفیه خانه های فاضلاب در شهرکها و نواحی صنعتی	تعداد	۳۱۱۳۷	۱۷۷۸		۲۵۰	۵۲	۵۰	۵۰	۵۰	۵۰	۵۰	۲۵۰
صنعت، معدن و رشد تولید	تکمیل ژئوفیزیک هوایی ۲۵۰ متری خراسان - با هدف افزایش عمق	کیلومتر خطی				۱۷۲۰۰۰				۴۳۰۰۰	۴۳۰۰۰	۴۳۰۰۰	۱۷۲۰۰۰
صنعت، معدن و رشد تولید	برداشت ژئوفیزیک به روش مگنتوتلوریک در خراسان رضوی - با هدف افزایش عمق	ایستگاه				۷۵			۱۸	۱۹	۱۹	۱۹	۷۵
صنعت، معدن و رشد تولید	پایش فرونشست دشت های خراسان رضوی	دشت				۳۷		۶	۷	۸	۸	۸	۳۷
صنعت، معدن و رشد تولید	تکمیل سامانه جامع نمونه های علوم زمین	درصد تحقق				۱۰۰				۲۵	۲۵	۲۵	۱۰۰
صنعت، معدن و رشد تولید	تکمیل ساختمان پایگاه داده های علوم زمین	درصد تحقق				۱۰۰				۱۰۰	۰	۰	۱۰۰
صنعت، معدن و رشد تولید	آماده سازی زیر ساخت اتاق مرکز داده	درصد تحقق				۱۰۰				۵۰	۵۰	۰	۱۰۰
صنعت، معدن و رشد تولید	اکتشاف عناصر نادر خاکی در خراسان رضوی	درصد تحقق				۱۰۰		۰		۲۵	۲۵	۳۰	۱۰۰
صنعت، معدن و رشد تولید	نقشه اتراسیون خراسان رضوی	درصد تحقق				۱۰۰				۵۰	۵۰	۰	۱۰۰
صنعت، معدن و رشد تولید	نقشه متالوژنی خراسان رضوی	درصد تحقق				۱۰۰				۵۰	۵۰	۰	۱۰۰
صنعت، معدن و رشد تولید	مشارکت در طرح تحول - لایه اقتصادی - نظارت - نقشه اقتصادی ۱:۵۰,۰۰۰	تعداد نقشه				۶۲			۱۴	۱۵	۱۳	۲۰	۶۲
صنعت، معدن و رشد تولید	مشارکت در طرح تحول - لایه ژئوشیمی - نظارت - نقشه ژئوشیمی ۱:۵۰,۰۰۰	تعداد نقشه				۶۴			۱۴	۱۵	۱۳	۲۲	۶۴
صنعت، معدن و رشد تولید	مشارکت در طرح تحول - لایه زمین شناسی - نظارت - نقشه زمین شناسی ۱:۵۰,۰۰۰	تعداد نقشه				۶۴			۱۴	۱۵	۱۳	۲۲	۶۴

جدول (۲) - سنجه های عملکردی و زیر سنجه های ذیل سنجه ها در طول سال های برنامه هفتم پیشرفت استان خراسان رضوی

عنوان بخش	عنوان سنجه / زیر سنجه عملکردی	واحد سنجش	مقدار زیر سنجه عملکردی استان تا پایان سال ۱۴۰۲ (تجمعی)	هدف گذاری مقدار زیر سنجه عملکردی استان در پایان برنامه پایه (۱۴۰۲)	عملکرد زیر سنجه	پیش بینی مقدار زیر سنجه عملکردی سال ۱۴۰۳	پیش بینی مقدار زیر سنجه عملکردی سال ۱۴۰۴	پیش بینی مقدار زیر سنجه عملکردی سال ۱۴۰۵	پیش بینی مقدار زیر سنجه عملکردی سال ۱۴۰۶	پیش بینی مقدار زیر سنجه عملکردی سال ۱۴۰۷	مجموع
صنعت، معدن و رشد تولید	ذخائر قطعی اکتشاف سنگ آهن	میلیارد تن	۰.۶۷	۱.۱	۰.۶۷	۰.۷	۰.۸	۰.۹	۱	۱.۱	۱.۱
صنعت، معدن و رشد تولید	استخراج سالانه سنگ آهن	میلیون تن	۲۸	۴۲	۲۸	۳۲	۳۴.۵	۳۷	۳۹.۵	۴۲	۴۲
صنعت، معدن و رشد تولید	تولید سالانه مقاطع طویل	میلیون تن	۰.۷	۰.۹	۰.۷	۰.۶۸	۰	۰.۷۵	۰.۷۵	۰.۹	۰.۹
صنعت، معدن و رشد تولید	استحصال درصدی از محتوای آهن موجود در باطله معادن و کارخانه های فرآوری	درصد	۰	۱۰	۰	۰	۲	۳	۲	۳	۱۰
صنعت، معدن و رشد تولید	کاهش ضایعات تولید فولاد	درصد	۰	۶	۰	۰	۱.۵	۱.۵	۱.۵	۱.۵	۶
صنعت، معدن و رشد تولید	اکتشاف (ذخائر قطعی سنگ مس)	میلیارد تن	۰.۰۲۵	۰.۰۳۹۲۷۱۹	۰.۰۰۲	۰.۰۳۴	۰.۰۳۴۲۴	۰.۰۳۷۱۵	۰.۰۴۵۷۲	۰.۰۵۳۹۳	۰.۰۵۳۹۳
صنعت، معدن و رشد تولید	کاتد مس	هزارتن	۲.۴۲	۳.۴۲	۲.۴۲	۲.۴۲	۲.۴۲	۲.۴۲	۲.۴۲	۳.۴۲	۳.۴۲
صنعت، معدن و رشد تولید	محصولات مسی (مفتول، مقاطع، لوله و محصولات تخت)	هزارتن	۰	۱۰۰	۰	۰	۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰
صنعت، معدن و رشد تولید	اسقاط انواع خودروهای فرسوده	دستگاه/سالانه	۱۵۶۲۲۵	۳۳۸۴۰	۰	۲۳۷۴۷	۲۶۵۰۰	۲۸۷۵۰	۳۱۱۹۰	۳۳۸۴۰	۳۳۸۴۰
صنعت، معدن و رشد تولید	آماده سازی زمین صنعتی جهت واگذاری به متقاضیان سرمایه گذاری در محدوده شهرکها و نواحی صنعتی استان	هکتار	۳۸۳۴	۳۱۱	۰	۶۱	۶۰	۶۰	۶۰	۷۰	۳۱۱
صنعت، معدن و رشد تولید	تامین آب مورد نیاز فازهای عملیاتی در شهرکها و نواحی صنعتی استان	لیتر بر ثانیه	۹۵۴	۵۷	۱۴	۲۰	۹	۱۰	۹	۹	۵۷
صنعت، معدن و رشد تولید	تامین برق مورد نیاز فازهای عملیاتی در شهرکها و نواحی صنعتی استان	مگاوات	۸۱۴	۲۰۳	۴۶	۴۳	۴۰	۴۰	۴۰	۴۰	۲۰۳
صنعت، معدن و رشد تولید	اتصال واحدهای صنعتی به تصفیه خانه های فاضلاب در شهرکها و نواحی صنعتی	تعداد	۱۷۷۸	۲۵۰	۵۲	۵۰	۵۰	۵۰	۵۰	۵۰	۲۵۰
صنعت، معدن و رشد تولید	تکمیل ژئوفیزیک هوایی ۲۵۰ متری خراسان - با هدف افزایش عمق	کیلومتر خطی	۰	۱۷۲۰۰۰	۰	۰	۴۳۰۰۰	۴۳۰۰۰	۴۳۰۰۰	۴۳۰۰۰	۱۷۲۰۰۰
صنعت، معدن و رشد تولید	برداشت ژئوفیزیک به روش مگنتوتلوریک در خراسان رضوی - با هدف افزایش عمق	ایستگاه	۰	۷۵	۰	۰	۱۸	۱۹	۱۹	۱۹	۷۵
صنعت، معدن و رشد تولید	پایش فرونشست دشت های خراسان رضوی	دشت	۰	۳۷	۰	۶	۷	۸	۸	۸	۳۷
صنعت، معدن و رشد تولید	تکمیل سامانه جامع نمونه های علوم زمین	درصد تحقق	۰	۱۰۰	۰	۰	۲۵	۲۵	۲۵	۲۵	۱۰۰
صنعت، معدن و رشد تولید	تکمیل ساختمان پایگاه داده های علوم زمین	درصد تحقق	۰	۱۰۰	۰	۰	۱۰۰	۰	۰	۰	۱۰۰
صنعت، معدن و رشد تولید	آماده سازی زیر ساخت اتاق مرکز داده ه	درصد تحقق	۰	۱۰۰	۰	۰	۵۰	۵۰	۰	۰	۱۰۰
صنعت، معدن و رشد تولید	اکتشاف عناصر نادر خاکی در خراسان رضوی	درصد تحقق	۰	۱۰۰	۰	۰	۲۰	۲۵	۲۵	۳۰	۱۰۰
صنعت، معدن و رشد تولید	نقشه آلتراسیون خراسان رضوی	درصد تحقق	۰	۱۰۰	۰	۰	۵۰	۵۰	۰	۰	۱۰۰
صنعت، معدن و رشد تولید	نقشه متالوژنی خراسان رضوی	درصد تحقق	۰	۱۰۰	۰	۰	۵۰	۵۰	۰	۰	۱۰۰
صنعت، معدن و رشد تولید	مشارکت در طرح تحول - لایه اقتصادی - نظارت - نقشه اقتصادی ۱:۵۰,۰۰۰	تعداد نقشه	۰	۶۲	۰	۰	۱۴	۱۵	۱۳	۲۰	۶۲
صنعت، معدن و رشد تولید	مشارکت در طرح تحول - لایه ژئوشیمی - نظارت - نقشه ژئوشیمی ۱:۵۰,۰۰۰	تعداد نقشه	۰	۶۴	۰	۰	۱۴	۱۵	۱۳	۲۲	۶۴
صنعت، معدن و رشد تولید	مشارکت در طرح تحول - لایه زمین شناسی - نظارت - نقشه زمین شناسی ۱:۵۰,۰۰۰	تعداد نقشه	۰	۶۴	۰	۰	۱۴	۱۵	۱۳	۲۲	۶۴

جدول (۳) - احجام عملیات / فعالیت های ذیل سنجه ها و زیر سنجه های عملکردی در طول سال های برنامه هفتم پیشرفت استان خراسان رضوی

عنوان بخش	عنوان سنجه / زیر سنجه عملکردی	واحد سنجش	مقدار زیر سنجه عملکردی استان تا پایان سال ۱۴۰۲ (تجمعی)	هدف گذاری مقدار زیر سنجه عملکردی استان در پایان برنامه	عملکرد زیر سنجه در استان در سال پایه (۱۴۰۲)	پیش بینی مقدار زیر سنجه عملکردی سال ۱۴۰۳	پیش بینی مقدار زیر سنجه عملکردی سال ۱۴۰۴	پیش بینی مقدار زیر سنجه عملکردی سال ۱۴۰۵	پیش بینی مقدار زیر سنجه عملکردی سال ۱۴۰۶	پیش بینی مقدار زیر سنجه عملکردی سال ۱۴۰۷	مجموع
صنعت، معدن و رشد	ذخائر قطعی اکتشاف سنگ آهن	میلیارد تن	۰.۶۷	۱.۱	۰.۶۷	۰.۷	۰.۸	۰.۹	۱	۱.۱	۱.۱
صنعت، معدن و رشد	استخراج سالانه سنگ آهن	میلیون تن	۲۸	۴۲	۲۸	۳۲	۳۴.۵	۳۷	۳۹.۵	۴۲	۴۲
صنعت، معدن و رشد	تولید سالانه مقاطع طولی	میلیون تن	۰.۷	۰.۹	۰.۷	۰.۶۸	۰	۰.۷۵	۰.۷۵	۰.۹	۰.۹
صنعت، معدن و رشد	استحصال درصدی از محتوای آهن موجود در باطله معادن و کارخانه های فراوری	درصد	۰	۱۰	۰	۰	۲	۳	۲	۳	۱۰
صنعت، معدن و رشد	کاهش ضایعات تولید فولاد	درصد	۰	۶	۰	۰	۱.۵	۱.۵	۱.۵	۱.۵	۶
صنعت، معدن و رشد	اکتشاف (ذخائر قطعی سنگ مس)	میلیارد تن	۰.۰۲۵	۰.۰۵۳۹۲۷۱۹	۰.۰۰۲	۰.۰۳۴	۰.۰۳۴۲۴	۰.۰۳۷۱۵۲	۰.۰۴۵۷۲۲	۰.۰۵۳۹۲۷	۰.۰۵۳۹۳
صنعت، معدن و رشد	کاتد مس	هزار تن	۲.۴۲	۳.۴۲	۲.۴۲	۲.۴۲	۲.۴۲	۲.۴۲	۲.۴۲	۳.۴۲	۳.۴۲
صنعت، معدن و رشد	محصولات مسی (مفتول، مقاطع، لوله و محصولات تخت)	هزار تن	۰	۱۰۰	۰	۰	۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰
صنعت، معدن و رشد	اسقاط انواع خودروهای فرسوده	دستگاه/سالانه	۱۵۶۲۲۵	۳۳۸۴۰	۰	۳۳۷۴۷	۲۶۵۰۰	۲۸۷۵۰	۳۱۱۹۰	۳۳۸۴۰	۳۳۸۴۰
صنعت، معدن و رشد	آماده سازی زمین صنعتی جهت واگذاری به متقاضیان سرمایه گذاری در محدوده شهرکها و نواحی صنعتی استان	هکتار	۲۸۳۴	۳۱۱	۰	۶۱	۶۰	۶۰	۶۰	۷۰	۳۱۱
صنعت، معدن و رشد	تامین آب مورد نیاز فازهای عملیاتی در شهرکها و نواحی صنعتی استان	لیتر بر ثانیه	۹۵۴	۵۷	۱۴	۲۰	۹	۱۰	۹	۹	۵۷
صنعت، معدن و رشد	تامین برق مورد نیاز فازهای عملیاتی در شهرکها و نواحی صنعتی استان	مگاوات	۸۱۴	۲۰۳	۴۶	۴۳	۴۰	۴۰	۴۰	۴۰	۲۰۳
صنعت، معدن و رشد	اتصال واحدهای صنعتی به تصفیه خانه های فاضلاب در شهرکها و نواحی صنعتی	تعداد	۱۷۷۸	۲۵۰	۵۲	۵۰	۵۰	۵۰	۵۰	۵۰	۲۵۰
صنعت، معدن و رشد	تکمیل ژئوفیزیک هوایی ۲۵۰ متری خراسان - با هدف افزایش عمق برداشت ژئوفیزیک به روش مگنتوتلوریک در خراسان رضوی - با هدف افزایش عمق	کیلومتر خطی	۰	۱۷۲۰۰۰	۰	۰	۴۳۰۰۰	۴۳۰۰۰	۴۳۰۰۰	۴۳۰۰۰	۱۷۲۰۰۰
صنعت، معدن و رشد	پایش فرونشست دشت های خراسان رضوی	ایستگاه	۰	۷۵	۰	۰	۱۸	۱۹	۱۹	۱۹	۷۵
صنعت، معدن و رشد	تکمیل سامانه جامع نمونه های علوم زمین	دشت	۰	۳۷	۰	۶	۷	۸	۸	۸	۳۷
صنعت، معدن و رشد	تکمیل ساختمان پایگاه داده های علوم زمین	درصد تحقق	۰	۱۰۰	۰	۰	۲۵	۲۵	۲۵	۲۵	۱۰۰
صنعت، معدن و رشد	آماده سازی زیر ساخت اتاق مرکز داده ه	درصد تحقق	۰	۱۰۰	۰	۰	۱۰۰	۰	۰	۰	۱۰۰
صنعت، معدن و رشد	اکتشاف عناصر نادر خاکی در خراسان رضوی	درصد تحقق	۰	۱۰۰	۰	۰	۲۰	۲۵	۲۵	۳۰	۱۰۰
صنعت، معدن و رشد	نقشه اتراسیون خراسان رضوی	درصد تحقق	۰	۱۰۰	۰	۰	۵۰	۵۰	۵۰	۰	۱۰۰
صنعت، معدن و رشد	نقشه متالوژنی خراسان رضوی	درصد تحقق	۰	۱۰۰	۰	۰	۵۰	۵۰	۵۰	۰	۱۰۰
صنعت، معدن و رشد	مشارکت در طرح تحول - لایه اقتصادی - نظارت - نقشه اقتصادی ۱:۵۰۰,۰۰۰	تعداد نقشه	۰	۶۲	۰	۰	۱۴	۱۵	۱۳	۲۰	۶۲
صنعت، معدن و رشد	مشارکت در طرح تحول - لایه ژئوشیمی - نظارت - نقشه ژئوشیمی ۱:۵۰,۰۰۰	تعداد نقشه	۰	۶۴	۰	۰	۱۴	۱۵	۱۳	۲۲	۶۴
صنعت، معدن و رشد	مشارکت در طرح تحول - لایه زمین شناسی - نظارت - نقشه زمین شناسی ۱:۵۰,۰۰۰	تعداد نقشه	۰	۶۴	۰	۰	۱۴	۱۵	۱۳	۲۲	۶۴

جدول (۴) - میزان سرمایه گذاری مورد نیاز (به قیمت ثابت ۱۴۰۴) برای تحقق عملیات/فعالیت های ذیل سنجه ها و زیر سنجه ها در طول سال های برنامه هفتم پیشرفت استان خراسان رضوی

بخش	عنوان سنجه / زیر سنجه عملکردی	عنوان عملیات / فعالیت ذیل سنجه / زیرسنجه عملکردی	واحد کار عملیات / فعالیت ذیل سنجه / زیر سنجه عملکردی	ماهیت عملیات / فعالیت (هزینه ای / تملک دارایی های سرمایه ای)	جمع کل منابع مورد نیاز برای تحقق عملیات/فعالیت طی برنامه هفتم پیشرفت استان (میلیارد ریال)	میزان سرمایه گذاری مورد نیاز (میلیارد ریال) سال ۱۴۰۳										مجموع سرمایه گذاری	
						استانی	ملی	جمع	شرکت های داخلی	صندوق توسعه ملی	بخش خصوصی	تسهیلات بانکی	منابع داخلی شهرداری ها	خبرین	منابع دیگر با ذکر نام		جمع
صنعت، معدن و رشد تولید	ذخائر قطعی اکتشاف سنگ آهن	ذخائر قطعی پروانه بهره برداری صادره سنگ آهن	میلیارد تن	فعالیت	۱۵۵۲۲۳.۶	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	۷۶۸	۷۶۸
صنعت، معدن و رشد تولید	استخراج سالانه سنگ آهن	استخراج سالانه پروانه بهره برداری صادره سنگ آهن	میلیون تن	فعالیت	۱۵۵۲۲۳.۶	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	۷۶۸	۷۶۸
صنعت، معدن و رشد تولید	تولید سالانه مقاطع طولی	میزان تولید پروانه بهره برداری صادره مقاطع طولی	میلیون تن	فعالیت	۱۵۵۸۰	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
صنعت، معدن و رشد تولید	استحصال در صدی از محتوای آهن موجود در باطله معادن و کارخانه های فرآوری	استحصال در صدی از محتوای آهن موجود در باطله معادن یاراه اندازی ۳ واحد صنعتی کاهش ضایعات تولید فولاد با اصلاح فرایند تولید	فقره	فعالیت	۳۲۲۰۰۰	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	۲۰۰۰۰	۲۰۰۰۰
صنعت، معدن و رشد تولید	کاهش ضایعات تولید فولاد	کاهش ضایعات تولید فولاد	درصد	فعالیت	۷۰۰	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
صنعت، معدن و رشد تولید	اکتشاف (ذخائر قطعی سنگ مس)	ذخائر قطعی پروانه بهره برداری صادره سنگ مس	میلیون تن	فعالیت	۴۶۵۴۳	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
صنعت، معدن و رشد تولید	کاتد مس	ظرفیت تولید پروانه بهره برداری صادره کاتد مس	هزار تن	فعالیت	۲۴۰۸	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
صنعت، معدن و رشد تولید	محصولات مسی (مقتول، مقاطع، لوله و محصولات تخت)	تعداد پروانه بهره برداری صادره محصولات مسی ((مقتول، مقاطع، لوله و محصولات تخت)	هزار تن	فعالیت	۴۰۱۹	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
صنعت، معدن و رشد تولید	اسقاط انواع خودروهای فرسوده	ظرفیت اسقاط خودرو	دستگاه/سالانه	فعالیت	۵۰۴۰۹	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	۸۳۱۱	۸۳۱۱
صنعت، معدن و رشد تولید	آماده سازی زمین صنعتی جهت واگذاری به متقاضیان سرمایه گذاری در محدوده شهرکها و تأمین آب مورد نیاز فازهای عملیاتی در شهرکها و نواحی صنعتی استان	آماده سازی زمین صنعتی جهت واگذاری به متقاضیان سرمایه گذاری در محدوده شهرکها و تأمین آب مورد نیاز فازهای عملیاتی در شهرکها و نواحی صنعتی استان	هکتار	عملیات	۶۲۱۶۱.۲۵	۱۱۲۱	*	۱۱۲۱	۲۲۴۳	*	*	*	*	*	*	۲۲۴۳	۲۲۴۳
صنعت، معدن و رشد تولید	تأمین برق مورد نیاز فازهای عملیاتی در شهرکها و نواحی صنعتی استان	تأمین برق مورد نیاز فازهای عملیاتی در شهرکها و نواحی صنعتی استان	لیتر بر ثانیه	عملیات	۶۳۹۴.۱۵	۵۵۰	*	۵۵۰	۵۱۱	*	*	*	*	*	*	۵۱۱	۵۱۱
صنعت، معدن و رشد تولید	اتصال واحدهای صنعتی به تصفیه خانه های فاضلاب در شهرکها و نواحی صنعتی	اتصال واحدهای صنعتی به تصفیه خانه های فاضلاب در شهرکها و نواحی صنعتی	مگاوات ساعت	عملیات	۲۸۹۹۲.۷۵	۱۰۰۰	*	۱۰۰۰	۹۲۷	*	*	*	*	*	*	۹۲۷	۹۲۷
صنعت، معدن و رشد تولید	تکمیل ژئوفیزیک هوایی ۲۵۰ متری خراسان - با هدف افزایش عمق برداشت ژئوفیزیک به روش مگنتوتلوریک در خراسان رضوی -	تعداد واحدهای متصل به تصفیه خانه فاضلاب در شهرکها و نواحی صنعتی	فعالیت	۱۶۲۱۵.۸۷۵	۱۵۰۰	۱۵۰۰	*	۱۵۰۰	۱۴۸۳	*	*	*	*	*	*	۱۴۸۳	۱۴۸۳
صنعت، معدن و رشد تولید	پایش فرونشست دشت های خراسان رضوی	پایش فرونشست دشت های خراسان رضوی	فعالیت	۴۲۲	۱۳۰۰۶	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
صنعت، معدن و رشد تولید	تکمیل سامانه جامع نمونه های علوم زمین	تکمیل سامانه جامع نمونه های علوم زمین	درصد	فعالیت	۱۲۶۹	۶۰	۶۰	*	۶۰	*	*	*	*	*	*	*	۶۰
صنعت، معدن و رشد تولید	تکمیل ساختمان پایگاه داده های علوم زمین	تکمیل ساختمان پایگاه داده های علوم زمین	درصد	عملیات	۳۰	۱۵	۱۵	*	۱۵	*	*	*	*	*	*	*	۱۵
صنعت، معدن و رشد تولید	اکتشاف عناصر نادر خاکی در خراسان رضوی	اکتشاف عناصر نادر خاکی در خراسان رضوی	درصد	عملیات	۱۵۰	۵۰	۵۰	*	۵۰	*	*	*	*	*	*	*	۵۰
صنعت، معدن و رشد تولید	نقشه آلتراسیون خراسان رضوی	نقشه آلتراسیون خراسان رضوی	درصد	فعالیت	۲	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
صنعت، معدن و رشد تولید	نقشه متالورژی خراسان رضوی	نقشه متالورژی خراسان رضوی	درصد	فعالیت	۶	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
صنعت، معدن و رشد تولید	مشارکت در طرح تحول- لایه اقتصادی - نظارت-نقشه اقتصادی ۱:۵۰,۰۰۰	مشارکت در طرح تحول- لایه اقتصادی - نظارت-نقشه اقتصادی ۱:۵۰,۰۰۰	تعداد نقشه	فعالیت	۴۲۶۶	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
صنعت، معدن و رشد تولید	مشارکت در طرح تحول- لایه ژئوشیمی - نظارت-نقشه ژئوشیمی ۱:۵۰,۰۰۰	مشارکت در طرح تحول- لایه ژئوشیمی - نظارت-نقشه ژئوشیمی ۱:۵۰,۰۰۰	تعداد نقشه	فعالیت	۴۴۳۹	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
صنعت، معدن و رشد تولید	مشارکت در طرح تحول- لایه زمین شناسی - نظارت-نقشه زمین شناسی ۱:۵۰,۰۰۰	مشارکت در طرح تحول- لایه زمین شناسی - نظارت-نقشه زمین شناسی ۱:۵۰,۰۰۰	تعداد نقشه	فعالیت	۴۴۳۹	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*

جدول (۴) - میزان سرمایه گذاری مورد نیاز (به قیمت ثابت ۱۴۰۴) برای تحقق عملیات/فعالیت های ذیل سنجه ها و زیر سنجه ها در طول سال های برنامه هفتم پیشرفت استان خراسان رضوی

بخش	عنوان سنجه / زیر سنجه عملکردی	عنوان عملیات / فعالیت ذیل سنجه / زیرسنجه عملکردی	واحد کار عملیات / فعالیت ذیل سنجه / زیر سنجه عملکردی	ماهیت عملیات / فعالیت (هزینه ای / تملک دارایی های سرمایه ای)	جمع کل منابع مورد نیاز برای تحقق عملیات/فعالیت طی برنامه هفتم پیشرفت استان (میلیارد ریال)	میزان سرمایه گذاری مورد نیاز (میلیارد ریال) سال ۱۴۰۴										مجموع سرمایه گذاری	
						استانی	ملی	جمع	شرکت ها	توسعه ها	بخش خصوصی	تسهیلات بانکی	منابع داخلی شهرداری ها	خبرن	منابع دیگر با ذکر نام		جمع
صنعت، معدن و رشد تولید	ذخائر قطعی اکتشاف سنگ آهن	ذخائر قطعی پروانه بهره برداری صادره سنگ آهن	میلیارد تن	فعالیت	۱۵۵۲۲۳.۶	۲۵۰۰	۰	۲۵۰۰	۰	۰	۰	۳۵۷۶۷	۱۴۴۴۶	۰	۰	۵۰۲۱۳	۵۲۷۱۳
صنعت، معدن و رشد تولید	استخراج سالانه سنگ آهن	استخراج سالانه پروانه بهره برداری صادره سنگ آهن	میلیون تن	فعالیت	۱۵۵۲۲۳.۶	۲۵۰۰	۰	۲۵۰۰	۰	۰	۰	۳۵۷۶۷	۱۴۴۴۶	۰	۰	۵۰۲۱۳	۵۲۷۱۳
صنعت، معدن و رشد تولید	تولید سالانه مقاطع طویل	میزان تولید پروانه بهره برداری صادره مقاطع طویل	میلیون تن	فعالیت	۱۵۵۸۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
صنعت، معدن و رشد تولید	استحصال درصدی از محتوای آهن موجود در باطله معادن و کارخانه های فراوری	استحصال درصدی از محتوای آهن موجود در باطله معادن و کارخانه های فراوری	فقره	فعالیت	۳۲۲۰۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۰۶۲۵۰	۳۰۰۰۰	۰	۰	۱۳۶۲۵۰	۱۳۶۲۵۰
صنعت، معدن و رشد تولید	کاهش ضایعات تولید فولاد	کاهش ضایعات تولید فولاد با اصلاح فرایند تولید	درصد	فعالیت	۷۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۷۰	۰	۰	۰	۷۰	۷۰
صنعت، معدن و رشد تولید	اکتشاف (ذخائر قطعی سنگ مس)	ذخائر قطعی پروانه بهره برداری صادره سنگ مس	میلیون تن	فعالیت	۴۶۵۴۳	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۵۱۶۵	۴۶۵۴.۲	۰	۰	۱۹۸۱۹	۱۹۸۱۹
صنعت، معدن و رشد تولید	کاتد مس	ظرفیت تولید پروانه بهره برداری صادره کاتد مس	هزار تن	فعالیت	۲۴۰۸	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۳۰۸	۰	۰	۰	۳۰۸	۳۰۸
صنعت، معدن و رشد تولید	محصولات مسی (مفتول، مقاطع، لوله و محصولات تخت)	تعداد پروانه بهره برداری صادره محصولات مسی (مفتول، مقاطع، لوله و محصولات تخت)	هزار تن	فعالیت	۴۰۱۹	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۹	۴۰۰۰	۰	۰	۴۰۱۹	۴۰۱۹
صنعت، معدن و رشد تولید	اسقاط انواع خودروهای فرسوده	ظرفیت اسقاط خودرو	دستگاه/سالانه	فعالیت	۵۰۴۰۹	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۶۹۵۶	۲۳۱۹	۰	۰	۹۲۷۵	۹۲۷۵
صنعت، معدن و رشد تولید	آماده سازی زمین صنعتی جهت واگذاری به متقاضیان سرمایه گذاری در محدوده شهرکها و نواحی صنعتی استان	آماده سازی زمین صنعتی جهت واگذاری به متقاضیان سرمایه گذاری در محدوده شهرکها و نواحی صنعتی استان	هکتار	عملیات	۶۲۱۶۱.۲۵	۳۰۰۰	۰	۳۰۰۰	۰	۰	۰	۶۰۰۰	۰	۰	۰	۶۰۰۰	۹۰۰۰
صنعت، معدن و رشد تولید	تامین آب مورد نیاز فازهای عملیاتی در شهرکها و نواحی صنعتی استان	تامین آب مورد نیاز فازهای عملیاتی در شهرکها و نواحی صنعتی استان	لیتر بر ثانیه	عملیات	۶۳۹۴.۱۵	۴۰۰	۰	۴۰۰	۰	۰	۰	۴۰۰	۰	۰	۰	۴۰۰	۸۰۰
صنعت، معدن و رشد تولید	تامین برق مورد نیاز فازهای عملیاتی در شهرکها و نواحی صنعتی استان	تامین برق مورد نیاز فازهای عملیاتی در شهرکها و نواحی صنعتی استان	مگاوات ساعت	عملیات	۲۸۹۲۲.۷۵	۲۰۰۰	۰	۲۰۰۰	۰	۰	۰	۲۰۰۰	۰	۰	۰	۲۰۰۰	۴۰۰۰
صنعت، معدن و رشد تولید	اتصال واحدهای صنعتی به تصفیه خانه های فاضلاب در شهرکها و نواحی صنعتی	اتصال واحدهای صنعتی به تصفیه خانه های فاضلاب در شهرکها و نواحی صنعتی	تعداد واحدهای متصل به تصفیه خانه	فعالیت	۱۶۲۱۵۰.۸۷۵	۱۰۰۰	۰	۱۰۰۰	۰	۰	۰	۱۰۰۰	۰	۰	۰	۱۰۰۰	۲۰۰۰
صنعت، معدن و رشد تولید	تکمیل ژئوفیزیک هوایی ۲۵۰ متری خراسان - با هدف افزایش عمق	تکمیل ژئوفیزیک هوایی ۲۵۰ متری خراسان - با هدف افزایش عمق	کیلومتر خطی	عملیات	۱۳۰۰۶	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲۲۳۶	۰	۰	۰	۲۲۳۶	۲۲۳۶
صنعت، معدن و رشد تولید	برداشت ژئوفیزیک به روش مگنتوتلوریک در خراسان رضوی - با هدف افزایش عمق	برداشت ژئوفیزیک به روش مگنتوتلوریک در خراسان رضوی - با هدف افزایش عمق	ایستگاه	عملیات	۲۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۴	۰	۰	۰	۴	۴
صنعت، معدن و رشد تولید	پایش فرونشست دشت های خراسان رضوی	پایش فرونشست دشت های خراسان رضوی	دشت	فعالیت	۴۲۲	۳۵	۳۵	۷۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۷۰	۷۰
صنعت، معدن و رشد تولید	تکمیل سامانه جامع نمونه های علوم زمین	تکمیل سامانه جامع نمونه های علوم زمین	درصد	فعالیت	۱۲۶۹	۰	۲۱۶	۲۱۶	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲۱۶
صنعت، معدن و رشد تولید	تکمیل ساختمان پایگاه داده های علوم زمین	تکمیل ساختمان پایگاه داده های علوم زمین	درصد	عملیات	۳۰	۱۵	۱۵	۱۵	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۵	۱۵
صنعت، معدن و رشد تولید	آماده سازی زیر ساخت اتاق مرکز داده ه	آماده سازی زیر ساخت اتاق مرکز داده ه	درصد	عملیات	۱۵۰	۵۰	۵۰	۵۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۵۰	۵۰
صنعت، معدن و رشد تولید	اکتشاف عناصر نادر خاکی در خراسان رضوی	اجرای عملیات اکتشاف عناصر نادر خاک	درصد	عملیات	۳۳	۲	۳	۵	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۵	۵
صنعت، معدن و رشد تولید	نقشه اتراسیون خراسان رضوی	نقشه اتراسیون خراسان رضوی	درصد	فعالیت	۲	۱	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۱
صنعت، معدن و رشد تولید	نقشه متالورژی خراسان رضوی	نقشه متالورژی خراسان رضوی	درصد	فعالیت	۶	۳	۰	۳	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۳	۳
صنعت، معدن و رشد تولید	مشارکت در طرح تحول - لایه اقتصادی - نظارت - نقشه	مشارکت در طرح تحول - لایه اقتصادی - نظارت - نقشه	تعداد نقشه	فعالیت	۴۲۶۶	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۷۰۰	۰	۰	۷۰۰	۷۰۰
صنعت، معدن و رشد تولید	مشارکت در طرح تحول - لایه ژئوشیمی - نظارت - نقشه	مشارکت در طرح تحول - لایه ژئوشیمی - نظارت - نقشه	تعداد نقشه	فعالیت	۴۴۳۹	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۷۰۰	۰	۰	۷۰۰	۷۰۰
صنعت، معدن و رشد تولید	مشارکت در طرح تحول - لایه زمین شناسی - نظارت - نقشه	مشارکت در طرح تحول - لایه زمین شناسی - نظارت - نقشه	تعداد نقشه	فعالیت	۴۴۳۹	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۷۰۰	۰	۰	۷۰۰	۷۰۰

بخش	عنوان سنجه / زیر سنجه عملکردی	عنوان عملیات / فعالیت ذیل سنجه / زیرسنجه عملکردی	واحد کار عملیات / فعالیت ذیل سنجه / زیر سنجه عملکردی	ماهیت عملیات / فعالیت (هزینه ای / تملک دارایی های سرمایه ای)	جمع کل منابع مورد نیاز برای تحقق عملیات فعالیت ملی برنامه هفتم پیشرفت استان (میلیارد ریال)	میزان سرمایه گذاری مورد نیاز (میلیارد ریال) سال ۱۴۰۵										مجموع سرمایه گذاری
						استانی	ملی	جمع	منابع داخلی شرکت ها	توسعه ها	بخش خصوصی	تسهیلات بانکی	شهرداری ها	منابع داخلی	خیرین	
صنعت، معدن و رشد تولید	ذخائر قطعی اکتشاف سنگ آهن	ذخائر قطعی پروانه بهره برداری صادره سنگ آهن	میلیارد تن	فعالیت	۱۵۵۲۳۳.۶	۲۵۰۰	*	۲۵۰۰	*	*	۳۵۷۶۵	*	*	*	۳۵۷۶۵	۳۸۲۶۵
صنعت، معدن و رشد تولید	استخراج سالانه سنگ آهن	استخراج سالانه پروانه بهره برداری صادره سنگ آهن	میلیون تن	فعالیت	۱۵۵۲۳۳.۶	۲۵۰۰	*	۲۵۰۰	*	*	۳۵۷۶۵	*	*	*	۳۵۷۶۵	۳۸۲۶۵
صنعت، معدن و رشد تولید	تولید سالانه مقاطع طولی	میزان تولید پروانه بهره برداریصادره مقاطع طولی	میلیون تن	فعالیت	۱۵۵۸۰	*	*	*	*	*	۷۷۹۰	*	*	*	۷۷۹۰	۷۷۹۰
صنعت، معدن و رشد تولید	استحصال در صدی از محتوای آهن موجود در باطله معادن و کارخانه های فراوری	استحصال در صدی از محتوای آهن موجود در باطله معادن و کارخانه های فراوری	فقره	فعالیت	۳۲۲۰۰۰	*	*	*	*	*	۶۹۲۵۰	*	*	*	۶۹۲۵۰	۶۹۲۵۰
صنعت، معدن و رشد تولید	کاهش ضایعات تولید فولاد	کاهش ضایعات تولید فولاد با اصلاح فرایند تولید	درصد	فعالیت	۷۰۰	*	*	*	*	*	۱۴۰	*	*	*	۱۴۰	۱۴۰
صنعت، معدن و رشد تولید	اکتشاف (ذخائر قطعی سنگ مس)	ذخائر قطعی پروانه بهره برداری صادره سنگ مس	میلیون تن	فعالیت	۴۶۵۴۳	*	*	*	*	*	۱۴۲۲۶	*	*	*	۱۴۲۲۶	۱۴۲۲۵.۷۵
صنعت، معدن و رشد تولید	کاند مس	ظرفیت تولید پروانه بهره برداریصادره کاند مس	هزار تن	فعالیت	۲۴۰۸	*	*	*	*	*	۲۰۰	*	*	*	۶۰۰	۶۰۰
صنعت، معدن و رشد تولید	محصولات مسی (مفتول، مقاطع، لوله و محصولات تخت)	تعداد پروانه بهره برداری صادره محصولات مسی (مفتول، مقاطع، لوله و محصولات تخت)	هزار تن	فعالیت	۴۰۱۹	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
صنعت، معدن و رشد تولید	اسقاط انواع خودروهای فرسوده	ظرفیت اسقاط خودرو	دستگاه/سالانه	فعالیت	۵۰۴۰۹	*	*	*	*	*	۷۵۴۷	*	*	*	۱۰۰۶۳	۱۰۰۶۳
صنعت، معدن و رشد تولید	آماده سازی زمین صنعتی جهت واگذاری به متقاضیان سرمایه گذاری در محدوده شهرکها	آماده سازی زمین صنعتی جهت واگذاری به متقاضیان سرمایه گذاری در محدوده شهرکها	هکتار	عملیات	۶۲۱۶۱.۲۵	۴۰۰۰	*	۴۰۰۰	*	*	۸۱۰۰	*	*	*	۸۱۰۰	۱۲۱۰۰
صنعت، معدن و رشد تولید	تأمین آب مورد نیاز فازهای عملیاتی در شهرکها و نواحی صنعتی استان	تأمین آب مورد نیاز فازهای عملیاتی در شهرکها و نواحی صنعتی استان	لیتر بر ثانیه	عملیات	۶۳۹۴.۱۵	۵۵۰	*	۵۵۰	*	*	۵۴۰	*	*	*	۵۴۰	۱۰۹۰
صنعت، معدن و رشد تولید	تأمین برق مورد نیاز فازهای عملیاتی در شهرکها و نواحی صنعتی استان	تأمین برق مورد نیاز فازهای عملیاتی در شهرکها و نواحی صنعتی استان	مگاوات ساعت	عملیات	۲۸۴۹۲.۷۵	۲۷۰۰	*	۲۷۰۰	*	*	۲۷۰۰	*	*	*	۲۷۰۰	۵۴۰۰
صنعت، معدن و رشد تولید	اتصال واحدهای صنعتی به تصفیه خانه های فاضلاب در شهرکها و نواحی صنعتی	اتصال واحدهای صنعتی به تصفیه خانه های فاضلاب در شهرکها و نواحی صنعتی	تعداد واحدهای متصل به تصفیه خانه	فعالیت	۱۶۲۱۵.۸۷۵	۱۴۰۰	*	۱۴۰۰	*	*	۱۳۵۰	*	*	*	۱۳۵۰	۲۷۵۰
صنعت، معدن و رشد تولید	تکمیل ژئوفیزیک هوایی ۲۵۰ متری خراسان - با هدف افزایش عمق	تکمیل ژئوفیزیک هوایی ۲۵۰ متری خراسان - با هدف افزایش عمق	کیلومتر خطی	عملیات	۱۳۰۰۶	*	*	*	*	*	۳۶۸۳	*	*	*	۳۶۸۳	۳۶۸۳
صنعت، معدن و رشد تولید	برداشت ژئوفیزیک به روش مگنتوتلوریک در خراسان رضوی - با هدف افزایش عمق	برداشت ژئوفیزیک به روش مگنتوتلوریک در خراسان رضوی - با هدف افزایش عمق	ایستگاه	عملیات	۲۱	*	*	*	*	*	۵	*	*	*	۵	۵
صنعت، معدن و رشد تولید	پایش فرونشست دشت های خراسان رضوی	پایش فرونشست دشت های خراسان رضوی	دشت	فعالیت	۴۲۲	۴۸	*	۴۸	*	*	۹۶	*	*	*	۹۶	۹۶
صنعت، معدن و رشد تولید	تکمیل سامانه جامع نمونه های علوم زمین	تکمیل سامانه جامع نمونه های علوم زمین	درصد	فعالیت	۱۲۶۹	۳۸۸	*	۳۸۸	*	*	*	*	*	*	*	۳۸۸
صنعت، معدن و رشد تولید	تکمیل ساختمان پایگاه داده های علوم زمین	تکمیل ساختمان پایگاه داده های علوم زمین	درصد	عملیات	۳۰	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
صنعت، معدن و رشد تولید	آماده سازی زیر ساخت اتاق مرکز داده ه	آماده سازی زیر ساخت اتاق مرکز داده ه	درصد	عملیات	۱۵۰	۵۰	*	۵۰	*	*	۵۰	*	*	*	۵۰	۵۰
صنعت، معدن و رشد تولید	اکتشاف عناصر نادر خاکی در خراسان رضوی	اجرای عملیات اکتشاف عناصر نادر خاک	درصد	عملیات	۳۳	۴	*	۴	*	*	۸	*	*	*	*	۸
صنعت، معدن و رشد تولید	نقشه التراسیون خراسان رضوی	نقشه التراسیون خراسان رضوی	درصد	فعالیت	۲	۱	*	۱	*	*	۱	*	*	*	*	۱
صنعت، معدن و رشد تولید	نقشه متالورژی خراسان رضوی	نقشه متالورژی خراسان رضوی	درصد	فعالیت	۶	۳	*	۳	*	*	۳	*	*	*	*	۳
صنعت، معدن و رشد تولید	مشارکت در طرح تحول- لایه اقتصادی - نظارت- نقشه اقتصادی	مشارکت در طرح تحول- لایه اقتصادی - نظارت- نقشه اقتصادی	تعداد نقشه	فعالیت	۴۲۶۶	*	*	*	*	*	۹۰۰	*	*	*	۹۰۰	۹۰۰
صنعت، معدن و رشد تولید	مشارکت در طرح تحول- لایه ژئوشیمی - نظارت- نقشه ژئوشیمی	مشارکت در طرح تحول- لایه ژئوشیمی -														

جدول (۴) - میزان سرمایه گذاری مورد نیاز (به قیمت ثابت ۱۴۰۴) برای تحقق عملیات/فعالیت های ذیل سنجه ها و زیر سنجه ها در طول سال های برنامه هفتم پیشرفت استان خراسان رضوی

بخش	عنوان سنجه / زیر سنجه عملکردی	عنوان عملیات / فعالیت ذیل سنجه / زیرسنجه عملکردی	واحد کار عملیات / فعالیت ذیل سنجه / زیرسنجه عملکردی	ماهیت عملیات / فعالیت (هزینه ای / تملک دارایی های سرمایه ای)	جمع کل منابع مورد نیاز برای تحقق عملیات/فعالیت طی برنامه هفتم پیشرفت استان (میلیارد ریال)	میزان سرمایه گذاری مورد نیاز (میلیارد ریال) سال ۱۴۰۶										مجموع سرمایه گذاری		
						استانی	ملی	جمع	شرکت ها	منابع داخلی	سندوقي	بخش خصوصي	تسهيلات بانكي	شهرداري ها	خيرين		منابع ديگر با ذکر نام	جمع
صنعت، معدن و رشد توليد	ذخائر قطعی اکتشاف سنگ آهن	ذخائر قطعی پروانه بهره برداری صادره سنگ آهن	میلیارد تن	فعالیت	۱۵۵۲۲۳.۶	۲۵۰۰	۰	۲۵۰۰	۰	۰	۰	۳۳۰۶۵	۰	۰	۰	۰	۳۳۰۶۵	۳۵۵۶۵
صنعت، معدن و رشد توليد	استخراج سالانه سنگ آهن	استخراج سالانه پروانه بهره برداری صادره سنگ آهن	میلیون تن	فعالیت	۱۵۵۲۲۳.۶	۲۵۰۰	۰	۲۵۰۰	۰	۰	۰	۳۳۰۶۵	۰	۰	۰	۰	۳۳۰۶۵	۳۵۵۶۵
صنعت، معدن و رشد توليد	تولید سالانه مقاطع طویل	میزان تولید پروانه بهره برداری صادره مقاطع طویل	میلیون تن	فعالیت	۱۵۵۸۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۷۷۹۰	۰	۰	۰	۰	۷۷۹۰	۷۷۹۰
صنعت، معدن و رشد توليد	استحصال درصدی از محتوای آهن موجود در کارخانه های فراوری	استحصال درصدی از محتوای آهن موجود در باطله معادن و کارخانه های فراوری	فقره	فعالیت	۳۲۲۰۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۶۴۰۰۰	۰	۰	۰	۰	۶۴۰۰۰	۶۴۰۰۰
صنعت، معدن و رشد توليد	کاهش ضایعات تولید فولاد	کاهش ضایعات تولید فولاد با اصلاح فرایند تولید	درصد	فعالیت	۷۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲۱۰	۰	۰	۰	۰	۲۱۰	۲۱۰
صنعت، معدن و رشد توليد	اکتشاف (ذخائر قطعی سنگ مس)	ذخائر قطعی پروانه بهره برداری صادره سنگ مس	میلیون تن	فعالیت	۴۶۵۴۳	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۱۰۰۳	۰	۰	۰	۰	۱۱۰۰۳	۱۱۰۰۳
صنعت، معدن و رشد توليد	کاتد مس	ظرفیت تولید پروانه بهره برداری صادره کاتد مس	هزار تن	فعالیت	۲۴۰۸	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۳۰۰	۵۰۰	۰	۰	۰	۸۰۰	۸۰۰
صنعت، معدن و رشد توليد	محصولات مسی (مقنول، مقاطع، لوله و محصولات تخت)	تعداد پروانه بهره برداری صادره محصولات مسی (مقنول، مقاطع، لوله و محصولات تخت)	هزار تن	فعالیت	۴۰۱۹	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
صنعت، معدن و رشد توليد	اسقاط انواع خودروهای فرسوده	ظرفیت اسقاط خودرو	دستگاه/سالانه	فعالیت	۵۰۴۰۹	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۸۱۸۷	۲۷۲۹	۰	۰	۰	۱۰۹۱۶	۱۰۹۱۶
صنعت، معدن و رشد توليد	آماده سازی زمین صنعتی جهت واگذاری به متقاضیان سرمایه گذاری در محدوده شهرکها	آماده سازی زمین صنعتی جهت واگذاری به متقاضیان سرمایه گذاری در محدوده شهرکها	هکتار	عملیات	۶۲۱۶۱.۲۵	۵۰۰۰	۵۰۰۰	۵۰۰۰	۱۰۹۳۵	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۰۹۳۵	۱۰۹۳۵
صنعت، معدن و رشد توليد	تأمین آب مورد نیاز فازهای عملیاتی در شهرکها و نواحی صنعتی استان	تأمین آب مورد نیاز فازهای عملیاتی در شهرکها و نواحی صنعتی استان	لیتر بر ثانیه	عملیات	۶۳۹۴.۱۵	۷۵۰	۷۵۰	۷۵۰	۷۲۹	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۷۲۹	۱۴۷۹
صنعت، معدن و رشد توليد	تأمین برق مورد نیاز فازهای عملیاتی در شهرکها و نواحی صنعتی استان	تأمین برق مورد نیاز فازهای عملیاتی در شهرکها و نواحی صنعتی استان	مگاوات ساعت	عملیات	۲۸۹۹۲.۷۵	۳۶۰۰	۳۶۰۰	۳۶۰۰	۳۶۴۵	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۳۶۴۵	۷۲۴۵
صنعت، معدن و رشد توليد	اتصال واحدهای صنعتی به تصفیه خانه های فاضلاب در شهرکها و نواحی صنعتی	اتصال واحدهای صنعتی به تصفیه خانه های فاضلاب در شهرکها و نواحی صنعتی	فعالیت	فعالیت	۱۶۲۱۵.۸۷۵	۱۸۰۰	۱۸۰۰	۱۸۰۰	۱۸۲۲.۵	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۸۲۲.۵	۳۶۲۲.۵
صنعت، معدن و رشد توليد	تکمیل ژئوفیزیک هوایی ۲۵۰ متری خراسان - عمق	تکمیل ژئوفیزیک هوایی ۲۵۰ متری خراسان - عمق	کیلومتر خطی	عملیات	۱۳۰۰۶	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۳۲۱۹	۰	۰	۰	۰	۳۲۱۹	۳۲۱۹
صنعت، معدن و رشد توليد	برداشت ژئوفیزیک به روش مگنتوتلوریک در خراسان رضوی - عمق	برداشت ژئوفیزیک به روش مگنتوتلوریک در خراسان رضوی - عمق	ایستگاه	عملیات	۲۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۶	۰	۰	۰	۰	۶	۶
صنعت، معدن و رشد توليد	پایش فرونشست دشت های خراسان رضوی	پایش فرونشست دشت های خراسان رضوی	دشت	فعالیت	۴۲۲	۵۸	۵۸	۵۸	۱۱۶	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۱۶	۱۱۶
صنعت، معدن و رشد توليد	تکمیل سامانه جامع نمونه های علوم زمین	تکمیل سامانه جامع نمونه های علوم زمین	درصد	فعالیت	۱۲۶۹	۶۰۵	۶۰۵	۶۰۵	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۶۰۵
صنعت، معدن و رشد توليد	تکمیل ساختمان پایگاه داده های علوم زمین	تکمیل ساختمان پایگاه داده های علوم زمین	درصد	عملیات	۳۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
صنعت، معدن و رشد توليد	آماده سازی زیر ساخت اتاق مرکز داده ه	آماده سازی زیر ساخت اتاق مرکز داده ه	درصد	عملیات	۱۵۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
صنعت، معدن و رشد توليد	اکتشاف عناصر نادر خاکی در خراسان رضوی	اجرای عملیات اکتشاف عناصر نادر خاک	درصد	عملیات	۳۳	۴	۴	۴	۸	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۸	۸
صنعت، معدن و رشد توليد	نقشه اتراسیون خراسان رضوی	نقشه اتراسیون خراسان رضوی	درصد	فعالیت	۲	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
صنعت، معدن و رشد توليد	نقشه متالوژنی خراسان رضوی	نقشه متالوژنی خراسان رضوی	درصد	فعالیت	۶	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
صنعت، معدن و رشد توليد	مشارکت در طرح تحول- لایه اقتصادی - نظارت-نقشه	مشارکت در طرح تحول- لایه اقتصادی - نظارت-نقشه	تعداد نقشه	فعالیت	۴۲۶۶	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۹۳۶	۰	۰	۰	۰	۹۳۶	۹۳۶
صنعت، معدن و رشد توليد	مشارکت در طرح تحول- لایه ژئوشیمی - نظارت-نقشه	مشارکت در طرح تحول- لایه ژئوشیمی - نظارت-نقشه	تعداد نقشه	فعالیت	۴۴۳۹	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۹۳۶	۰	۰	۰	۰	۹۳۶	۹۳۶
صنعت، معدن و رشد توليد	مشارکت در طرح تحول- لایه زمین شناسی - نظارت-نقشه	مشارکت در طرح تحول- لایه زمین شناسی - نظارت-نقشه	تعداد نقشه	فعالیت	۴۴۳۹	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۹۳۶	۰	۰	۰	۰	۹۳۶	۹۳۶

جدول(۴) - میزان سرمایه گذاری مورد نیاز (به قیمت ثابت ۱۴۰۴) برای تحقق عملیات / فعالیت های ذیل سنجه ها و زیر سنجه ها در طول سال های برنامه هفتم پیشرفت استان خراسان رضوی

بخش	عنوان سنجه / زیر سنجه عملکردی	عنوان عملیات / فعالیت ذیل سنجه / زیرسنجه عملکردی	واحد کار عملیات / فعالیت ذیل سنجه / زیر سنجه عملکردی	ماهیت عملیات / فعالیت (هزینه ای / تملک دارایی های سرمایه ای)	جمع کل منابع مورد نیاز برای تحقق عملیات/فعالیت ملی برنامه هفتم پیشرفت استان (میلیارد ریال)	میزان سرمایه گذاری مورد نیاز (میلیارد ریال) سال ۱۴۰۷										مجموع سرمایه گذاری		
						استانی	ملی	جمع	شرکت ها	توسعه با	صندوق	بخش خصوصی	تسهیلات بانکی	منابع داخلی شهرداری ها	خیرین		منابع دیگر یا دیگر نام	جمع
صنعت، معدن و رشد تولید	ذخائر قطعی اکتشاف سنگ آهن	ذخائر قطعی پروانه بهره برداری صادره سنگ آهن	میلیارد تن	فعالیت	۱۵۵۲۳۳.۶	۳۵۰۰	*	۳۵۰۰	*	۳۵۰۰	*	*	۲۵۴۱۳	*	*	*	۲۵۴۱۳	۲۷۹۱۳
صنعت، معدن و رشد تولید	استخراج سالانه سنگ آهن	استخراج سالانه پروانه بهره برداری صادره سنگ آهن	میلیون تن	فعالیت	۱۵۵۲۳۳.۶	۳۵۰۰	*	۳۵۰۰	*	۳۵۰۰	*	*	۲۵۴۱۳	*	*	*	۲۵۴۱۳	۲۷۹۱۳
صنعت، معدن و رشد تولید	تولید سالانه مقاطع طویل	میزان تولید پروانه بهره برداری صادره مقاطع طویل	میلیون تن	فعالیت	۱۵۵۸۰	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
صنعت، معدن و رشد تولید	استحصال درصدی از محتوای آهن موجود در باطله معادن و کارخانه های فرآوری	استحصال درصدی از محتوای آهن موجود در باطله معادن و کارخانه های فرآوری	فقره	فعالیت	۳۲۲۰۰۰	*	*	*	*	*	*	*	۳۲۵۰۰	*	*	*	۳۲۵۰۰	۳۲۵۰۰
صنعت، معدن و رشد تولید	کاهش ضایعات تولید فولاد	کاهش ضایعات تولید فولاد با اصلاح فرایند تولید	درصد	فعالیت	۷۰۰	*	*	*	*	*	*	*	۲۸۰	*	*	*	۲۸۰	۲۸۰
صنعت، معدن و رشد تولید	اکتشاف (ذخائر قطعی سنگ مس)	ذخائر قطعی پروانه بهره برداری صادره سنگ مس	میلیون تن	فعالیت	۴۶۵۴۳	*	*	*	*	*	*	*	۱۴۹۵	*	*	*	۱۴۹۵	۱۴۹۵
صنعت، معدن و رشد تولید	کاتد مس	ظرفیت تولید پروانه بهره برداری صادره کاتد مس	هزار تن	فعالیت	۲۴۰۸	*	*	*	*	*	*	*	۳۰۰	۴۰۰	*	*	۷۰۰	۷۰۰
صنعت، معدن و رشد تولید	محصولات مسی (مقتول، مقاطع، لوله و محصولات تخت)	تعداد پروانه بهره برداری صادره محصولات مسی (مقتول، مقاطع، لوله و محصولات تخت)	هزار تن	فعالیت	۴۰۱۹	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
صنعت، معدن و رشد تولید	اسقاط انواع خودروهای فرسوده	ظرفیت اسقاط خودرو	دستگاه/سالانه	فعالیت	۵۰۴۰۹	*	*	*	*	*	*	*	۸۸۸۳	۲۹۶۱	*	*	۱۱۸۴۴	۱۱۸۴۴
صنعت، معدن و رشد تولید	آماده سازی زمین صنعتی جهت واگذاری به متقاضیان سرمایه گذاری در محدوده شهرکها و نواحی صنعتی استان	آماده سازی زمین صنعتی جهت واگذاری به متقاضیان سرمایه گذاری در محدوده شهرکها و نواحی صنعتی استان	هکتار	عملیات	۶۲۱۶۱.۲۵	۷۰۰۰	*	۷۰۰۰	*	۷۰۰۰	*	*	۱۴۷۶۲	*	*	*	۱۴۷۶۲	۲۱۷۶۲.۳
صنعت، معدن و رشد تولید	تامین آب مورد نیاز فازهای عملیاتی در شهرکها و نواحی صنعتی استان	تامین آب مورد نیاز فازهای عملیاتی در شهرکها و نواحی صنعتی استان	لیتر بر ثانیه	عملیات	۶۳۹۴.۱۵	۹۸۰	*	۹۸۰	*	۹۸۰	*	*	۹۸۴.۱۵	*	*	*	۹۸۴.۱۵	۱۹۶۴.۱۵
صنعت، معدن و رشد تولید	تامین برق مورد نیاز فازهای عملیاتی در شهرکها و نواحی صنعتی استان	تامین برق مورد نیاز فازهای عملیاتی در شهرکها و نواحی صنعتی استان	مگاوات ساعت	عملیات	۲۸۴۹۲.۷۵	۵۰۰۰	*	۵۰۰۰	*	۵۰۰۰	*	*	۴۹۲۰.۸	*	*	*	۴۹۲۰.۸	۹۹۲۰.۷۵
صنعت، معدن و رشد تولید	اتصال واحدهای صنعتی به تصفیه خانه های فاضلاب در شهرکها و نواحی صنعتی	اتصال واحدهای صنعتی به تصفیه خانه های فاضلاب در شهرکها و نواحی صنعتی	تعداد واحدهای متصل به تصفیه خانه	فعالیت	۱۶۲۱۵.۸۷۵	*	۲۴۰۰	۲۴۰۰	*	۲۴۰۰	*	*	۲۴۶۰.۴	*	*	*	۲۴۶۰.۴	۴۸۶۰.۳۸
صنعت، معدن و رشد تولید	تکمیل ژئوفیزیک هوایی ۲۵۰ متری خراسان - عمق	تکمیل ژئوفیزیک هوایی ۲۵۰ متری خراسان - عمق	کیلومتر خطی	عملیات	۱۳۰۰۶	*	*	*	*	*	*	*	۳۸۶۸	*	*	*	۳۸۶۸	۳۸۶۸
صنعت، معدن و رشد تولید	برداشت ژئوفیزیک به روش مگنتوتلوریک در خراسان رضوی - با هدف افزایش عمق	برداشت ژئوفیزیک به روش مگنتوتلوریک در خراسان رضوی - با هدف افزایش عمق	ایستگاه	عملیات	۲۱	*	*	*	*	*	*	*	۶	*	*	*	۶	۶
صنعت، معدن و رشد تولید	پایش فرونشست دشت های خراسان رضوی	پایش فرونشست دشت های خراسان رضوی	دشت	فعالیت	۴۲۲	۷۰	۷۰	۷۰	*	۱۴۰	*	*	*	*	*	*	*	۱۴۰
صنعت، معدن و رشد تولید	تکمیل سامانه جامع نمونه های علوم زمین	تکمیل سامانه جامع نمونه های علوم زمین	درصد	فعالیت	۱۲۶۹	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
صنعت، معدن و رشد تولید	تکمیل ساختمان پایگاه داده های علوم زمین	تکمیل ساختمان پایگاه داده های علوم زمین	درصد	عملیات	۳۰	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
صنعت، معدن و رشد تولید	آماده سازی زیر ساخت اتاق مرکز داده ه	آماده سازی زیر ساخت اتاق مرکز داده ه	درصد	عملیات	۱۵۰	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
صنعت، معدن و رشد تولید	اکتشاف عناصر نادر خاکی در خراسان رضوی	اجرای عملیات اکتشاف عناصر نادر خاک	درصد	عملیات	۳۳	۶	۶	۶	*	۱۲	*	*	*	*	*	*	*	۱۲
صنعت، معدن و رشد تولید	نقشه آلتراسون خراسان رضوی	نقشه آلتراسون خراسان رضوی	درصد	فعالیت	۲	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
صنعت، معدن و رشد تولید	نقشه متالورژی خراسان رضوی	نقشه متالورژی خراسان رضوی	درصد	فعالیت	۶	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
صنعت، معدن و رشد تولید	مشارکت در طرح تحول- لایه اقتصادی -نظارت -نقشه- اقتصادی ۱:۵۰۰،۰۰۰	مشارکت در طرح تحول- لایه اقتصادی - نظارت -نقشه- اقتصادی ۱:۵۰۰،۰۰۰	تعداد نقشه	فعالیت	۴۲۶۶	*	*	*	*	*	*	*	۱۷۳۰	*	*	*	۱۷۳۰	۱۷۳۰
صنعت، معدن و رشد تولید	مشارکت در طرح تحول- لایه ژئوشیمی -نظارت -نقشه- ژئوشیمی ۱:۵۰۰،۰۰۰	مشارکت در طرح تحول- لایه ژئوشیمی - نظارت -نقشه- ژئوشیمی ۱:۵۰۰،۰۰۰	تعداد نقشه	فعالیت	۴۴۳۹	*	*	*	*	*	*	*	۱۹۰۳	*	*	*	۱۹۰۳	۱۹۰۳
صنعت، معدن و رشد تولید	مشارکت در طرح تحول- لایه زمین شناسی -نظارت -نقشه- زمین شناسی ۱:۵۰۰،۰۰۰	مشارکت در طرح تحول- لایه زمین شناسی - نظارت -نقشه- زمین شناسی ۱:۵۰۰،۰۰۰	تعداد نقشه	فعالیت	۴۴۳۹	*	*	*	*	*	*	*	۱۹۰۳	*	*	*	۱۹۰۳	۱۹۰۳

جدول (۴) - میزان سرمایه گذاری مورد نیاز (به قیمت ثابت ۱۴۰۴) برای تحقق عملیات/فعالیت های ذیل سنجه ها و زیر سنجه ها در طول سال های برنامه هفتم پیشرفت استان خراسان رضوی

بخش	عنوان سنجه / زیر سنجه عملکردی	عنوان عملیات / زیرسنجه عملکردی	واحد کار عملیات / فعالیت ذیل سنجه / زیر سنجه عملکردی	ماهیت عملیات / فعالیت (هزینه ای / تملک دارایی های سرمایه ای)	جمع کل منابع مورد نیاز برای تحقق عملیات/فعالیت طی برنامه هفتم پیشرفت استان (میلیارد ریال)	میزان سرمایه گذاری مورد نیاز (میلیارد ریال) سال های برنامه										مجموع سرمایه گذاری		
						استانی	ملی	جمع	شرکت ها	منابع داخلی توسعه	صندوق	بخش خصوصی	تسهیلات بانکی	منابع داخلی شهرداری ها	خبرین		منابع دیگر با ذکر نام	جمع
صنعت، معدن و رشد تولید	ذخائر قطعی اکتشاف سنگ آهن	ذخائر قطعی پروانه بهره برداری صادره سنگ آهن	میلیارد تن	فعالیت	۱۵۵۲۲۳.۶	۱۰۰۰۰	۰	۱۰۰۰۰	۰	۰	۰	۰	۱۴۴۴۶	۰	۰	۰	۱۴۵۲۲۳.۶	۱۵۵۲۲۴
صنعت، معدن و رشد تولید	استخراج سالانه سنگ آهن	استخراج سالانه پروانه بهره برداری صادره سنگ آهن	میلیون تن	فعالیت	۱۵۵۲۲۳.۶	۱۰۰۰۰	۰	۱۰۰۰۰	۰	۰	۰	۰	۱۴۴۴۶	۰	۰	۰	۱۴۵۲۲۳.۶	۱۵۵۲۲۴
صنعت، معدن و رشد تولید	تولید سالانه مقاطع طولی	میزان تولید پروانه بهره برداری صادره مقاطع طولی	میلیون تن	فعالیت	۱۵۵۸۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۵۵۸۰	۱۵۵۸۰
صنعت، معدن و رشد تولید	استحصالی در صدی از محتوای آهن موجود در باطله معادن و کارخانه های فراوری	استحصالی در صدی از محتوای آهن موجود در باطله معادن و کارخانه های فراوری	فقره	فعالیت	۳۲۲۰۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۳۰۰۰۰	۰	۰	۰	۳۲۲۰۰۰	۳۲۲۰۰۰
صنعت، معدن و رشد تولید	کاهش ضایعات تولید فولاد	کاهش ضایعات تولید فولاد	درصد	فعالیت	۷۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۷۰۰	۰	۰	۰	۷۰۰	۷۰۰
صنعت، معدن و رشد تولید	اکتشاف (ذخائر قطعی سنگ مس)	ذخائر قطعی پروانه بهره برداری صادره سنگ مس	میلیون تن	فعالیت	۴۶۵۴۳	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۴۶۵۴۳	۰	۰	۰	۴۶۵۴۳	۴۶۵۴۳
صنعت، معدن و رشد تولید	کاتد مس	ظرفیت تولید پروانه بهره برداری صادره کاتد مس	هزار تن	فعالیت	۲۴۰۸	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۳۰۰	۰	۰	۰	۲۴۰۸	۲۴۰۸
صنعت، معدن و رشد تولید	محصولات مسی (مقتول، مقاطع، لوله و محصولات تخت)	تعداد پروانه بهره برداری صادره محصولات مسی (مقتول، مقاطع، لوله و محصولات تخت)	هزار تن	فعالیت	۴۰۱۹	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۴۰۰۰	۰	۰	۰	۴۰۱۹	۴۰۱۹
صنعت، معدن و رشد تولید	اسقاط انواع خودروهای فرسوده	ظرفیت اسقاط خودرو	دستگاه/سالانه	فعالیت	۵۰۴۰۹	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۰۵۳۵	۰	۰	۰	۵۰۴۰۹	۵۰۴۰۹
صنعت، معدن و رشد تولید	آماده سازی زمین صنعتی جهت واگذاری به متقاضیان سرمایه گذاری در محدوده شهرکها و نواحی صنعتی	آماده سازی زمین صنعتی جهت واگذاری به متقاضیان سرمایه گذاری در محدوده شهرکها و نواحی صنعتی	هکتار	عملیات	۶۲۱۶۱.۳۵	۲۰۱۲۱	۰	۲۰۱۲۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۴۲۰۴۰	۶۲۱۶۱.۳
صنعت، معدن و رشد تولید	تامین آب مورد نیاز فازهای عملیاتی در شهرکها و نواحی صنعتی	تامین آب مورد نیاز فازهای عملیاتی در شهرکها و نواحی صنعتی	لیتر بر ثانیه	عملیات	۶۳۹۴.۱۵	۳۲۳۰	۰	۳۲۳۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۳۱۶۴.۱۵	۶۳۹۴.۱۵
صنعت، معدن و رشد تولید	تامین برق مورد نیاز فازهای عملیاتی در شهرکها و نواحی صنعتی	تامین برق مورد نیاز فازهای عملیاتی در شهرکها و نواحی صنعتی	مگاوات ساعت	عملیات	۲۸۴۹۲.۷۵	۱۴۳۰۰	۰	۱۴۳۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۴۱۹۲.۷۵	۲۸۴۹۲.۸
صنعت، معدن و رشد تولید	اتصال واحدهای صنعتی به تصفیه خانه های فاضلاب در شهرکها و نواحی صنعتی	اتصال واحدهای صنعتی به تصفیه خانه های فاضلاب در شهرکها و نواحی صنعتی	فعالیت	فعالیت	۱۶۲۱۵۰.۸۷۵	۸۱۰۰	۸۱۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۸۱۱۵۰.۸۷۵	۱۶۲۱۵۰.۹
صنعت، معدن و رشد تولید	تکمیل ژئوفیزیک هواپی ۲۵۰ متری خراسان - عمق	تکمیل ژئوفیزیک هواپی ۲۵۰ متری خراسان - عمق	عملیات	عملیات	۱۳۰۰۶	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۳۰۰۶	۱۳۰۰۶
صنعت، معدن و رشد تولید	برداشت ژئوفیزیک به روش مگنتولوریک در خراسان رضوی - با هدف افزایش عمق	برداشت ژئوفیزیک به روش مگنتولوریک در خراسان رضوی - با هدف افزایش عمق	ایستگاه	عملیات	۲۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲۱	۲۱
صنعت، معدن و رشد تولید	پایش فرونشست دشت های خراسان رضوی	پایش فرونشست دشت های خراسان رضوی	دشت	فعالیت	۴۲۲	۲۱۱	۲۱۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۴۲۲
صنعت، معدن و رشد تولید	تکمیل سامانه جامع نمونه های علوم زمین	تکمیل سامانه جامع نمونه های علوم زمین	درصد	فعالیت	۱۲۶۹	۶۰۵	۶۶۴	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۲۶۹
صنعت، معدن و رشد تولید	تکمیل ساختمان پایگاه داده های علوم زمین	تکمیل ساختمان پایگاه داده های علوم زمین	درصد	عملیات	۳۰	۰	۳۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۳۰
صنعت، معدن و رشد تولید	آماده سازی زیر ساخت اتاق مرکز داده ه	آماده سازی زیر ساخت اتاق مرکز داده ه	درصد	عملیات	۱۵۰	۰	۱۵۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۵۰
صنعت، معدن و رشد تولید	اکتشاف عناصر نادر خاکی در خراسان رضوی	اجرای عملیات اکتشاف عناصر نادر خاک	درصد	عملیات	۳۳	۱۶	۱۷	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۳۳
صنعت، معدن و رشد تولید	نقشه آتراسیون خراسان رضوی	نقشه آتراسیون خراسان رضوی	درصد	فعالیت	۲	۰	۲	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲
صنعت، معدن و رشد تولید	نقشه متالورژی خراسان رضوی	نقشه متالورژی خراسان رضوی	درصد	فعالیت	۶	۰	۶	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۶
صنعت، معدن و رشد تولید	مشارکت در طرح تحول- لایه اقتصادی - نظارت- نقشه	مشارکت در طرح تحول- لایه اقتصادی - نظارت- نقشه	تعداد نقشه	فعالیت	۴۲۶۶	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۴۲۶۶
صنعت، معدن و رشد تولید	مشارکت در طرح تحول- لایه ژئوشیمی - نظارت- نقشه	مشارکت در طرح تحول- لایه ژئوشیمی - نظارت- نقشه	تعداد نقشه	فعالیت	۴۴۳۹	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۴۴۳۹
صنعت، معدن و رشد تولید	مشارکت در طرح تحول- لایه زمین شناسی - نظارت- نقشه	مشارکت در طرح تحول- لایه زمین شناسی - نظارت- نقشه	تعداد نقشه	فعالیت	۴۴۳۹	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۴۴۳۹

جدول (۵) - مهمترین طرح ها و پروژه های پیشران و اولویت دار (اعم از دولتی و غیر دولتی) برای تحقق عملیات / فعالیت های ذیل سنجه ها و زیر سنجه های عملکردی در برنامه هفتم پیشرفت استان خراسان رضوی

عنوان بخش	عنوان دستگاه اجرایی	عنوان طرح / پروژه	ملی	استانی	غیر دولتی	کد طبقه بندی طرح / پروژه	میزان پیشرفت فیزیکی تا پایان سال پایه (۱۴۰۲) به درصد	میزان اعتبار هزینه شده تا پایان سال پایه (۱۴۰۲) به میلیارد ریال	میزان اعتبار مورد نیاز تا زمان بهره برداری به میلیارد ریال	پیش بینی سال خاتمه
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	استخراج سنگ آهن ایبیدرو شهرستان خواف			*		۱۰	۱۰۰۰	۱۰۰۰۰	۱۴۰۷
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	استخراج سنگ آهن مانا شهرستان خواف			*		۱۵	۹۰۰	۶۰۰۰	۱۴۰۵
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	استخراج سنگ آهن شاهرخ شهرستان خ.ا.ف			*		۱۲	۳۰۶۰	۲۵۵۰۰	۱۴۰۶
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	استخراج سنگ آهن درود شهرستان زبرخان			*		۱۵	۳۹۳۲.۵	۱۹۵۵۰	۱۴۰۷
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	استخراج سنگ آهن ایل ۱ شهرستان تایباد			*		۱۷	۱۵۸۷۹.۰۲	۹۳۴۰۶	۱۴۰۷
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	استخراج مس اردیبهشت شهرستان بردسکن			*		۱۰	۴.۲۵	۴۲.۵	۱۴۰۴
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	استخراج مس رحمانی شهرستان بردسکن			*		۱۲	۱۲۰	۱۰۰۰	۱۴۰۴
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	استخراج مس غنچی شهرستان تربت حیدریه			*		۱۷	۱۰۳.۷	۶۱۰	۱۴۰۵
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	استخراج مس میهن شهرستان تربت جام			*		۱۸	۸۱.۹	۴۵۵	۱۴۰۶
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	استخراج مس ایلدر شهرستان جوبین			*		۱۲	۷۰.۸	۵۹۰	۱۴۰۶
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	استخراج مس مهر و ماه شهرستان بجستان			*		۱۰	۶۳۵.۲	۶۳۵۲	۱۴۰۶
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	استخراج مس کوه سیاب شهرستان سبزوار			*		۷	۶۳.۷	۹۱۰	۱۴۰۵
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	استخراج مس باصری شهرستان مه ولات			*		۵	۸.۷۵	۱۷۵	۱۴۰۷
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	استخراج مس کاوه ۱ شهرستان بردسکن			*		۱۲	۱۵۹	۱۳۳۵	۱۴۰۷
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	استخراج مس آذگون شهرستان نیشابور			*		۱۲	۴۴۱.۶	۳۶۸۰	۱۴۰۷
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	استخراج مس کهک شهرستان داورزن			*		۱۰	۷.۵	۷۵	۱۴۰۶
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	استخراج مس نفیسی شهرستان فریمان			*		۱۰	۵	۵۰	۱۴۰۵
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	استخراج مس اسپادانا شهرستان بردسکن			*		۱۰	۴۹۲.۶	۴۹۲۶	۱۴۰۵
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	استخراج مس سیمرغ شهرستان نیشابور			*		۱۲	۱۰.۸	۹۰	۱۴۰۵
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	استخراج مس آجین شهرستان بردسکن			*		۱۸	۱۰۳.۵	۵۷۵	۱۴۰۵
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	استخراج مس چامسک شهرستان نیشابور			*		۱۵	۱.۳۵	۹	۱۴۰۶
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	استخراج مس کهریز شهرستان کوهسرخ			*		۱۴	۶۳۲.۱	۴۵۱۵	۱۴۰۶

جدول (۵) - مهمترین طرح ها و پروژه های پیشران و اولویت دار (اعم از دولتی و غیر دولتی) برای تحقق عملیات / فعالیت های ذیل سنجه ها و زیر سنجه های عملکردی در برنامه هفتم پیشرفت استان خراسان رضوی

عنوان بخش	عنوان دستگاه اجرایی	عنوان طرح / پروژه	ملی	استانی	غیر دولتی	کد طبقه بندی طرح / پروژه	میزان پیشرفت فیزیکی تا پایان سال پایه (۱۴۰۲) به درصد	میزان اعتبار هزینه شده تا پایان سال پایه (۱۴۰۲) به میلیارد ریال	میزان اعتبار مورد نیاز تا زمان بهره برداری به میلیارد ریال	پیش بینی سال خاتمه
▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	استخراج مس سپیدسرو شهرستان بردسکن			*		۱۶	۸۱.۶	۵۱۰	۱۴۰۶
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	استخراج مس ساتراپ شهرستان تربت جام			*		۱۶	۵۲۸	۳۳۰۰	۱۴۰۶
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	استخراج مس پارس شهرستان مشهد			*		۱۸	۲۸۵۹.۳	۱۵۸۸۵	۱۴۰۶
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	استخراج مس تربت شهرستان فیروزه			*		۱۴	۱۶۷.۳	۱۱۹۵	۱۴۰۷
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	استخراج مس بزوشک شهرستان مشهد			*		۱۴	۳۸.۵	۲۷۵	۱۴۰۷
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	تهیه ۶۰ برگه نقشه های زمین شناسی اقتصادی، سنگ شناسی و ژئوشیمی در سطح استان (با مقیاس ۱:۵۰۰۰۰)		*			۰	۰	۷۲۰۰	۱۴۰۷
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	تصویب برداری و تعیین احجام استخراجی معدن (۱۵۰ معدن منتخب در سطح استان)		*			۰	۰	۱۷۵	۱۴۰۷
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	تولید ورق نورد گرم فولاد ساده کربنی و کم الیازی با ضخامت بیش از ۱۰ میلی متر (پروان تجارت طوس)			*		۷۶.۹۴	۸۰۸۲	۱۳۰۰۰۰۲۸	۱۴۰۴- ۱ فاز
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	تولید کنسانتره آهن (آبال پارسیان سنگان)			*		۵۰.۷۳	۲۹۰۰۰	۳۸۰۰۰	۱۴۰۴
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	ریخته گری چدن (آذر نهامین)			*		۶۹	۱۲۰۰	۱۷۰۰	۱۴۰۴
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	تولید قوطی (پروفیل) فولاد ساده کربنی و کم الیازی (سایز ۱۰ سانتیمتر و بالاتر) از ورق فولادی (گروه صنعتی ستاره فولاد آسیا)			*		۷۵.۷۵	۲۰۰	۱۰۶۳	۱۴۰۴
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	تولید سیم و مفتول مسی (سان راد بینالود خراسان)			*		۹۰.۶۵	۵۰۸۱	۴۰۱۹	۱۴۰۴
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	تولید فرو سیلیسیم با سیلیکون بیش از ۵۵ درصد وزنی (فروسیلیسیم و منیزیم آتین)			*		۵۰.۵۵	۳۴۰۰	۱۴۳۰۰	۱۴۰۴- ۱ فاز
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	تولید آهن اسفنجی- محصولات زنجیره فولاد (مجموع فولاد تربت حیدریه)			*		۶۹	۶۰۰۰۰	۱۵۹۹۹۱۰۵	۱۴۰۵- ۱ فاز
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	ریخته گری و قطعات خودرو (کیهان صنعت قائم)			*		۷۰	۰	۱۰۰۰	۱۴۰۴
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	تولید آهک پخته (آهک کلسینه) (مجمع صنعتی آهک فولادیار نوین)			*		۶۲.۰۵	۸۰۰۰	۳۷۰۰	۱۴۰۴
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	تولید فرو کروم با کربن بین ۰.۰۵ تا ۰.۵ درصد وزنی (پارت گوال)			*		۷۲.۱۷	۶۳۰۰	۸۳۵۵	۱۴۰۵
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	کنسانتره آهن (تهپه و تولید مواد معدنی شرق فولاد خراسان)			*		۶۴	۲۷۰۰۰	۳۶۹۹۹.۸۲۹	۱۴۰۵
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	تولید انواع بطری شیشه ای و ظروف دهان گشاد (مهتاب شیشه خراسان)			*		۴۳	۱۵۵۰	۶۳۶۹	۱۴۰۵
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	تولید فرو سیلیسیم با سیلیکون بیش از ۵۵ درصد وزنی (عروج نور میعاد افاق)			*		۶۰	۸۰۰	۲۲۸۰	۱۴۰۵
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	تولید کنسانتره آهن هماتیتی (فولاد سنگان خراسان)			*		۳۵	۹۷۵۰	۷۹۲۵۰	۱۴۰۶
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	تولید فرو سیلیکو منگنز (صنعت بنا ماشین)			*		۰	۰	۱۵۱۰۸	۱۴۰۶

جدول (۵) - مهمترین طرح ها و پروژه های پیشران و اولویت دار (اعم از دولتی و غیر دولتی) برای تحقق عملیات / فعالیت های ذیل سنجه ها و زیر سنجه های عملکردی در برنامه هفتم پیشرفت استان خراسان رضوی

عنوان بخشی	عنوان دستگاه اجرایی	عنوان طرح / پروژه	ملی	استانی	غیر دولتی	کد طبقه بندی طرح / پروژه	میزان پیشرفت فیزیکی تا پایان سال پایه (۱۴۰۲) به درصد	میزان اعتبار هزینه شده تا پایان سال پایه (۱۴۰۲) به میلیارد ریال	میزان اعتبار مورد نیاز تا زمان بهره برداری به میلیارد ریال	پیش بینی سال خاتمه
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	تولید سولفات مس _ مس کاتدی (کومه معدن پارس)	*				*	*	۲۴۰۸	۱۴۰۷
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	تولید مقاطع فولادی (مجمع صنعت پولاد ترشیز)	*				۲۵	۵۸۵۶	۱۹۹۹۹.۷۶۱	۱۴۰۷
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	تولید لامپ های خودرو (توسعه راهبردی ساخت و تجهیز رسام)	*				۷۰	۸۴۱	۵۵۰	۱۴۰۴
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	تولید انواع داروهای چشم به شکل قطره (نیکی سام فارما)	*				۸۹	۱۰۶۸	۱۱۸۹	۱۴۰۴
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	راه انداز موتور مغناطیسی دائم سنکرون (PMSM) (نیان موتور توس)	*				۷۱.۴۵	*	۷۸۸	۱۴۰۴
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	تولید تراکتورهای کشاورزی با توان بین ۵۹ تا ۷۵ کیلو وات (تراکتورسازی شرق)	*				۶۳.۴۵	*	۳۳۵۴.۲	۱۴۰۴
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	تولید انواع فراورده غذایی پر پایه کنجد و ارده (نگین تغذیه کیمیا)	*				۵۶.۸۵	۳۶۶۵	۱۱۹۹.۴۴۵	۱۴۰۴
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	تولید اکسل عقب وانت (نفیس پارت پیشرو نیشابور)	*				۶۲.۲۳	۴۸۱	۱۰۳۵	۱۴۰۴
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	تولید فرمالین (تولیدی و صنعتی سامد)	*				۷۳.۹	۷۰۰	۸۵۲.۸۴۲	۱۴۰۴
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	تولید پلوس (تولیدی قطعات محوری خراسان)	*				۷۰.۹۵	۲۰۰۰	۱۳۰۷.۳۵	۱۴۰۴
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	تولید فلوتینگ از کاغذ باطله (پشتازان پارس کاغذ خراسان)	*				۷۲.۸۷	۱۳۰۰	۴۵۳.۰۷۸	۱۴۰۴
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	تولید فیلم تک لایه پلی پروپیلن BOPP (دو طرف جهت دار) ساده و متالایز (پهران پایش کاسپین تجارت)	*				۶۲.۲	۱۱۰۰	۹۶۱.۷۲۶۵	۱۴۰۴
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	تولید پمپ هیدرولیک پره ای (خدمات مهندسی سازه های هیدرولیک)	*				۶۵	۷۰۰	۱۰۰۰	۱۴۰۴
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	تولید سروسوزن پزشکی (گروه تولید پزشکی ورید)	*				۷۱.۷۹	۲۱۸	۱۲۱۱.۰۰۹	۱۴۰۴
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	تولید نخ بی سی اف پلی استر (ریسندگی نگین مشهد)	*				۷۲	۱۲۵۶	۲۰۴۴	۱۴۰۴
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	تولید انواع نخ (شرکت بیهق نخ حدادی)	*				۶۳	۷۰۰	۳۸۰	۱۴۰۴
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	تولید انواع داروهای پوستی به شکل آمبول و سرنگ پر شده و ویال (داروسازی آباد اکسیر شرق)	*				۷۵.۷۲	۱۱۹۹	۱۰۳۵.۷۱۷۰۹۸	۱۴۰۴
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	تولید انواع داروهای پوستی به شکل آمبول و سرنگ پر شده و ویال (سالیان بهبود دارو)	*				۷۴.۳	۱۵۰۰	۷۰۸.۷۲۴۲۷۴	۱۴۰۴
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	تولید نشاسته گندم شرکت گل یاس مشهد	*				۶۳.۱۸	۶۰۰	۶۱۲.۳۱۶۶	۱۴۰۴
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	تولید نخ فیلامنتی پلی استر نیمه آرایش یافته با فرایند بچ (از چپیس یا گرانول) (اسپان بافت میامی)	*				۶۲	*	۶۷۶.۴	۱۴۰۴
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	تولید پتل خورشیدی چند کریستالی (تیسنا انرژی پاک)	*				۴۱	*	۱۱۳۵.۷۲	۱۴۰۴
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	تولید انواع قرص ضد حساسیت، انواع داروهای موثر بر قند خون به شکل قرص (سامی ساز)	*				۸۷.۹۹	۱۳۰۰	۱۰۰۰.۳۶	۱۴۰۴

جدول (۵) - مهمترین طرح ها و پروژه های پیشران و اولویت دار (اعم از دولتی و غیر دولتی) برای تحقق عملیات / فعالیت های ذیل سنجه ها و زیر سنجه های عملکردی در برنامه هفتم پیشرفت استان خراسان رضوی

عنوان بخش	عنوان دستگاه اجرایی	عنوان طرح / پروژه	ملی	استانی	غیر دولتی	کد طبقه بندی طرح / پروژه	میزان پیشرفت فیزیکی تا پایان سال پایه (۱۴۰۲) به درصد	میزان اعتبار هزینه شده تا پایان سال پایه (۱۴۰۲) به میلیارد ریال	میزان اعتبار مورد نیاز تا زمان بهره برداری به میلیارد ریال	پیش بینی سال خاتمه
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	تولید فرش ماشین و رنگرزی (فرش نگین مشهد)			*		۶۲.۷۵	۱۲۰۰	۵۳۰۰	۱۴۰۴
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	تولید انباره و پلیت باتری خودرو (بینا باتری نوین پردازان)			*		۷۲	۰	۹۰۰	۱۴۰۴
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	تولید داروهای دامی (داروسازی نصر فریمان)			*		۶۲	۱۷۰۰	۱۵۰۴.۸	۱۴۰۴
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	تولید کاغذ تیشو (آرمان سلولزطوس)			*		۷۳.۷	۲۰۰۰	۱۴۰۰	۱۴۰۴
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	تولید پارچه رومبلی (ریستدگی بافندگی دیپاج راه فردوس)			*		۷۴.۱۷	۶۰۰۰	۱۳۷۰	۱۴۰۴
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	رنگرزی - پوشاک - پارچه (شرکت مهتا توس)			*		۶۰	۷۵۸	۱۱۳۹.۵۳۲	۱۴۰۵
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	تولید کولر آبی / گازی / تلفن همراه (ایران شرق تیشاپور)			*		۶۰.۲۷	۱۰۰۰	۱۵۹۹.۵۶۳	۱۴۰۵
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	تولید موتور برقی dc کمتر از ۲۴ ولت (کابل خودرو سبزواری)			*		۵۰	۰	۱۲۹۰	۱۴۰۵
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	تولید خوراک دام و طیور و آبزیان (شیلان جوانه بارناوا)			*		۵۵	۲۸۴	۵۵۹.۳۵	۱۴۰۵
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	تولید انواع خودرو برقی (گسترده طوس)			*		۷۲	۸۰۰۰	۳۱۰۰	۱۴۰۵
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	تولید لوازم خانگی و آشپزخانه (خانه سفید دنا)			*		۲۴	۰	۱۸۱۷۰	۱۴۰۵
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	تولید یخچال فریزر و ماشین لباسشویی (الکترو استیل کوانتوم)			*		۳۷	۳۸۶۴	۱۵۱۰۰	۱۴۰۵
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	تولید نواع فرآورده های مشتق از خون و اعضای بدن (ویستا درمان ملل)			*		۳	۰	۱۰۰۰۰۰	۱۴۰۷
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	تولید ورق نورد گرم فولاد ساده کربنی و کم آلیاژی با ضخامت کمتر از ۳ میلی متر (نیک صدرای توس)			*		۱۰	۰	۹۵۰۰	۱۴۰۷
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	تولید انواع استند قلبی (تجهیز گستر طوس شفا)			*		۰	۰	۲۰۳۷۴	۱۴۰۷
صنعت، معدن و رشد تولید	اداره کل صنعت ، معدن و تجارت	تولید انواع سیم مسی مقتولی روکشدار _ دسته سیم وسایل نقلیه موتوری (الکترونیک خودرو شرق)			*		۰	۰	۱۳۱۸۲	۱۴۰۷
صنعت، معدن و رشد تولید	شرکت شهرکهای صنعتی	توسعه شهرک صنعتی مشهد کلات		*		۹۴۰۰۳۹	۲۶	۶۴.۴۲۶	۱۱۰	۱۴۰۶
صنعت، معدن و رشد تولید	شرکت شهرکهای صنعتی	احداث ناحیه صنعتی تخصصی انرژی های خورشیدی شغل آباد		*		جدید	۰	۰	۲۰۰	۱۴۰۷
صنعت، معدن و رشد تولید	شرکت شهرکهای صنعتی	کمک به احداث و تکمیل و توسعه فاضلاب شهرکهای صنعتی	*	*		خ ۱۳۰۴۱۲۴۲۳	۵۴.۸۳	۱۵۹۶	۱۶۲۱۶	۱۴۰۷
صنعت، معدن و رشد تولید	سازمان زمین شناسی	تکمیل اکتشاف در پهنه بردسکن - کاشمر لایه زمین شناسی	*				۷۰	۱۷۶۰	۵۲۸	۱۴۰۴
صنعت، معدن و رشد تولید	سازمان زمین شناسی	تکمیل اکتشاف در پهنه بردسکن - کاشمر لایه ژئوشیمی	*				۶۵	۱۹۸۰	۶۹۳	۱۴۰۴
صنعت، معدن و رشد تولید	سازمان زمین شناسی	تکمیل اکتشاف در پهنه بردسکن - کاشمر لایه معدنی (زمین شناسی اقتصادی)	*				۰	۰	۱۱۰۰	۱۴۰۵

براساس جداول پنجگانه مذکور ، تعداد سنجه های عملکردی، مقدار عملیات/ فعالیت ها، میزان سرمایه گذاری مورد نیاز برای اجرای عملیات/ فعالیت ها و تعداد طرح های اولویت دار و پیشران بخش **صنعت و معدن و رشد تولید** در طول سال های برنامه هفتم پیشرفت استان (۱۴۰۷-۱۴۰۳) به شرح زیر می باشد:

الف: شامل ۲۵ سنجه عملکردی بوده و فاقد زیر سنجه می باشد.

ب: ۲۵ عملیات / فعالیت های پیش بینی شده برای تحقق سنجه های عملکردی به شرح ذیل می باشد:

۱,۱ میلیارد تن ذخائر قطعی اکتشاف سنگ آهن

۴۲ میلیون تن استخراج سنگ آهن در کل برنامه هفتم

۰,۹ میلیون تن تولید مقاطع طویل در کل برنامه هفتم

۱۰ درصد استحصال درصدی از محتوای آهن موجود در باطله معادن و کارخانه های فراوری

۶ درصد کاهش ضایعات تولید فولاد

۵۳۹۲۷ هزارتن اکتشاف (ذخائر قطعی سنگ مس)

۳,۴۲ هزارتن کاند مس

۱۰۰ هزارتن محصولات مسی (مفتول، مقاطع، لوله و محصولات تخت)

۳۳۸۴۰ دستگاه اسقاط انواع خودروهای فرسوده در کل برنامه هفتم

۳۱۱ هکتار آماده سازی زمین صنعتی جهت واگذاری به متقاضیان سرمایه گذاری در محدوده شهرکها و نواحی صنعتی استان

۵۷ لیتر بر ثانیه تامین آب مورد نیاز فازهای عملیاتی در شهرکها و نواحی صنعتی استان

۲۰۳ مگاوات تامین برق مورد نیاز فازهای عملیاتی در شهرکها و نواحی صنعتی استان

۲۵۰ تعداد اتصال واحدهای صنعتی به تصفیه خانه های فاضلاب در شهرکها و نواحی صنعتی

۱۷۲۰۰۰ کیلومتر خطی تکمیل ژئوفیزیک هوایی ۲۵۰ متری خراسان -با هدف افزایش عمق

۷۵ ایستگاه برداشت ژئوفیزیک به روش مگنتوتلوریک در خراسان رضوی -با هدف افزایش عمق

۳۷ دشت پایش فرونشست دشت های خراسان رضوی

۱۰۰ درصد تحقق تکمیل سامانه جامع نمونه های علوم زمین

۱۰۰ درصد تحقق تکمیل ساختمان پایگاه داده های علوم زمین

۱۰۰ درصد تحقق آماده سازی زیر ساخت اتاق مرکز داده

۱۰۰ درصد تحقق اکتشاف عناصر نادر خاکی در خراسان رضوی

۱۰۰ درصد تحقق نقشه آلتراسیون خراسان رضوی

۱۰۰ درصد تحقق نقشه متالورژی خراسان رضوی

۶۲ تعداد نقشه مشارکت در طرح تحول- لایه اقتصادی - نظارت-نقشه اقتصادی ۱:۵۰,۰۰۰

۶۴ تعداد نقشه مشارکت در طرح تحول- لایه ژئوشیمی - نظارت -نقشه ژئوشیمی ۱:۵۰,۰۰۰

۶۴ تعداد نقشه مشارکت در طرح تحول- لایه زمین شناسی - نظارت-نقشه زمین شناسی ۱:۵۰,۰۰۰

ج: کل سرمایه گذاری مورد نیاز برای تحقق عملیات/ فعالیت های پیش بینی شده به میزان ۸۹۳۴۵۳/۲۲۵ میلیارد

ریال می باشد که تامین **۶۷۶۶۳ میلیارد ریال** آن از محل منابع درآمدهای عمومی (دولتی) و ۸۲۵۷۹۰/۲۲۵ میلیارد

ریال از محل منابع غیردولتی پیش بینی شده است.

د: طرح های اولویت دار و پیشران در بخش صنعت و معدن استان شامل ۸۸ طرح و میزان اعتبار مورد نیاز برای بهره برداری از آنها ۸۵۰۶۵۹ میلیارد ریال می باشد.

۲-۲- اهداف و راهبردهای کیفی و توصیفی بخش صنعت و معدن (بر اساس متن قانون)

ماده ۴۸ - به منظور تحقق سیاست های کلی از جمله رشد اقتصادی، اجرای طرح های عظیم اقتصادی ملی، پیشران، روزآمد و مبتنی بر آینده نگری و تکمیل زنجیره ارزش و جهش اقتصادی اقدامات زیر انجام می شود:

الف - سازمان با همکاری وزارتخانه های ذی ربط مکلف است چند طرح بزرگ اقتصادی ملی و پیشران از جمله موارد زیر را تهیه نموده و ظرف سه ماه از لازم الاجرا شدن این قانون به تصویب هیئت وزیران برساند:

۱ - دالان های راهبردی گذر (ترانزیت) ریلی و دریایی

۲ - قطار سریع السیر در مسیرهای طولانی و پرمسافر از جمله تهران - مشهد

۳ - تحول رقومی (دیجیتال) (به منظور به کارگیری قابلیت های فناوری رقومی (دیجیتال) برای تحول در رویه ها و فرایندهای عملیاتی، تحول در کسب و کار سطوح دیوان سالاری کشور، تحول در دامنه خدمات رسانی و تحول فرهنگ سازمانی با تضمین دستیابی به سرعت عملکرد بیشتر، امنیت بالاتر و بهبود خدمات با استفاده از راه حل های رقومی (دیجیتال) یکپارچه

۴ - توسعه منطقه مکران و اروند با رویکرد درون زایی و برون گرایی باهدف تبدیل شدن به مرکز مبادلات بین المللی تولیدی، تجاری و گردشگری

۵ - مهار و انتقال آب های مشترک و مرزی و لایروبی اروندرود و توسعه شهرها و روستاهای ساحلی با رعایت اصول آمایش و توسعه پس کرانه

۶ - توسعه خوشه های تولیدی و کسب و کار باهدف گیری جذب سرمایه خارجی و توسعه بازارهای صادراتی

۷ - توسعه زنجیره اکتشاف و استخراج نفت و گاز و پترو پالایشگاه ها و صنایع پایین دستی پتروشیمی

۸ - هوشمند سازی و دستیابی به توانمندی تزریق ماهواره به مدارهای زمین آهنگ

ب - به منظور گسترش صادرات دانش فنی و خدمات فنی، طراحی و مهندسی و پیمانکاری کشور با اولویت زنجیره صنایع و صنایع معدنی و همچنین جلوگیری از خام فروشی و تکمیل زنجیره ارزش و رویکرد جهش اقتصادی و در راستای توسعه و ارتقای نقش و جایگاه بخش معدن و صنایع معدنی در توسعه کشور، دولت مکلف است اقدامات زیر را در طول اجرای برنامه انجام دهد.

-۱

۱-۱- امکان سنجی و شناسایی کشورهای هدف صادرات دانش فنی و خدمات فنی، طراحی و مهندسی و پیمانکاری و مبادله موافقتنامه توسعه همکاری در بخش معدن و صنایع معدنی اعم از اکتشاف، بهره برداری و فراوری

ملاحظات استانی: شناسایی کشورهای هدف به حضور فعال شاخه اقتصادی کنسولگری و سفارتخانه ها مرتبط است. محدودیت بودجه ای وزارت امور خارجه باعث عدم بهره مندی مؤثر بخش خصوصی از این خدمات شده است. برای مدیریت بودجه، اتاق بازرگانی می تواند هزینه رایزن های اقتصادی، معدنی و صنعتی کشور در کشورهای هدف خود را معرفی و پس

از کسب تأییدیه‌های لازم، پشتیبانی مالی نماید تا خدمات کنسولی اقتصادی در کشورهای هدف، فعال‌تر شود. این نیروها استخدام رسمی نیستند ولی به‌عنوان رایزن اقتصادی و یا رایزن معدنی و رایزن صنعتی می‌توانند در کشورهای هدف فعالیت نمایند و موجب امکان‌سنجی و شناسایی ظرفیت‌ها و معرفی و ایجاد ارتباط فعالین اقتصادی ایران با کشورهای مبدأ شوند.

۱-۲- صدور بیمه‌نامه و تضامین بنام صادرکننده خدمات انتقال دانش فنی، طراحی، مهندسی و پیمانکاری توسط شرکت‌های بیمه، صندوق‌های ضمانت و صندوق ضمانت صادرات ایران برای صادرکنندگان به کشورهای هدف صادراتی

ملاحظات استانی: سود صدور تضامین بسیار بالاست. از طرفی پروانه بهره‌برداری معادن را به‌عنوان ضمانت قبول نمی‌کنند.

۱-۳- تعریف و ارائه خدمات کنسولی ویژه به شرکت‌های مذکور توسط وزارت امور خارجه و همچنین امضا و مبادله موافقت‌نامه‌های همکاری با کشورهای هدف صادراتی

ملاحظات استانی: پیشنهاد می‌شود، کارگروهی متشکل از بخش خصوصی و اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان و نهاد علمی دانشگاه تشکیل شود تا برای شناسایی لیست خدمات نیازهای کنسولی اقدام کنند. بدین ترتیب، خدمات کنسولی بر اساس نیازهای واقعی فعالین اقتصادی استان اختصاص پیدا می‌کند و مؤثرتر خواهد بود.

۱-۴- شناسایی و حمایت از شرکت‌های ایرانی واجد توانمندی‌های خاص برای ایفای نقش مبتکرانه در عرصه بین‌المللی و فراهم نمودن زمینه حضور شرکت‌های ایرانی دارای توانمندی لازم جهت صادرات دانش فنی و خدمات فنی، طراحی و مهندسی و پیمانکاری و تولیدکننده تجهیزات و ماشین‌آلات معدنی در عرصه بین‌المللی ازجمله نمایشگاه‌های بین‌المللی و بازارهای جهانی

وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است گزارش عملکرد این جزء را هر شش ماه یک‌بار به مجلس ارسال نماید.

ملاحظات استانی: به علت جلوگیری از تعارض منافع، نمایندگان بخش خصوصی به‌صورت انحصاری نباید از اتاق بازرگانی و تشکل‌های اقتصادی بخش خصوصی و یا دولتی، وظیفه‌ای در تعیین اولویت این خدمات داشته باشند. تدوین معیارهای علمی برای تعیین اولویت‌های این حوزه توسط نهاد علمی دانشگاه انجام شده و سپس سنجش بر اساس این معیارها توسط مجموعه تشکل‌های خصوصی همراه با اداره کل صنعت و معدن استان متولی این مورد صورت می‌گیرد. از طرفی وضعیت فعلی روند گرید بندی شرکت‌ها بایستی اصلاح شود. گریدها صرفاً توسط تهران صادر می‌شود و نوعی انحصار در پیمانکاران ایجاد کرده است. متولی این گرید بندی سازمان برنامه و بودجه کشور است. استان باید در این حوزه رویکرد بومی خود را اتخاذ کند.

۲- وزارت صنعت، معدن و تجارت، (سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور) مکلف است تمام اطلاعات پایه زمین‌شناسی (اعم از نقشه‌های زمین‌شناسی، زمین‌شیمی و زمین فیزیک و هوایی) و با رعایت مواد (۱۳) و (۱۷) فصل چهارم قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات مصوب ۱۳۸۷/۱۱/۶ مفاد گزارش‌های اکتشاف محدوده‌ها و پهنه‌ها را در پایان سال اول برنامه منتشر نموده و به‌صورت برخط در اختیار عموم قرار دهد. همچنین تمامی وزارتخانه‌ها، نهادها، سازمان‌ها و دستگاه‌هایی که نسبت به تولید اطلاعات پایه زمین‌شناسی اقدام می‌نمایند مکلف‌اند در مدت تعیین‌شده، تمامی اطلاعات تولیدشده خود را مطابق استانداردهای سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور به این سازمان تحویل دهند.

وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است گزارش روند پیشرفت این جزء و میزان همکاری کلیه وزارتخانه‌ها، نهاده‌ها، سازمان‌ها و دستگاه‌های مرتبط مانند وزارت نفت و سازمان انرژی اتمی ایران را هر شش ماه یک‌بار به کمیسیون صنایع و معادن مجلس ارائه کند.

تبصره- مسائل امنیتی باید در ارائه اطلاعات مذکور به سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور رعایت گردد.
ملاحظات استانی: اجرای این بند ضروری است. فعال‌سازی سامانه به‌صورت شفاف لازمه توسعه حقیقی این بخش می‌باشد. عدم شفافیت این اطلاعات باعث ایجاد تعارض منافع شدید شده است.

۳- وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است جهت اعمال حاکمیت و نقش نظارتی خود بر اکتشاف، استخراج و فراوری مواد معدنی کشور، قطبهای معدنکاری کشور را تعیین نموده و نسبت به برنامه‌ریزی آمایش معدنی در این قطبها پس از تصویب در شورای عالی آمایش سرزمینی با رعایت قوانین و مقررات، نیازسنجی و نحوه انجام عملیات اکتشافی، طراحی و برنامه‌ریزی تولید و عملیات معدنکاری، نیازسنجی و طراحی خدمات آموزشی، پژوهشی، فناوری و مشاوره مهندسی اقدام کند

ملاحظات استانی: مشارکت دادن نهاد علمی دانشگاه به پیشبرد این سیاست لازم است.

۴- به سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) و شرکت‌های تابعه اجازه داده می‌شود نسبت به «مشارکت اعم از مالی و فنی در محدوده‌های دارای پروانه اکتشاف ازجمله پروانه‌های اکتشاف حاصل از محدوده‌های امیدبخش» با بخش خصوصی واجد صلاحیت‌های مالی و فنی مطابق با ضوابط و مقررات اقدام نماید.

ملاحظات استانی: مشخص شدن چارچوب، لازمه تحقق عادلانه این بند است و گرچه محلی برای تعارض منافع خواهد شد.
۵- وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است با اقدامات و راهکارهای لازم و با رعایت قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی و همچنین از طریق انتقال دانش فنی و فناوری (فناوری)، عمق متوسط اکتشاف ذخایر معدنی را به میزان متوسط عمق اکتشاف جهانی برساند.

ملاحظات استانی: تحقق این بند، نیازمند واردات ماشین‌آلات تخصصی حفاری و مغزه‌گیری می‌باشد. عمده هزینه، لوازم حفاری سر مته است که از خارج کشور وارد می‌گردد. تجهیزات ژئوفیزیک ازجمله لوازم اولیه است که متأسفانه از نظر تعرفه گمرکی، بسیار بالاست و به توسعه حفاری صدمه جدی زده است. برای توسعه این حوزه، بومی‌سازی و فعال‌سازی شرکت‌های دانش‌بنیان برای رفع نیاز داخل لازم می‌باشد. سرمایه‌گذاری شرکت‌های معدنی داخلی، نهاد دانشگاه و پارک علم و فناوری برای تولید تجاری نیازها لازم است. شرکت‌های فعلی و فعال داخلی متأسفانه استاندارد لازم را ندارند. کاهش تعرفه‌های گمرکی برای تسریع واردات این تجهیزات لازم است. همچنین سرمایه‌گذاری بانک‌ها برای تأمین مالی و صندوق نوآوری در قالب پروژه‌های علمی دانشگاهی به تحقق این امر کمک می‌کند.

۶- دولت مکلف است در راستای توسعه متوازن و اشتغال پایدار و بهره‌مندی مردم منطقه و جلوگیری از مهاجرت در محدوده معادن، اقدامات لازم را برای اولویت‌دهی استفاده از نیروهای انسانی بومی و شرکت‌های بومی انجام دهد و در طول اجرای برنامه، در طرح‌ها و زیر طرح (پروژه) های معدنی خود و در شرایط برابر، اولویت را به پیمانکاران بومی واجد شرایط شهرستانی و استانی داده و نیروهای موردنیاز خود را از افراد بومی شهرستان محل فعالیت به ترتیب از نزدیک‌ترین محل و

در صورت عدم وجود نیروی کار در شهرستان محل فعالیت از نزدیک‌ترین شهرستان‌های استان محل فعالیت به‌کارگیری کند.

وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است گزارش عملکرد این جزء را هر شش ماه یک‌بار به کمیسیون اجتماعی مجلس ارسال نماید.

ملاحظات استانی: شرکت‌های معدنی عموماً نیروهای کارگری بومی دارند و نیروی تخصصی، عموماً غیربومی است. اگر الزام قانونی شرکت‌ها به تربیت و آموزش نیروهای متخصص از طریق سرمایه‌گذاری در ایجاد مراکز آموزشی، بورس نخبگان بومی و... صورت پذیرد، توسعه پایدار بومی در همه ساحت‌های فعالیت معدنی متبلور می‌شود.

تبصره ۱- در اولویت‌دهی به استفاده از نیروی انسانی بومی و شرکت‌های بومی در امور مذکور باید این اشخاص (نیروی انسانی بومی و شرکت‌های بومی) واجد شرایط لازم باشند.

تبصره ۲- قید «در شرایط برابر» در این جزء هم شامل «انتخاب پیمانکار» و هم شامل «انتخاب نیروهای موردنیاز» می‌گردد.

ملاحظات استانی: این بند مثبت و قابل‌اجراست لکن نیازمند اجماع سازمان‌های ذی‌ربط استان خراسان رضوی برای حمایت و توانمندسازی شرکت‌های خصوصی و بومی می‌باشد. به‌صورت عمومی در موارد متعدد این تبعیض مثبت صورت نمی‌گیرد، شیوه امتیازدهی در مزایده‌ها به‌گونه‌ای است که شرکت‌های بومی عموماً توان رقابت با شرکت‌های بزرگ مرکز را ندارند. لازمه تحقق این بند، اتخاذ سیاست‌های توانمندسازی شرکت‌های بومی استان می‌باشد. مطابق آمار و تحلیل‌ها، دلیل اصلی رکود، ممانعت مردم از فعالیت در بیش از ۳۰ درصد معادن کشور است. با دخالت دادن تعاونی‌ها و شرکت‌های بومی در فعالیت‌های معدنی، این عدم نفع برطرف شده و دینفعان بومی باعث فعال شدن این معادن می‌شوند.

۷- ماده (۴۳) قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران با رعایت احکام این فصل تنفیذ می‌شود.

۸- وزارت راه و شهرسازی مکلف است با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت نسبت به تدوین برنامه سرمایه‌گذاری توسعه زیرساخت‌های راه‌آهن کشور توسط سازمان‌های توسعه‌ای و بخش خصوصی با اولویت‌بخشی به حمل بار مواد معدنی از طریق راه‌آهن متناسب با برنامه‌های تولید بخش معدن و صنایع معدنی در طول اجرای برنامه مبادرت ورزد.

آیین‌نامه اجرائی این جزء به‌طور مشترک توسط وزارتخانه‌های راه و شهرسازی و صنعت، معدن و تجارت مشتمل بر ارائه بسته‌های تشویقی سرمایه‌گذاری برای بخش خصوصی و اولویت‌بخشی به تأمین زیرساخت‌های موردنیاز از طریق ظرفیت‌های ساخت داخل با رعایت قوانین مرتبط، ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون تهیه می‌شود و به تصویب هیئت‌وزیران خواهد رسید.

تبصره- بسته‌های تشویقی سرمایه‌گذاری برای بخش خصوصی شامل مواردی مانند معافیت‌های مالیاتی که نیاز به تقنین دارد، نمی‌شود و این بسته‌ها باید در چهارچوب قوانین صورت پذیرد.

ملاحظات استانی: در صورت اجرا، اتفاقی مثبت است. عمده حمل‌ونقل مواد معدنی در جهان از طریق خطوط ریلی است ولی در سطح کشور هزینه حمل‌ونقل مواد معدنی از طریق جاده به‌مراتب ارزان‌تر از حمل‌ونقل ریلی می‌باشد. یکی از علل

آن، ایجاد انحصار مخرب است، انحصاری که در این زمینه ایجاد شده، باعث ضربه به توسعه این خطوط شده است. متأسفانه شرکت ملی راه آهن مازاد ظرفیت خطوط ریلی را به صورت پیمانکاری واگذار می کند و این واگذاری باعث ایجاد نوعی انحصار در تردد ریلی گردیده. اصلاح روش مناقصه در این حوزه اقدام اولیه است و اصلاح روندهای جاری و آیین نامه ها بایستی به گونه ای تنظیم و تدوین گردد که مانع ایجاد انحصار شود. اقدام بعدی، توجه به آمایش سرزمینی و رویکرد توسعه ای فعالیت معدنی است. همچنین توجه به هاب تولید فولاد و بنادر بزرگ کشور، ارتباط با کشورهای همسایه و مسیرهای ترانزیتی بین المللی می تواند به ایجاد خطوط ریلی کارآمد منتهی شود. مدیریت استان موظف است با همکاری سازمان گسترش و نوسازی معادن (ایمیدرو) هم افزایی ایجاد نموده و بر اساس الگوهای توسعه معدنی و صنایع وابسته اقدام نماید.

۹- دولت مکلف است جهت تحقق زنجیره ارزش صنایع معدنی و پتروشیمی و به منظور حفظ محیط زیست و در راستای کاهش مصرف مواد بسپاری (پلیمری) در صنایع پایین دستی پتروشیمی و صنایع تکمیلی و بسته بندی، اقدامات، حمایت ها و مشوق های لازم در چهارچوب قوانین و مقررات مربوط جهت شناسایی، اکتشاف، فراوری، بهره برداری و تولید مواد اولیه معدنی جایگزین مواد بسپاری (پلیمری) را در طول اجرای برنامه انجام دهد.

ملاحظات استانی: شفافیت اطلاعات نیاز است. اطلاعات اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان، سازمان نظام مهندسی معدن استان و سازمان زمین شناسی با رعایت نکات امنیتی بایستی در دسترس عموم قرار گیرد. وقتی شفافیت اطلاعات صورت گیرد، شرکت های فراوری قابلیت مطالعات در این خصوص را کسب نموده و امکان بهره مندی از این ماده معدنی بجای مواد پلیمری ایجاد می شود. این کار هزینه دولت را کاهش می دهد و فعالین معدنی را در این زمینه کوشا خواهد کرد. در قدم بعدی، تدوین بسته های حمایتی به منظور تشویق به امضا تفاهم نامه با نهاد علمی دانشگاه و هسته های علمی- پژوهشی بایستی صورت گیرد تا منجر به تخفیف مالیات و حقوق دولتی شود و از طرفی باعث توسعه و تکمیل زنجیره ارزش معادن گردد.

۱۰- وزارتخانه ها و سازمان های زیرمجموعه آنها، نهادها، مؤسسات دولتی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و شرکت های دولتی از جمله شرکت های مستلزم ذکر یا تصریح نام که پهنه ها و محدوده های معدنی در اختیاردارند مکلفاند حداکثر ظرف یک سال از لازم الاجرا شدن این قانون نسبت به تعیین تکلیف اعم از واگذاری طی اخذ مجوزهای لازم و رعایت تشریفات قانونی یا مشارکت یا ارائه برنامه مدون با تعهد به اجرا مطابق برنامه ارائه شده، اقدام نمایند، در غیر این صورت وزارت صنعت، معدن و تجارت پس از اتمام مهلت مذکور مکلف به ابطال مجوزهای مربوط می باشد. در مورد صندوق های بازنشستگی اولویت با ارائه برنامه مدون با تعهد به اقدام مطابق برنامه خواهد بود.

حکم این بند شامل قراردادهای قانونی و صحیح و معتبر و لازم الاجرای تعیین تکلیف شده ای که خلاف تعهدات مندرج در آن از سوی متعهد عمل نشده، نمی گردد.

۱۱- تعاونی های توسعه و عمران شهرستانی که توسط مردم بومی منطقه تشکیل می شوند در صدور مجوز از طریق درگاه صدور مجوزها و واگذاری های قانونی معادن در شرایط یکسان در اولویت قرار دارند دستورالعمل این جزء با پیشنهاد وزارت صنعت، معدن و تجارت به تصویب شورای عالی معادن می رسد.

ملاحظات استانی: تحقق این بند، اتفاق خوبی است و نیت قانون‌گذار فعال کردن اقتصاد تعاونی می باشد، اما به نظر نمی‌رسد، شرایط تعاونی‌ها برای تحقق تمام و کمال این بند قانونی وجود داشته باشد. نکته مهم، لزوم تامین منابع مالی، دانش تجربی و توان بازاریابی و فروش این مواد معدنی در بازار است. قدم اول، دسته‌بندی تعاونی‌ها و معادن به معادن واجد شرایط واگذاری به تعاونی و غیرقابل واگذاری است و سپس آموزش و توانمندسازی تعاونی‌های برای نقش‌آفرینی مستقیم در فعالیت معدنی خواهد بود. تعریف الگوهای مشارکتی بین تعاونی و پیمانکار هم می‌تواند کارساز باشد، به صورتی که سالانه سهم پیمانکار کاهش پیدا کرده و انتقال فناوری و تجربه به تعاونی صورت پذیرد و پس از یک بازه زمانی مثلاً ۸ ساله، پیمانکار کنار رفته و معدن جهت بهره‌برداری به صورت کامل در اختیار تعاونی قرار گیرد. مطابق آمار و تحلیل‌ها، دلیل اصلی رکود، ممانعت مردم از فعالیت در بیش از ۳۰ درصد معادن کشور است. باد خالت دادن تعاونی‌ها و شرکت‌های بومی در فعالیت‌های معدنی، این عدم نفع برطرف شده و ذینفعان بومی باعث فعال شدن این معادن می‌شوند.

۱۲- وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است با همکاری وزارت امور خارجه و اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، در طول اجرای برنامه اقدامات لازم در زمینه شناسایی ذخایر معدنی فرا سرزمینی و دریایی و برنامه‌ریزی جهت بهره‌مندی از این معادن را انجام دهد.

وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است گزارش عملکرد این جزء را هر شش ماه یک‌بار به کمیسیون‌های صنایع و معادن و امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس ارسال نماید.

ملاحظات استانی: شناسایی کشورهای هدف به حضور فعال شاخه اقتصادی کنسولگری و سفارتخانه‌ها مرتبط است. محدودیت بودجه‌ای وزارت امور خارجه باعث عدم بهره‌مندی مؤثر بخش خصوصی از این خدمات شده است. برای مدیریت بودجه، اتاق بازرگانی می‌تواند رایزن‌های اقتصادی، معدنی و صنعتی کشور در کشورهای هدف خود را معرفی و پس از کسب تأییدیه‌های لازم، پشتیبانی مالی نماید تا خدمات کنسولی اقتصادی در کشورهای هدف، فعال‌تر شود. این نیروها استخدام رسمی نیستند ولی به عنوان رایزن اقتصادی و یا رایزن معدنی و رایزن صنعتی می‌توانند در کشورهای هدف فعالیت نمایند و موجب امکان‌سنجی و شناسایی ظرفیت‌ها و معرفی و ایجاد ارتباط فعالین اقتصادی ایران با کشورهای مبدأ شوند. استان خراسان رضوی می‌تواند با محوریت قرار دادن کشورهای همسایه استان که مرز مشترک، گمرکات، خطوط ریلی و جاده‌ای دارد را به عنوان کشور هدف انتخاب نماید و این خدمات کنسولی و مطالعاتی با پشتیبانی و تقاضامحوری فعالین بخش خصوصی آغاز شود.

۱۳- سازمان حفاظت محیط‌زیست و سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور مکلف‌اند نسبت به ارائه پاسخ اعلام‌های مربوط به طرح‌های عمرانی و طرح‌های سرمایه‌گذاران طرح پروژه‌های صنعتی، معدنی و اکتشافی حداکثر ظرف دو ماه اقدام نمایند و در صورت رد گزارش‌ها و درخواست‌های مذکور، دلایل آن را به صورت کتبی، شفاف و مستند به قوانین و ضوابط فنی مربوط با ارائه راهکارهای عملیاتی برای رفع آن به ذی‌نفعان اعلام کنند. عدم پاسخ سازمان‌های یادشده در مهلت مقرر، به منزله تأیید می‌باشد.

ملاحظات استانی: فرصت دومه در بند ۱۳ مربوط به زمان مرحله اکتشاف معادن است؛ اما چالش‌های فی‌مابین فعالین معدنی و سازمان‌های مذکور زیاد است. در برخی موارد، فعالین معدنی پس از آغاز فعالیت استخراج، هماهنگی لازم را با

ادارات کل حفاظت محیط‌زیست و منابع طبیعی و آب‌خیزداری استان ندارند. از طرفی تعارض منافع بین ضابطین منابع طبیعی با فعالیت معدنی شکل می‌گیرد. پیشنهاد می‌شود برای جلوگیری از این تعارضات و در راستای شفافیت، ضابط منابع طبیعی نسبت به ادله تعطیلی یا پلمپ معدن به صورت مستدل پاسخگو باشد و در صورتی که نتواند در قبال ادله خود دفاع قابل قبولی ارائه کند، باید جبران خسارت از طرف فرد خاطی صورت پذیرد. این کار باعث شفافیت و مانع فساد عملکردی در این حوزه خواهد شد. همچنین جهت حل این معضل، عقد تفاهم‌نامه میان وزارت صنعت، معدن و تجارت با سازمان محیط‌زیست به منظور تخصیص سهم محیط‌زیست و منابع طبیعی از حقوق دولتی معادن (۱۲ درصد) لازم می‌باشد.

۱۴- وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است به منظور احقاق حقوق دولت در بهره‌برداری از معادن به گونه‌ای برنامه‌ریزی نماید که تا پایان سال اول برنامه، امکان محاسبه دقیق میزان برداشت از معادن توسط سامانه‌های هوشمند فراهم گردد. **ملاحظات استانی:** اجرای این بند فراتر از اختیارات در سطح استان است. در این خصوص، خانه صنعت و معدن و سازمان نظام‌مهندسی معدن با همکاری نهاد علمی دانشگاهی بر اساس معیارهای علمی و عملیاتی، بایستی سامانه‌ای طراحی کنند تا با کمک از معیارهای احصا شده و قرارگیری آنها در سامانه، بتوان حقوق دولتی معادن را به صورت مستدل محاسبه نمود. در این رابطه، نوع ماده معدنی، میزان باطله برداری، سهمیه سوخت، تعداد نیروی کار، تعداد و نوع ماشین‌آلات، میزان مصرف برق، دسترسی به کریدورهای حمل‌ونقل جاده‌ای، ریلی و دریایی و... فاکتورهای ثابت و علمی مبنای محاسبه حقوق دولتی هر معدن خواهد بود و لازم است از برخورد سلیقه‌ای اجتناب شود از طرفی کمیسیون‌های کشف قیمت بایستی شفاف شوند و اعضا نسبت به تصمیمات خود مسئولیت بپذیرند.

۱۵- وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است از طریق سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) با رعایت قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم و چهارم (۴۴) قانون اساسی از محل مبالغ مازاد بر اعتبار مصوب سود ویژه سهم دولت، سود ابرازی و مازاد بر مالیات عملکرد پیش‌بینی شده در قوانین بودجه سنواتی و در سقف منابع بودجه عمومی در هر سال و با رعایت اصل پنجاه و سوم (۵۳) قانون اساسی، نسبت به سرمایه‌گذاری در حوزه زیرساخت بخش معدن و صنایع معدنی، اکتشاف، استحصال و بهره‌برداری عناصر معدنی نادر و کمیاب و تکمیل طرح‌های نیمه تمام معادن و صنایع معدنی اقدام نماید.

ملاحظات استانی: با توجه به اینکه لازم است، افزایش اشتغال سالانه به میزان ۲۰ درصد در بخش معدن استان خراسان رضوی (با اولویت معادن کوچک مقیاس) صورت گیرد، برای کمک به تحقق این مهم، می‌توان بسته‌های حمایتی تعریف کرد. در این رابطه، ایمیدرو با تأمین مالی جهت توسعه فعالیت‌های معدنی کوچک مقیاس در قالب این بند، اثرگذار خواهد بود همچنین بانک‌های عامل استان می‌توانند ارائه دهنده منابع مالی با کارمزد ۴ درصد باشند. بسته حمایتی می‌تواند شامل: تخصیص منابع مالی مطابق بند قانون به داوطلبین فعالیت معدنی کوچک مقیاس با کارمزد ۴ درصدی، حمایت از تولید، تخفیف حقوق دولتی و مالیات باشد. شایان ذکر است، بهترین راه جهت فعال کردن و سودآور نمودن معادن کوچک مقیاس، تعریف سازوکار کوچک مقیاس برای فرآوری و تکمیل زنجیره ارزش است. تعریف بسته‌های حمایتی جهت

ارائه خدمات نظیر شرکت‌های فرآوری پرتابل برای فرآوری ماده معدنی در محل معادن کوچک‌مقیاس (که حمل آنها تا محل شرکت‌های بزرگ فرآوری فاقد توجیه اقتصادی می باشد) از جمله این اقدامات می باشد.

پ- به‌منظور تأمین پایدار برق موردنیاز صنایع و معادن به‌ویژه در زمان اوج مصرف و نا ترازی آن در کشور:

۱- واحدهای صنعتی، معدنی و کشاورزی مجازند نسبت به طراحی و اجرای طرح‌های تولید یا ارتقای بهره‌وری برق اقدام نمایند. وزارتخانه‌های نیرو، نفت و جهاد کشاورزی و صنعت، معدن و تجارت مکلف‌اند با استفاده از زیرساخت‌های موجود در اختیار خود، در قبال دریافت هزینه مربوط (پس از واریز به خزانه‌داری کل کشور) نسبت به اجرای این حکم اقدام نمایند به‌طوری‌که برق تولید یا صرفه‌جویی شده را بدون اعمال محدودیت وفق قراردادی که با وزارت نیرو منعقد می‌نماید در اختیار واحدهای مذکور یا واحدهای طرف قرارداد آنها قرار دهند. قطع برق این واحدها متناسب با مقادیر تولید یا صرفه‌جویی شده آنها و تعیین سقف برای این واحدها در تأمین برق از این محل، ممنوع است. در اجرای این جزء رعایت ماده (۴) قانون مانع زدایی از توسعه صنعت برق، ضروری است.

آیین‌نامه اجرائی این جزء ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون توسط وزارت نیرو با هماهنگی وزارتخانه‌های نفت، جهاد کشاورزی و صنعت، معدن و تجارت تهیه می‌شود و به تصویب هیئت‌وزیران می‌رسد.

ملاحظات استانی: معیار تعیین کم یا زیاد شدن مصرف نسبت به سال گذشته یا سال پایه چیست؟ این کاهش مصرف ممکن است ناشی از رکود اقتصادی و یا کاهش ظرفیت تولید باشد. از طرفی بهره‌وری دستگاه‌های تولیدی و صنعتی بدون انتقال فناوری و واردات تجهیزات جدید و به‌روز ممکن نیست. این بند ممکن است موجب اعمال سلیقه توسط کارشناس مرتبط با حوزه برق گردد.

۲- احداث و توسعه نیروگاه‌های تجدید پذیر توسط بهره‌برداران معادن و یا طرف‌های قرارداد آنها در داخل محدوده معدنی یا در جوار آن به میزان بیست درصد (۲۰٪) سرمایه‌گذاری در نیروگاه (به تأیید وزارت نیرو) مشمول معافیت موضوع تبصره (۵) ماده (۱۴) قانون معادن مصوب ۱۳۷۷/۲/۲۷ با اصلاحات و الحاقات بعدی در دوره اجرا می‌شود.

ت- وزارت صنعت، معدن و تجارت با همکاری دستگاه‌های ذی‌ربط مکلف است نسبت به تهیه سند «راہبرد ملی پیشرفت صنعتی و ارتقای زنجیره‌های ارزش کشور» بر مبنای معیارهای آمایش سرزمین و توسعه متوازن، نفی خام‌فروشی و تکمیل زنجیره‌ها، تحرک بخشی به صادرات و انتشار فناوری‌های نوین و با تکیه بر مزیت‌ها و اولویت‌های کشور از جمله صنایع برق و ریز (میکرو) الکترونیک، خودروسازی با اولویت خودروهای برقی و برقی- بنزینی (هیبریدی)، ماشین‌سازی و ساخت تجهیزات، صنایع پایین‌دستی نفت و گاز و پتروشیمی، معدن با اولویت مس و عناصر نادر خاکی، خدمات فنی مهندسی، نساجی و پوشاک و بازیافت، همراه با اخذ نظرات اتاق‌های بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، تعاون ایران و اصناف ایران، در چهارچوب الزامات و طی تشریفات قانونی اقدام نموده و ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون، آن را به تصویب هیئت‌وزیران برساند.

این سند در طول اجرای برنامه، مبنای کلیه تصمیم‌گیری‌ها، مصوبات، آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌های دولتی بوده و وضع هر نوع مقررات مغایر با آن ممنوع است. همچنین کلیه حمایت‌های مالیاتی، تعرفه‌ای، تسهیلات بانکی و واگذاری زمین در این سند در چهارچوب قوانین مقرر می‌شود.

حکم این بند شامل اصلاحات سند یادشده توسط مرجع وضع آن است مگر اصلاح آن سند در چهارچوب قوانین و حداکثر سالی یکبار در هیئت وزیران.

ملاحظات استانی: با توجه به ضرورت، اجرا در استان نیز مورد تأکید می باشد اما سطح تصمیم‌گیری ملی است و استان به‌طور منفک از سایر استان‌ها نقشی ایفا نمی‌کند. یکی از فواید تدوین سند، ایجاد ثبات در تصمیم‌گیری است که لازمه تحقق و توسعه اقتصادی می باشد. همچنین پیشنهاد می شود این مهم با جلب نظر از اتاق‌های بازرگانی و اصناف استان‌های سراسر کشور صورت گیرد.

تبصره ۱- وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است با هماهنگی و موافقت وزارت نفت بر اساس سند فوق‌الذکر، کلیه مجوزهای صادرشده در حوزه صنعت پتروشیمی (به‌ویژه تولید متانول، اوره و پلی‌اتیلن) و صنایع معدنی (به‌ویژه فولاد) که تا پایان سال ۱۴۰۳ بنا به دلایل خارج از اراده به بهره‌برداری نرسیده باشند، در چهارچوب این قانون و منطبق با ظرفیت‌های تأمین خوراک، تأمین زیرساخت‌ها، ملاحظات سند ملی آمایش سرزمین، صرفه و صلاح اقتصادی، حداکثر تا پایان شهریور سال ۱۴۰۴ موردبازنگری قرار داده و اجرا نماید. همچنین وزارتخانه‌های نفت و نیرو مکلف‌اند مجوزهای تأمین خوراک، انرژی و تخصیص آب به بنگاه‌های اقتصادی در دوره اجرا تا آغاز بهره‌برداری را به‌صورت زمانمند و مشروط به بهره‌برداری در زمان‌بندی تعیین‌شده، صادر کنند. تمدید این مجوزها صرفاً بر اساس قانون و مقررات مجاز خواهد بود.

ملاحظات استانی: با توجه به ضرورت، اجرا در استان نیز مورد تأکید می باشد اما سطح تصمیم‌گیری ملی است و استان به‌طور منفک از سایر استان‌ها نقشی ایفا نمی‌کند.

تبصره ۲- وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است با هماهنگی وزارت کشور، وزارت جهاد کشاورزی و همکاری سایر دستگاه‌های اجرائی متولی طرح‌های تولید و اشتغال و اتاق‌های بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، اتاق تعاون ایران و اتاق اصناف ایران بر مبنای سند فوق‌الذکر، نقشه راه زنجیره‌های اقتصادی مزیت دار استان‌ها را متناسب با ظرفیت‌ها و مزیت‌های بومی و نقش استان‌ها در زنجیره‌های ارزش ملی، ظرف دو سال از لازم‌الاجرا شدن این قانون، تدوین و در شورای عالی آمایش سرزمین به تصویب برساند. دبیرخانه ملی راهبری زنجیره‌های اقتصادی مزیت دار استانی با استفاده از امکانات و نیروهای موجود به تشخیص رئیس‌جمهور در یکی از وزارتخانه‌های ذی‌ربط و دبیرخانه‌های استانی آن در استانداری‌ها مستقر می‌شود.

سازمان و وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف‌اند گزارش عملکرد این تبصره را هر شش ماه یکبار به کمیسیون صنایع و معادن مجلس ارسال نمایند.

ملاحظات استانی: با توجه به ضرورت، اجرا در استان نیز مورد تأکید می باشد.

تبصره ۳- کلیه مجوزها و نیازسنجی‌های موجود در این قانون مشمول ماده (۷) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی می‌باشد.

ث- به‌منظور تنظیم‌گری منسجم، شفاف و روان‌سازی مقررات مربوط به زنجیره‌های تولیدی اعم از مواد خام و نیمه‌خام و محصولات نهائی اقدامات زیر انجام می‌شود:

۱- در چهارچوب قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی به‌ویژه ماده (۵۹) آن، شورای رقابت مکلف است تا پایان سال دوم برنامه، اقدام لازم برای ایجاد حداقل سه نهاد تنظیم‌گر در حوزه‌های اولویت‌دار قانون مذکور به عمل آورد. دولت مکلف است بلافاصله پس از اخذ پیشنهاد شورای رقابت نسبت به انجام تشریفات قانونی لازم اقدام نماید. چنانچه اجرای این حکم مستلزم تغییر در اساسنامه و سایر قوانین مرتبط با دستگاه‌های اجرائی باشد، دولت مکلف است نسبت به انجام ترتیبات قانونی شامل تعیین تکلیف برای تمام دستگاه‌های ذی‌ربط ظرف مدت مذکور اقدام نماید.

ملاحظات استانی: نیت قانون‌گذار و شاخه‌های فعالیتی و نظارتی در این بند شفاف نیست و نیازمند شفاف‌سازی در اجرا می‌باشد.

۲- به‌منظور توسعه اشتغال و رشد اقتصادی از طریق سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و تعاونی:

۱-۲- قیمت‌گذاری دولتی به‌استثنای کالاهای اساسی یارانه‌ای و کالاها و خدمات انحصاری و خدمات دولتی ممنوع است. این حکم در طول اجرای برنامه بر ماده (۲۱) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)، حاکم است.

ملاحظات استانی: در این خصوص، تعیین تکلیف مصادیق یارانه‌ای بودن یک محصول و خدمات مهم است. زیرا در بخش‌های تولیدی انحصاری و کارتل‌های اقتصادی، تصمیم‌گیری درباره تغییر قیمت‌ها منجر به صدمات جدی خواهد شد. لازمه تحقق کامل این بند، آزاد بودن تجارت جهت ایجاد فضای رقابتی است.

تبصره ۱- کالاهای اساسی یارانه‌ای، کالاهایی است که از یارانه مستقیم ارزی یا ریالی مانند پرداخت مستقیم بخشی از قیمت کالا توسط دولت برخوردار شده‌اند.

تبصره ۲- کالاها و خدمات انحصاری، صرفاً کالاها و خدماتی است که بازار آن‌ها توسط شورای رقابت به‌عنوان مصادیق بازارهای انحصاری تشخیص داده شده است.

تعیین نحوه تعیین مصادیق انحصاری کالا و خدمات سخت و پر از ظرافت است. با مشورت کارشناسان اقتصادی، وزارت اقتصاد و وزارت صنعت، معدن و تجارت صورت پذیرد.

تبصره ۳- کالاها و خدمات دولتی، کالاها و خدماتی است که دولت تنها عرضه‌کننده آن‌ها بوده و تولید و عرضه آن در تملک و اختیار دولت بوده و منافع حاصل از فروش آن نیز مستقیماً در اختیار دولت قرار می‌گیرد.

۲-۲- به‌منظور بهبود عملکرد و تمرکز شورای رقابت بر استفاده از ابزارهای گوناگون و باهدف افزایش رقابت‌پذیری کسب‌وکارها در ایران، شورای رقابت مکلف است نسبت به تعیین مصادیق و تصویب دستورالعمل تنظیم قیمت صرفاً در مورد بازارهای مصادق انحصار طبیعی، مقدار و شرایط دسترسی به بازار کالاها و خدمات انحصاری در هر مورد، اقدام نماید. **ملاحظات استانی:** تنظیم مصادیق و دستورالعمل‌های این حوزه بایستی با مشورت نهاد علمی دانشگاهی و تشکلهای بخش خصوصی در کنار نهاد دولتی و قانونی تنظیم شود. شایان ذکر است، انحصار کنونی در برخی بازارهای مواد معدنی از سال‌های گذشته زمینه‌چینی شده است. برای مثال، شرکت‌های فرآوری کرومیت از سال‌ها پیش و قبل از ممنوعیت صادرات

خام این ماده معدنی تأسیس شدند و پس از ممنوعیت خام فروشی این ماده، نوعی انحصار طبیعی صورت گرفت. این قبیل انحصارها بایستی با دخالت نهادهای حقوقی مرتفع شود تا شرایط رقابت عادلانه اقتصادی برقرار گردد.

۳- در طول اجرای برنامه در مورد آن دسته از طرح‌های سرمایه‌گذاری که در طی سال‌های برنامه، عملیات اجرایی آن‌ها آغاز می‌شود و یا به بهره‌برداری می‌رسند، تحمیل هرگونه مالیات یا وضع عوارض جدید یا احکام جدیدی که محدودیتی در فعالیت طرح‌های سرمایه‌گذاری موضوع این قانون ایجاد می‌کند، مگر بارأی دوسوم نمایندگان حاضر مجلس ممنوع است.

دولت مکلف است با انعقاد قراردادهای حداقل پنج‌ساله، روش قیمت‌گذاری انرژی یا نرخ خوراک و سایر نهادهای در اختیار دولت را که در این طرح‌ها استفاده می‌شوند، تعیین کند. تغییر این نرخ‌ها ضمن قوانین بودجه سنواتی یا دیگر قوانین ممنوع است.

ملاحظات استانی: اصلاح یا تغییر این بند در سطح ملی و فرا استانی امکان پذیر است. لیکن در سطح استان، پیشنهاد می‌شود، طرح‌هایی که در پیش از ابلاغ قانون برنامه توسعه هفتم، عملیاتی شده‌اند و یا صدور مجوز به هر نحوی برای آنها صادر شده است، مستثنی شوند چراکه باعث ثبات شده و ریسک سرمایه‌گذاری را به دلیل ثبات در تصمیم‌گیری‌ها، کاهش خواهد داد. همچنین نرخ‌گذاری توسط دولت، بایستی بر اساس نرخ‌های جهانی باشد و به‌صورت فرمول اقتصادی و توجه به وضعیت بهره‌مندی شرکت‌ها از ارز دولتی و... این قیمت‌گذاری محاسبه شود. زیرا فرموله کردن این قیمت‌گذاری و لحاظ کردن قیمت ارز می‌تواند رانت ارز را از بین ببرد و شرایط یکسان برای همه صنایع برقرار کند. البته یکی از چالش‌های فرمول، قیمت شناور دلار است، اگر قیمت دلار را غیرثابت در نظر بگیریم، شناور بودن قیمت برای کل بازار لحاظ می‌شود و توزیع رانت از بین می‌رود.

ج- به وزارت نفت اجازه داده می‌شود تخفیف‌های پلکانی نرخ خوراک موضوع جزء (۳) تبصره بند «ب» ماده ۱ قانون هدفمند کردن یارانه‌ها اصلاحی ۱۳۹۳/۱۲/۴ را با استفاده از «اوراق تسویه» مبتنی بر خوراک، در طول زنجیره ارزش صنایع پایین‌دستی نفت و گاز به سرمایه‌گذاران دارای قراردادهای بلندمدت تخصیص دهد. این اوراق صرفاً با ارزش اسمی و بدون قابلیت مبادله برای تسویه هزینه خوراک قابل استفاده خواهد بود.

آیین‌نامه اجرایی این بند مشتمل بر شیوه اجرا، نحوه توزیع مشوق در حلقه‌های مختلف زنجیره ارزش و سایر ضوابط توسط وزارت نفت با همکاری وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت و امور اقتصادی و دارایی و سازمان ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون تهیه می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

چ- به منظور حمایت و تقویت سازمان‌های توسعه‌ای موضوع ماده (۵) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور اصلاحی ۱۳۹۵/۱۱/۱۰ با اصلاحات و الحاقات بعدی آن اقدامات زیر انجام می‌شود:

۱- وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است با رعایت قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی، هفتاد درصد (۷۰٪) وجوه حاصل از هر نوع واگذاری سهام و سهم‌الشرکه شرکت‌های وابسته و تابعه سازمان‌های توسعه‌ای را، برای مشارکت با بخش غیردولتی به منظور توسعه اقتصادی مناطق کمتر توسعه‌یافته، توسعه زیرساخت‌ها، تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام، ایفای وظایف حاکمیتی در حوزه‌های نوین با فناوری پیشرفته و پرخطر و آماده‌سازی بنگاه‌ها

برای واگذاری با رعایت گردش خزانه به حساب این سازمان‌ها واریز نماید. وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است منابع حاصل از واگذاری‌های موضوع این جزء را که تاکنون به حساب سازمان‌های توسعه‌ای واریز نگردیده به عنوان طلب این سازمان‌ها منظور نماید.

ملاحظات استانی: در بعد استانی پیشنهاد خوبی است، به شرط اینکه به لحاظ جایگاه سازمانی، مدیریت صندوق ذیل خزانه‌داری یا معاونت امور معادن وزارت صنعت و معدن نباشد، بلکه تحت نظارت و سیاست‌گذاری متشکل از استانداری، سازمان مدیریت و برنامه ریزی، اتاق بازرگانی و اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان باشد. البته تحقق این بند مستلزم کسب مجوز از وزارتخانه است. نظارت چندجانبه و نیز سیاست‌گذاری بومی استانی، احتمال موفقیت این طرح را افزایش خواهد داد.

۲- در طول اجرای برنامه، احکام مربوط به سرمایه‌گذاری سازمان‌های توسعه‌ای صرفاً در چهارچوب قانون تأسیس و اساسنامه خود و قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی و این قانون اجرا می‌شوند، مگر اینکه در قوانین بعدی به نسخ یا اصلاح قانون تأسیس و اساسنامه سازمان‌های مذکور تصریح شود.

۳- به سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران اجازه داده می‌شود ارزش اقتصادی پروانه‌های بهره‌برداری معادن در اختیار خود را به عنوان دارایی و حقوق صاحبان سهام ثبت نماید.

ملاحظات استانی: این بند، از شفافیت لازم برخوردار نیست. پیش‌بینی می‌شود هدف از آن، نشان دادن سود ظاهری این معادن است تا بتوانند بر اساس ارزش اقتصادی پروانه، افزایش سرمایه دهند. خروجی این افزایش سرمایه در سطح ملی شفاف نیست و در استان خراسان رضوی این قانون صرفاً شامل معدن سنگ آهن خواف (که بزرگ‌ترین معدن استان است)، خواهد شد.

۴- به دستگاه‌های اجرائی اجازه داده می‌شود کمک‌های فنی و اعتباری موضوع بند «ل» ماده (۲۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) را جهت افزایش سرمایه صندوق‌های قانونی تحت پوشش خود استفاده کرده و به تناسب آن از طریق این صندوق‌ها در راستای اهداف موضوع کمک‌های فنی و اعتباری هزینه نمایند.

ملاحظات استانی: برای تحقق صحیح این بند بایستی نظارت دقیق صورت پذیرد، زیرا اعطای وام به معادن در حال اکتشاف و باز گذاشتن دست صندوق برای اعطای تسهیلات می‌تواند موجب ایجاد نوعی توزیع رانت شود.

ح- به منظور ارتقای جایگاه صنایع کوچک و خوشه‌های صنعتی در رشد اقتصادی، اقدامات زیر انجام می‌شود:

۱- وزارت صنعت، معدن و تجارت (شرکت مادر تخصصی سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران) مجاز است حسب مورد با همکاری وزارتخانه‌های میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی، ارتباطات و فناوری اطلاعات و جهاد کشاورزی، سازمان حفاظت محیط‌زیست و شهرداری‌ها و دهیاری‌ها، در چهارچوب طرح جامع شهری و هادی روستایی، نسبت به ایجاد شهرک‌ها، نواحی و مجتمع‌های تخصصی در داخل حریم و محدوده شهری و روستایی در حوزه‌های فناوری اطلاعات (آی.تی)، صنایع خلاق، صنایع دستی و صنفی تولیدی و خدماتی، صنایع پاک و پسماندهای صنعتی اقدام نماید.

ملاحظات استانی: نظارت بر اجرای این بند و هم‌افزایی حداکثری و کار مطالعاتی، مهم‌ترین وظیفه استان برای تحقق آن می‌باشد. اجرای مفاد این بند در روستاهای و شهرستان‌های کوچک استان می‌تواند مهاجرت به شهرها را کاهش دهد و

توسعه پایدار بوم‌شناختی در این مناطق را قابل تحقق نماید. از طرف دیگر، ایجاد شهرک‌ها، نواحی و مجتمع‌های تخصصی در داخل حریم و محدوده شهری و روستایی، مستلزم جانمایی مناسب این شهرک‌ها و لزوم نظارت و پایش آلاینده‌های تولیدی این صنایع می‌باشد.

۲- برنامه ملی توسعه خوشه‌های صنعتی متناسب با راهبرد ملی پیشرفت صنعتی و ارتقای زنجیره‌های ارزش کشور و مشتمل بر اصول، فرایند، ساختار، اهداف، منابع، تقسیم‌کار نهادی و احصا و رفع موانع توسعه خوشه‌های صنعتی و کسب‌وکار، ظرف سال اول برنامه به پیشنهاد وزارت صنعت، معدن و تجارت تهیه می‌شود و در چهارچوب قوانین به تصویب هیئت‌وزیران می‌رسد.

۳- صندوق «ضمانت سرمایه‌گذاری صنایع کوچک» به «صندوق حمایت از سرمایه‌گذاری صنایع کوچک» با وظایف اعطای تسهیلات از طریق مؤسسات اعتباری و صدور ضمانت‌نامه و بیمه‌نامه تغییر می‌یابد. اساسنامه این صندوق به پیشنهاد وزارت صنعت، معدن و تجارت ظرف سه ماه از زمان لازم‌الاجرا شدن این قانون، تهیه می‌شود و به تصویب هیئت‌وزیران می‌رسد. منابع این صندوق از طریق بخشی از درآمدهای حاصل از اجرای ماده (۳۷) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور در قالب لوایح بودجه‌های سنواتی و افزایش سرمایه تأمین می‌شود.

خ- به‌منظور توسعه و مدیریت هر چه بهتر شهرک‌ها و نواحی صنعتی و جلوگیری از هدر رفت منابع و ظرفیت‌های موجود در آن‌ها: ۱- فسخ قراردادهای غیرفعال و خلعید از اراضی راكد كه باید به دلیل تخلف از انجام تعهدات قراردادی به تشخیص مراجع قانونی ذی‌صلاح، صورت گیرد، در شهرک‌ها و نواحی صنعتی در هر استان بر عهده کارگروهی متشکل از مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی استان، نماینده استاندار و نماینده رئیس کل دادگستری استان می‌باشد. آیین‌نامه اجرایی این جزء توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت تهیه می‌شود و به تصویب هیئت‌وزیران می‌رسد.

پیشنهاد استانی: نماینده بخش خصوصی (نماینده اتاق بازرگانی و خانه صنعت و معدن) استان در کارگروه عضو باشند.

تبصره ۱- قراردادهایی که توسط واگذار شونده، تخلف قراردادی منجر به فسخ یا خلعید صورت نپذیرفته، مشمول حکم این بند نمی‌باشد.

تبصره ۲- واگذاری‌های موضوع قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع مصوب ۱۳۴۶/۵/۲۵ مجلس شورای ملی با اصلاحات و الحاقات بعدی به وزارتخانه‌ها، دستگاه‌های دولتی و مؤسسات عمومی و مؤسسات حکومتی متعلق به بیت‌المال معتبر می‌باشد.

۲- هرگونه توسعه واحدهای موجود مستقر در شهرک‌ها و نواحی صنعتی در داخل همان شهرک‌ها و نواحی، صرفاً در چهارچوب مقررات وزارت صنعت، معدن و تجارت و در سقف تأییدیه‌های اخذشده آن شهرک یا ناحیه صنعتی بوده و از اخذ سایر مجوزها و استعلامات منوط به رعایت قوانین به تشخیص وزارت یادشده معاف می‌باشد.

ملاحظات استانی: با توجه به ضرورت، اجرا در استان نیز مورد تأکید است.

د- به‌منظور تسهیل و رفع موانع و رشد تولید:

۱- در مورد پرونده‌های حقوقی غیرکیفری مربوط به واحدهای تولیدی و همچنین در رابطه با مطالبات موضوع ماده (۵۰) قانون تأمین اجتماعی، هرگونه توقیف و ضبط ماشین‌آلات، ابزار تولید، تجهیزات و مواد اولیه واحدهای تولیدی، بازداشت و حبس مدیرعامل یا اعضای هیئت‌مدیره که با تشخیص کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید استان منجر به توقف تولید شود تا زمان قطعی شدن حکم، ممنوع است.

ملاحظات استانی: با توجه به ضرورت، اجرا در استان نیز با رعایت یک نکته مهم، مورد تأکید است، بانک‌ها برای اعطای تسهیلات به این قبیل صنایع و فعالین اقتصادی (که مجوز تداوم فعالیت از کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید استان دارند)، باید بادید محتاطانه نگاه کنند و برای اعطای تسهیلات تضامین جدی بگیرند. شایان ذکر است، روند جاری، تبعاتی دارد از جمله، در مواردی، فضا برای سوءاستفاده ایجاد می‌گردد، بدین‌صورت که فرد خاطی قبل از اعلام جرم از کشور خارج می‌شود.

۲- واردات ماشین‌آلات با فناوری روز دنیا جهت جایگزینی با ماشین‌آلات فرسوده مشروط به عدم ساخت داخل یا کمبود ظرفیت‌های تولید داخل پس از تأیید شورای راهبری فناوری‌های دانش‌بنیان موضوع قانون جهش تولید دانش‌بنیان مجاز است. همچنین واحدهای دارای جواز نوسازی و بازسازی از معافیت حقوق گمرکی بابت واردات ماشین‌آلات مذکور معادل ارزش حامل‌های انرژی صرفه‌جویی شده توسط این واحدها برخوردار هستند.

ملاحظات استانی: در خصوص ماشین‌آلات صنعتی، معیار تعیین کم یا زیاد شدن مصرف نسبت به سال گذشته یا سال پایه چیست؟ این کاهش مصرف ممکن است ناشی از رکود اقتصادی و یا کاهش ظرفیت تولید باشد. از طرفی بهره‌وری دستگاه‌های تولیدی و صنعتی بدون انتقال فناوری و واردات تجهیزات جدید و به‌روز ممکن نیست. این بند ممکن است برای کارشناس اداره برق دست تصمیم‌گیری سلیقه‌ای را باز نماید. تعیین سال پایه جهت معیار صرفه‌جویی عوامل متعدد و مختلفی دارد. امکان محاسبه میزان صرفه‌جویی انرژی (به‌طور عمده برق و گاز) در صنایع پیچیده است و درنهایت کارشناسان مجبور به برآوردهای تخمینی می‌شوند که می‌تواند عامل تعارض منافع جدی شود. در رابطه با ماشین‌آلات معدنی، صرفه‌جویی سوخت در این ماشین‌آلات در استان به‌واسطه تعداد اندک واحدهای معدنی فعال (حدود ۲۵۰ واحد) و نیز از طریق محاسبه مصرف موتور برق و سهمیه سوخت و تعداد ماشین‌آلات تا حدودی قابل اندازه‌گیری است، اما یکی از چالش‌های اساسی این است که متأسفانه نگاه سیاست‌گذاران به ماشین‌آلات معدنی، نگاهی آسیب‌زا بوده است. ماشین‌آلات معدنی اگرچه از نظر قیمت، گران تلقی می‌شوند، لیکن، یکی از نهادهای اساسی تولید و بهره‌برداری در معادن به شمار می‌روند. شاید بتوان گفت، مهم‌ترین شرکت فعال در زمینه تولید ماشین‌آلات راه‌سازی و معدنی، شرکت هپکو است. عدم توازن میان تعداد ماشین‌آلات تولیدی این شرکت و توان حمل ماده معدنی تولیدات با نیاز داخلی، باعث کمبود ماشین‌آلات معدنی موردنیاز استان شده است. از طرفی در راستای قانون حمایت از تولید داخلی، از واردات ماشین‌آلات جلوگیری شده و عدم تخصیص ارز کافی برای واردات معدنی موردنیاز و ماشین‌آلاتی که توان لازم برای تولید آنها در داخل فراهم نیست، ولی نیاز کشور است، پیامدهای بسیاری برای فعالین معدنی استان بوجود آورده است. چالش دیگر، بحث الزام به کسب گواهی استاندارد برای ماشین‌آلات واردشده از سازمان ملی استاندارد می‌باشد. این سیاست در حالی اتخاذشده که علیرغم الزام قانونی، فاکتورهای معتبر بین‌المللی در این حوزه آن‌طور که باید، وجود ندارد و به‌نوعی هزینه سربار اضافه به فعالین

معدنی تحمیل می‌کند. در این خصوص، پیشنهاد می‌شود سازمان ملی استاندارد صرفاً به فاکتورهای آلاینده‌گی و امنیت جانی این ماشین‌آلات توجه کند. همچنین مونتاژ ماشین‌آلات خارجی در داخل کشور باعث بالا رفتن هزینه واردات همان مدل تجهیزات (در صورت واردات به صورت کامل) شده است و این شرایط محل تعارض منافع جدی است و بایستی اصلاح شود. در همین رابطه، پیشنهاد می‌شود با توجه به وجود معادن بزرگ در استان و نیز نزدیکی به معادن کشور افغانستان، یک واحد تعمیر و نگهداری ماشین‌آلات معدنی تأسیس شود تا بتوان آن دسته از ماشین‌آلاتی را که به خاطر نیاز به تعمیرات از چرخه فعالیت خارج شده‌اند، اورهال نمود و به سیستم برگشت داد و از طرف دیگر باعث ارزآوری برای این واحد گردید. این مهم با توجه به افزایش ظرفیت‌های گمرکی استان (از طریق نامه مورخ ۱۴۰۳/۷/۲۹ وزارت امور اقتصادی و دارایی مبنی بر اضافه شدن گمرک مشهد به گمرکات مجاز ترخیص ماشین‌آلات تخصصی راه‌سازی و معدنی) نیز فراهم شده است.

۳- یک‌سوم از سهم بخش تعاون از منابع اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم و چهارم (۴۴) قانون اساسی در قالب بودجه‌های سنواتی به منظور افزایش سرمایه بانک توسعه تعاون و صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری تعاون اختصاص می‌یابد تا صرفاً برای اعطای تسهیلات و پوشش خطرپذیری (ریسک) به تعاونی‌های فراگیر ملی با اولویت تعاونی‌های فعال در حوزه کشاورزی یا تأمین انرژی و تعاونی‌های مرزنشین مناطق محروم و تحرک بخشی به صادرات مرزی تخصیص یابد. وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است منابع مربوط به بخش تعاون حاصل از واگذاری شرکت‌های دولتی را در حسابی مختص به بخش تعاون در خزانه واریز نماید.

۴- وزارت نیرو مکلف است به گونه‌ای اقدام کند که امکان صادرات برق به میزان حداقل ده درصد (۱۰٪) از تولید برق نیروگاه‌های تجدید پذیر جدیدالاحداث بخش غیردولتی، خصوصی و تعاونی و سه درصد (۳٪) از تولید برق نیروگاه‌های حرارتی جدیدالاحداث بخش غیردولتی، خصوصی و تعاونی با تأمین زیرساخت موردنیاز (با پرداخت هزینه توسط بخش غیردولتی، خصوصی و تعاونی) فراهم شود.

در صورت ممانعت از صادرات برق توسط وزارت نیرو مطابق شرایط مذکور در ماده (۱۷) قانون مانع زدایی از توسعه صنعت برق، این وزارتخانه مکلف است در پایان هر سال به ازای هر کیلووات ساعت کاهش سهم صادرات برق بخش غیردولتی، خصوصی و تعاونی، معادل متوسط نرخ وارداتی و صادراتی برق را از محل منابع داخلی خود به نیروگاه‌های مشمول فوق‌الذکر پرداخت کند. سازمان مکلف است گزارش عملکرد دستگاه‌های مشمول این جزء را هر شش ماه یکبار به مجلس ارسال نماید.

ملاحظات استانی: با توجه ضرورت، اجرا در استان نیز مورد تأکید است. البته مفاد آن، نوعی امکان برای توجیه‌پذیری ما به التفاوت قیمت برق در داخل کشور و خارج کشور می‌باشد. همچنین پیش‌بینی می‌شود، تضمین وزارت نیرو بر خرید ۱۰ درصد برق تولیدی این نیروگاه‌ها با توجه به شرایط کسری بودجه، به موقع صورت نپذیرد و امکان پرداخت به موقع مطالبات تولیدکنندگان برق وجود نداشته باشد و لذا احتمال استقبال از آن در استان و در طی سال‌های برنامه با شرایط فعلی، پایین خواهد بود.

۵- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مجاز است با تأمین زیرساخت‌های لازم برای ارتقای امنیت خدمات پستی و انجام عملیات و فرایندهای پست آماد و پشتیبانی (لجستیک) و با مشارکت کاربر (اپراتور) های پستی و سایر فعالان حوزه حمل و توزیع کالا، نسبت به ایجاد سکوی ملی شبکه توزیع کالا و محصولات (اعم از صنعتی، کشاورزی و تجارت الکترونیک) اقدام نموده و ساماندهی لازم برای مردمی‌سازی توزیع را مشروط به عدم تصدی‌گری با عاملیت کامل بخش خصوصی و مردمی به انجام برساند. در همین راستا وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات (شرکت ملی پست جمهوری اسلامی ایران) مکلف است نسبت به ایجاد درگاه صدور شناسه یکتای پستی مبتنی بر شناسه (کد) پستی فرستنده و گیرنده و مشخصات ارسال در بستر سکوی فوق با رعایت قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی اقدام نماید.

۶- دولت مکلف است نسبت به اختصاص خط اعتباری برای خریداران محصولات دانش‌بنیان ایرانی در کشورهای هدف با رعایت اصول هفتاد و هفتم (۷۷)، هشتادم (۸۰) و یک‌صد و بیست و پنجم (۱۲۵) (قانون اساسی، در تنظیم لوایح بودجه سنواتی اقدام قانونی لازم را انجام دهد.

۷- محصولات شرکت‌های پتروشیمی که پیش‌فروش نشده‌اند و تعهدی نسبت به صادرات آن‌ها وجود ندارد، با رضایت مالکین آن‌ها و نظارت سازمان توسعه‌ای مربوط در وزارت نفت، به‌عنوان ماده اولیه به مجتمع‌ها یا واحدهای پایین‌دستی در طول زنجیره ارزش پتروشیمی، در قالب قراردادهای بلندمدت اختصاص یابد.

آیین‌نامه اجرائی این جزء مشتمل بر مشوق‌ها متناسب با افزایش تولید در طول زنجیره ارزش، حداکثر ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون توسط وزارت نفت با هماهنگی وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت و امور اقتصادی و دارایی و سازمان تهیه می‌شود و به تصویب هیئت‌وزیران می‌رسد.

ملاحظات استانی: در حال حاضر، در استان خراسان رضوی واحد پتروشیمی وجود ندارد و این بند برای استان موضوعیت نخواهد داشت.